

**T.C.
ERZİNCAN BİNALİ YILDIRIM ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
RESİM İŞ EĞİTİMİ BİLİM DALI**

**ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN VATANSEVERLİK
KAVRAMINA İLİŞKİN METAFORİK ALGILARININ
SANATSAL YARATICILIKLARINA YANSIMASI**

Yüksek Lisans Tezi

**Hazırlayan
Zeynep AKAR AYAYDIN**

**Danışman
Doç. Dr. Selma TAŞKESEN**

HAZİRAN 2025, ERZİNCAN

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK

“Ortaokul Öğrencilerinin Vatanseverlik Kavramına İlişkin Metaforik Algılarının Sanatsal Yaratıcılıklarına Yansıması “**Yüksek Lisans**” tezim tarafımda incelenmiştir. Buna göre tezimde bilimsel etik ihlali ve intihal olarak nitelendirilebilecek herhangi bir durum olmadığını taahhüt ederim. Bu çalışmadaki tüm bilgilerin, akademik ve etik kurallara uygun bir biçimde elde edildiğini; aynı zamanda bu kural ve davranışların gerektirdiği gibi, bu çalışmanın özünde olmayan tüm materyal ve sonuçları tam olarak aktardığımı ve referans gösterdiğimi beyan ederim.

Zeynep AKAR AYAYDIN

T.C.
ERZİNCAN BİNALİ YILDIRIM ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

Ana Bilim Dalı : Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı
Program Adı : Tezli Yüksek Lisans
Tez Başlığı : Ortaokul Öğrencilerinin Vatanseverlik Kavramına
İlişkin Metaforik Algılarının Sanatsal
Yaratıcılıklarına Yansıması

Yukarıda bilgileri verilen tez çalışmasının a) Giriş b) Ana bölümler ve c) Sonuç kısımlarından oluşan (Kapak, Ön söz, Özet, İçindekiler ve Kaynakça hariç) toplam 90 sayfalık kısmına ilişkin 24/06/2025 tarihinde **Turnitin** intihal programından aşağıda belirtilen filtreleme uygulanarak alınmış olan özgünlük raporuna göre tezin benzerlik oranı %16'dır.

Filtrelemeye tırnak içerisindeki alıntılar dâhil edilmiştir. Filtrelemede yedi (7) kelimeden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç tutulmuştur.

Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez İntihal Raporu Uygulama Esaslarını inceledim ve bu uygulama esaslarında belirtilen azami benzerlik oranlarına göre tez çalışmasının herhangi bir intihal içermediğini, aksinin tespit edilmesi durumunda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Gereğini bilgilerinize arz ederim. 24/06/2025

Danışman: Doç. Dr. Selma TAŞKESEN

Öğrenci: Zeynep AKAR AYAYDIN

KILAVUZA UYGUNLUK

“Ortaokul Öğrencilerinin Vatanseverlik Kavramına İlişkin Metaforik Algılarının Sanatsal Yaratıcılıklarına Yansıması” başlıklı Yüksek Lisans Tezi Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Lisansüstü Tez Yazım Kılavuzuna uygun olarak hazırlanmıştır.

Hazırlayan

Zeynep AKAR AYAYDIN

Danışman

Doç. Dr. Selma TAŞKESEN

KABUL VE ONAY TUTANAĞI

Doç. Dr. Selma TAŞKESEN danışmanlığında **Zeynep AKAR AYAYDIN** tarafından hazırlanan “**Ortaokul Öğrencilerinin Vatanseverlik Kavramına İlişkin Metaforik Algılarının Sanatsal Yaratıcılıklarına Yansıması**” adlı bu çalışma jürimiz tarafından Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı Resim İş Eğitimi Bilim Dalı’nda **Yüksek Lisans Tezi** olarak oy birliği ile kabul edilmiştir.

24/06/2025

JÜRİ:

Danışman : **Doç. Dr. Selma TAŞKESEN** (İmza)
Üye : **Doç. Dr. Hüseyin ÖZNÜLÜER** (İmza)
Üye : **Dr. Öğr. Üyesi Şenay BAŞ** (İmza)

ONAY:

Bu tezin kabulü Enstitü Yönetim Kurulu'nun /.... /2025 tarih vesayılı kararı ile onaylanmıştır.

.... /.... /2025

Prof. Dr. Necdet TOZLU

Enstitü Müdürü

ÖN SÖZ

Bu tez çalışmasında, görsel sanatlar eğitimi içerisinde değerler eğitiminin ve özellikle vatanseverlik kavramının nasıl yer bulduğunun incelenmesi, sanatın eğitsel işlevi ve toplumsal etkisi bağlamında değerlendirmeler yapılması için vatanseverlik kavramı ele alınmıştır. Değerler eğitiminin önemli bir bileşeni olan vatanseverlik, bireylerin yaşadığı topluma aidiyet duygusu geliştirmesinde, tarihsel ve kültürel mirasa sahip çıkmasında etkili bir güçtür. Vatanseverlik duygusunun bireylere kazandırılması ise yalnızca sözlü anlatımla değil, sanatsal ve yaratıcı yollarla da mümkündür. Bu noktada görsel sanatlar eğitimi, bireylerin duygu ve düşüncelerini özgürce ifade edebilmelerine olanak tanıyan, aynı zamanda kültürel değerlerin sanat yoluyla içselleştirilmesini sağlayan güçlü bir araç olarak öne çıkmaktadır. Görsel sanatlar eğitimi, bireylerin estetik algılarını geliştirmenin yanı sıra, onları düşünmeye, sorgulamaya ve üretmeye teşvik eder. Sanat yoluyla ifade edilen metaforlar ve imgeler, soyut kavramların somutlaştırılmasında etkili bir yöntem olup, bireylerin vatanseverlik gibi güçlü duyguları anlamlandırmasına yardımcı olur. Bu yönüyle, değerler eğitimi ile sanat eğitimi arasındaki ilişki çok boyutlu ve tamamlayıcı bir yapıya sahiptir. Bu çalışmada ortaokul öğrencilerinin vatanseverlik kavramına ilişkin metaforik algılarının sanatsal yaratıcılıklarına nasıl yansıdığının incelenmesi hedeflenmiştir. Katılımcıların vatanseverlik kavramını somut olarak açıklaması oldukça önemlidir. Öğrencilerin vatanseverlik kavramına dair algılarının belirlenmesinde metaforların ve sanatsal çalışmaların kullanıldığı bir çalışma olması yönüyle çalışmanın özgün olduğu düşünülmektedir. Katılımcıların, vatanseverlik kavramına dair aktardıkları duygu ve düşüncelerin anlaşılması açısından ve çizdikleri sanatsal ürünlerinde çizgi, renk, biçim vb. sanat elemanlarını kullanarak vatanseverliği ne şekilde ifade ettikleri önemlidir. Ortaokul Öğrencilerinin Vatanseverlik Kavramına İlişkin Metaforik Algılarının Sanatsal Yaratıcılıklarına Yansıması adlı yüksek lisans tezimin yapılan etkinlikler sonucunda toplanan olumlu bulgularıyla kuramsal evrenine katkı sunarak, değerler eğitimi ve metafor alanında çalışacak olan tüm araştırmacılara kaynak oluşturmasını, yapacakları etkinlik ve araştırmalarına fikir vermesini temenni ederim.

Zeynep AKAR AYAYDIN, Erzincan, 2025

TEŞEKKÜR

Tez çalışmamda ve yüksek lisans eğitimim süresince bana yol gösteren, her türlü desteği sunan, tüm deneyim tecrübe ve bilgilerini içtenlikle paylaşarak katkılarını hiçbir zaman esirgemeyen değerli hocam ve tez danışmanım Sayın Doç. Dr. Selma TAŞKESEN' e sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum.

Yüksek lisans eğitimim süresince bilgi, birikim ve tecrübelerinden faydalanma imkanı bulduğum tüm bölüm hocalarıma teşekkürlerimi sunuyorum.

Her türlü manevi desteğini gördüğüm canım aileme, yüksek lisans eğitimim boyunca zaman zaman oyunlarından eksik kaldığım biricik oğlum Ali Asaf AYAYDIN'a ve beni hiçbir zaman yalnız bırakmayan, en büyük destekçim olan sevgili eşim Harun AYAYDIN'a sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum.

Zeynep AKAR AYAYDIN

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN VATANSEVERLİK KAVRAMINA İLİŞKİN METAFORİK ALGILARININ SANATSAL YARATICILIKLARINA YANSIMASI

Zeynep AKAR AYAYDIN

Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi,

Sosyal Bilimler Enstitüsü

Yüksek Lisans Tezi, Haziran 2025

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Selma TAŞKESEN

ÖZET

Bu araştırmada ortaokul öğrencilerinin vatanseverlik kavramına ilişkin metaforlarının sanatsal çalışmalarına nasıl yansıdığının incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden biri olan olgubilim (fenomenoloji) ile desenlenmiştir. Çalışma grubunu 2024-2025 Eğitim Öğretim Yılı'nda Doğu Anadolu Bölgesi'nde öğrenim gören 100 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada, amaçlı örnekleme yöntemlerinden kolay ulaşılabilir durum örnekleme kullanılmıştır. Veri toplama araçları, öğrencilerin metaforlarını belirlemek amacıyla metafor yoluyla veri toplama formu kullanılmıştır. Araştırmanın ikinci verileri ise öğrencilerin sanatsal çalışmaları ve çalışmaları için yazdıkları hikayelerden oluşmaktadır. Bu şekilde araştırmanın ikinci verilerine ulaşılmış ve araştırmanın verileri içerik analizi yöntemi ile çözümlenmiştir. Araştırmanın sonuçlarına göre öğrencilerin vatanseverlik kavramına ait 16 adet metafor oluşturduğu, ve bu kavramı şehit, Atatürk, asker, sevmek, mutluluk, hayatın anlamı, vatani korumak, fedakârlık, başarı, bayrak, cesaret vb. metaforlar ile ifade etmişlerdir. Bu kavramlar dört kategori altında toplanmıştır. Öğrencilerin sanatsal çalışmaları ile metaforları incelendiğinde yazdıkları ve çizdiklerinin birbiriyle örtüştüğü tespit edilmiştir.

Anahtar kelimeler: Sanat Eğitimi, Görsel Sanatlar, Metafor, Vatanseverlik

**THE REFLECTION OF SECONDARY SCHOOL STUDENTS'
METAPHORICAL PERCEPTIONS OF THE CONCEPT OF PATRIOTISM ON
THEIR ARTISTIC CREATIVITY**

Zeynep AKAR AYAYDIN

Erzincan Binali Yıldırım University

Graduate School of Social Sciences

Master Thesis, June 2025

Supervisor: Assoc. Doç. Dr. Selma TAŞKESEN

ABSTRACT

This study aims to examine how secondary school students' metaphors regarding the concept of patriotism are reflected in their artistic works. The research was designed with phenomenology, one of the qualitative research methods. The study group consists of 100 students studying in the Eastern Anatolia Region in the 2024-2025 Academic Year. In the research, easily accessible case sampling, one of the purposeful sampling methods, was used. The data collection tools were the metaphor data collection form used to determine the students' metaphors. The second data of the research consists of the students' artistic works and the stories they wrote for their works. In this way, the second data of the research was reached and the data of the research was analyzed with the content analysis method. According to the results of the research, the students created 16 metaphors belonging to the concept of patriotism, and they expressed this concept with metaphors such as martyr, Atatürk, soldier, love, happiness, the meaning of life, protecting the homeland, sacrifice, success, flag, courage, etc. These concepts were grouped under four categories. When the students' artistic works and metaphors were examined, it was determined that what they wrote and drew overlapped with each other.

Keywords: Art Education, Visual Arts, Metaphor, Patriotism

İÇİNDEKİLER

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN VATANSEVERLİK KAVRAMINA İLİŞKİN METAFORİK ALGILARININ SANATSAL YARATICILIKLARINA YANSIMASI

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK.....	i
TEZ ÖZGÜNLÜK SAYFASI.....	ii
KILAVUZA UYGUNLUK	iii
KABUL VE ONAY TUTANAĞI	iv
ÖN SÖZ.....	v
TEŞEKKÜR.....	vi
ÖZET.....	vii
ABSTRACT	viii
İÇİNDEKİLER.....	ix
SİMGELER VE KISALTMALAR LİSTESİ	xii
TABLolar LİSTESİ.....	xiii
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xiv
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE

1.1. Sanat	3
1.2. Sanat Eğitimi.....	4
1.3. Görsel Sanatlar Eğitimi	6
1.4. Değerler Eğitimi	10
1.5. Metafor	11
1.6. Vatanseverlik.....	13

İKİNCİ BÖLÜM

LİTERATÜR TARAMASI

2.1. Benzer Araştırmalar	15
--------------------------------	----

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

3.1. Araştırma Modeli	20
3.2. Evren ve örneklem / Çalışma grubu	20
3.3. Veri Toplama Araçları.....	21
3.4. Verilerin Toplanması	21
3.5. Verilerin Analizi	23

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR

4.1. Ortaokul Öğrencilerinin ‘Vatanseverlik’ Kavramına İlişkin Metaforları	24
4.2. Ortaokul Öğrencilerinin “Vatanseverlik” Kavramına İlişkin Sahip Oldukları Metaforların Oluşturduğu Kategoriler	25
4.3. Kavramsal Kategoriler	26
4.3.1. Kategori 1: “Sevginin” İfadesi Olarak Vatanseverlik	26
4.3.2. Kategori 2: “Saygının” İfadesi Olarak Vatanseverlik	28
4.3.3. Kategori 3: “Sorumluluğun” İfadesi Olarak Vatanseverlik	30
4.3.4. Kategori 4: “Sadakatin” İfadesi Olarak Vatanseverlik	32
4.4. Ortaokul Öğrencilerinin “Vatanseverlik” Kavramının Resimlerine Yansıması	33
4.5. Ortaokul Öğrencilerinin Yazdıkları “Vatanseverlik” Kavramı ve Çizdikleri “Vatanseverlik” Kavramı Arasındaki İlişki Durumu	84
SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER	85

KAYNAKÇA.....	91
EKLER.....	99
ÖZ GEÇMİŞ	114

SİMGELER VE KISALTMALAR LİSTESİ

ABD : Ana Bilim Dalı

TDK : Türk Dil Kurumu

Bknz : Bakınız

EBYÜ : Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi

SBE : Sosyal Bilimler Enstitüsü

YÖK : Yükseköğretim Kurumu

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 4.1: Ortaokul Öğrencilerinin "Vatanseverlik" Kavramına İlişkin İleri Sürdükleri Geçerli Metaforlar ve Toplam Değerleri 24

Tablo 4.2: Ortaokul Öğrencilerinin "Vatanseverlik" Kavramına İlişkin Sahip Oldukları Metafor Kategorileri, Metafor Sayıları ve Toplam Metafor Sayıları 26

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 4.1: Ayşenur'un çalışması (7. Sınıf)	34
Şekil 4.2: Nurdan'ın çalışması (6. Sınıf)	35
Şekil 4.3: Nur'un çalışması (7. Sınıf)	36
Şekil 4.4: Asya'nın çalışması (7. Sınıf)	37
Şekil 4.5: Ayşe'nin çalışması (7. Sınıf)	38
Şekil 4.6: Eymen'in çalışması (7. Sınıf)	39
Şekil 4.7: Kürşat'ın çalışması (6. Sınıf)	40
Şekil 4.8: Yağmur'un çalışması (6. Sınıf)	41
Şekil 4.9: Eda'nın çalışması (6. Sınıf)	42
Şekil 4.10: Enes'in çalışması (6. Sınıf)	43
Şekil 4.11: Zerde'nin çalışması (6. Sınıf)	44
Şekil 4.12: Yasin'in çalışması (6. Sınıf)	45
Şekil 4.13: Kerem'in çalışması (7. Sınıf)	46
Şekil 4.14: Taha'nın çalışması (7. Sınıf)	47
Şekil 4.15: Dilek'in çalışması (7. Sınıf)	48
Şekil 4.16: Batuhan'ın çalışması (7. Sınıf)	49
Şekil 4.17: Rana'nın çalışması (7. Sınıf)	50
Şekil 4.18: Büşra'nın çalışması (7. Sınıf)	51
Şekil 4.19: Han'nın çalışması (7. Sınıf)	52
Şekil 4.20: Bekir'in çalışması (7. Sınıf)	53
Şekil 4.21: Ahmet'in çalışması (7. Sınıf)	54
Şekil 4.22: Dilara'nın çalışması (7. Sınıf)	55
Şekil 4.23: Fatmanur'un çalışması (7. Sınıf)	56
Şekil 4.24: Yağmur'un çalışması (7. Sınıf)	57

Şekil 4.25: Gül'ün çalışması (7. Sınıf)	58
Şekil 4.26: Hafsa'nın çalışması (7. Sınıf)	59
Şekil 4.27: Figen'in çalışması (7. Sınıf)	60
Şekil 4.28: Halit'in çalışması (6. Sınıf)	61
Şekil 4.29: Alp'in çalışması (7. Sınıf)	62
Şekil 4.30: Kübra'nın çalışması (7. Sınıf)	63
Şekil 4.31: Miray'ın çalışması (7. Sınıf)	64
Şekil 4.32: Asaf'ın çalışması (6. Sınıf)	65
Şekil 4.33: Gülden'in çalışması (6. Sınıf)	66
Şekil 4.34: Safiye'nin çalışması (6. Sınıf)	67
Şekil 4.35: Buse'nin çalışması (6. Sınıf)	68
Şekil 4.36: Medine'nin çalışması (6. Sınıf)	69
Şekil 4.37: Ege'nin çalışması (6. Sınıf)	70
Şekil 4.38: Deniz'nin çalışması (6. Sınıf)	71
Şekil 4.39: Nisa'nın çalışması (6. Sınıf)	72
Şekil 4.40: Sena'nın çalışması (6. Sınıf)	73
Şekil 4.41: Alper'in çalışması (6. Sınıf)	74
Şekil 4.42: Aynur'un çalışması (6. Sınıf)	75
Şekil 4.43: Berat'ın çalışması (6. Sınıf)	76
Şekil 4.44: Ali Berat'ın çalışması (6. Sınıf)	77
Şekil 4.45: Kemal'in çalışması (6. Sınıf)	78
Şekil 4.46: Nursena'nın çalışması (6. Sınıf)	79
Şekil 4.47: Yaren'in çalışması (6. Sınıf)	80
Şekil 4.48: Gülnur'un çalışması (6. Sınıf)	81
Şekil 4.49: Bengisu'nun çalışması (6. Sınıf)	82

Şekil 4.50: Havva'nın çalışması (7. Sınıf)	83
---	----

GİRİŞ

Eğitim, sürekli gelişmekte ve yenilenmekte olan uzun bir süreçtir. Kısaca insanlarda belli bir amaca yönelik davranış değişikliği kazandırma yolculuğu olarak tanımlanabilir. Günümüz dünyasında ülkeler siyasi, ekonomik vb. birçok alanda rekabet hâlinde. Ülkeleri siyasi olarak etkileyen oldukça fazla neden vardır. Bunlar arasında ekonomik yoksunluk, terör, eğitim ve sağlık şartlarının elverişsizliği sayılabilir. Ülkeler eğitim sistemini düzenleyerek bu sorunların üstesinden gelebilirler. Akyol (2016)'a göre siyasi olarak gücünü korumak isteyen ülkeler en başta eğitim sistemlerini, toplumlarını iyi insan yapacak şekilde güncellemelidirler. Kenan (2009) tarafından belirtildiği gibi millete yararlı olması gereken bir eğitim sisteminin, gelecekte görülecek sorunları öngörmesi, gerekli tedbirleri alması beklenmektedir. Bu doğrultuda değerler eğitimi çok önem verilmelidir. Yaşar ve Çengelci (2012)'ye göre değerler eğitimi modern, demokratik, çalışkan ve dürüst bir topluma sahip olabilmek açısından önemli bir yere sahiptir. Güler (2018) ise değerlerin iyi ve kötüyü ayırt etme olarak düşünüldüğünde ahlâki açıdan da önemli bir ölçüyü ifade ettiğini düşünmektedir. Hoşgörü, yardımlaşma, vatanseverlik gibi değerler bazı toplumların temel değerleridir.

Vatan, genel itibarıyla bir insan topluluğunun üzerinde yaşadığı toprak parçası olarak nitelendirilebilir. Arık (1983) vatani, kişinin amacına ortak olmasa bile tarihî bağları için sonuna kadar savunacağı ve koruyacağı topraklar olarak ifade eder. Vatanseverlik kavramı ise vatandaşlığın daha çok duygusal yönü olarak düşünülebilir. Can Beken (2010)'e göre vatanseverlik; vatanını, devletini, milletini, yaşadığı coğrafi alanı sevme duygusudur ve vatan ile bağlantılı bütün kelimeler de vatanseverlik duygusuyla ilişkilidir. Ülkemizde vatanseverlik oldukça önemli bir değerdir ve birçok alanda üzerinde durulan bir konudur. Vatanseverlik kavramı, sanat bağlamında da sanatçıların eserlerine sıklıkla konu olmuştur.

Sanat, zaman zaman farklı konular üzerinde dursa da asıl amacı bireylerde estetik zevkler oluşturmaktır. Çellek (2003) sanat eğitimi, bütün duygu ve düşünceleri ifade edebilmek için, yaratıcılık ve yeteneği estetik ile harmanlayarak belirli bir düzeye ulaştırma amacıyla yapılan etkinlikler şeklinde tanımlamıştır. Taşkesen (2017) ise sanat eğitiminin, genel eğitimin bir bölümü olarak düşünüldüğünü ve ayrıca okul içi ve okul dışı olmak üzere bütün sanatsal eğitimleri kapsadığını ifade etmektedir. Görsel sanatlar

dersi, temellerini kültürden ve sanattan alan oldukça büyük bir arka plana sahiptir. Bundan dolayı görsel sanatlar dersi öğrencilere sanatın düşünce süreçleri, sanat üretme süreçlerinin ve kavramların sonuçlandırılması şeklinde benzer konuları inceleme becerileri kazandırır. Aykut (2012)’a göre görsel sanatlar dersinin en önemli amacı ve özelliği bilginin üretilmesini ve yorumlanmasını sağlamaktır. Görsel sanatlar dersi, konu itibarıyla oldukça geniş bir yelpazeye sahiptir. Vatanseverlik kavramı da elbette bu konular içerisinde önemli bir yer tutar. Öyle ki ülkemizde “şişli Atölyesi Ressamları” olarak anılan bir grup ressam, Millî Mücadele konulu resimler yaparak vatanseverlik ve millî mücadele ruhunu resimlerinde oldukça etkileyici bir şekilde yansıtmıştır.

Bu araştırmada ortaokul 6. ve 7. sınıf ğrencilerinin vatanseverlik kavramına dair düşünceleri metaforlar yoluyla belirlenmeye çalışılacaktır. Öğrencilerden, vatanseverlik kavramıyla ilgili soyut düşüncelerini bilinen somut kavramlarla ifade etmeleri istenir ve bu şekilde metaforlar oluşturulur. Metafor, kişilerin karışık ve soyut olguları anlamak ve açıklamak için kullanacağı zihinsel bir süreç olarak ifade edilmektedir (Saban, Koçbeker ve Saban, 2006).

Bu araştırma kapsamında diğer çalışmalardan farklı olarak öğrencilerin vatanseverlik metaforları ile birlikte bu metaforların sanatsal çalışmalarına nasıl yansıdığı da incelenecektir. Araştırmada ortaokul ğrencilerinin vatanseverlik kavramına ilişkin metaforik algılarının sanatsal yaratıcılıklarına nasıl yansıdığının incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla aşağıdaki alt amaçlara cevap aranacaktır.

- 1- Ortaokul ğrencilerinin vatanseverlik kavramına ilişkin metaforları nelerdir?
- 2- Ortaokul ğrencileri vatanseverlik kavramını resimlerine nasıl yansıtmışlardır?
- 3- Ortaokul ğrencilerinin yazdıkları vatanseverlik kavramı ve çizdikleri vatanseverlik kavramı arasındaki ilişki durumu nedir?

BİRİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE

1.1. Sanat

Sanat, insanlığın ilk dönemlerinden günümüze kadar uzanan çok uzun bir süreçtir. Ersoy (1995) insanların daima göze hoş gözüken biçimler, kulağa hoş gelen müzikler yaratma çabasında bulunduğunu ifade etmiştir. Bir ürünün sanat eseri olabilmesinin en temel koşulu estetik bir biçim meydana getirmesidir. “Estetiğin genel olarak insanda güzel duygusu uyandıran, güzellik duygusuna uygun olan, güzellik duygusuyla ilgili gibi tanımları yapılır” (Çelik, 2022, s. 11-12). Akar Ayaydın ve Taşkesen (2024) sanat eserinin ayrımın, sanatçının yeteneği ve sanat anlayışıyla biçimlenmesiyle diğer objelerden farklılık gösterdiğini belirtmiştir. Sanat, insanların yaşadıkları döneme göre sürekli olarak değişim ve gelişim göstermektedir. Her ne kadar değişip gelişse de amaç hep estetik, güzel ve hoş olanı arayıştır. Buyurgan ve Buyurgan (2012) estetik arzuların alıcıya iletilmesinde sanatçının, hayalleri ve duygularını sanat ile görselleştirilerek ifade etmesinin, yaratma eylemiyle anlatılabildiğini ifade etmişlerdir. Uğurlu (2008) sanatın din gibi geçmişe dayanan köklerinin olduğunun ihtimal dâhilinde olabileceğini ifade etmiştir.

Ağluç (2013) insanoğlunun yaşadığı ortamdan en iyi faydayı sağlaması için, bilgi ve araç-gereçleri işlevsel olarak kullanması gerektiğini düşünmektedir. Bu sebeple insan bunu ilk öğrendiği günden itibaren yaratıcılık onun her alanda görülen en önemli özelliği olmuştur. Yazının bile icat edilmediği dönemlerde insanlar kendilerini ifade etmek ve haberleşmek için gerek mağara duvarlarına, gerekse hayvan derilerine birtakım şekiller ve renkler kullanarak çizimler yapmıştır. “Şimdiye kadar Avrupa’da Buzul Çağı’na ait iki yüzden fazla resimli mağara, on binin üzerinde taşınabilir sanat olarak adlandırılan nesneler; hayvan yontuları, taş tabletler, mızrak atacakları ve deri kazıyıcıları gibi özenle süslenmiş olan aletler bozulmadan günümüze kadar ulaşmıştır” (Levin, 1999, s.180).

İnsanlar her ne kadar ihtiyaçları doğrultusunda ürünler veya resimler yapsa da, yapmış oldukları eserlerdeki süslemelerle bu ürünleri yaparken estetik kaygı gösterdiklerini ortaya koymuştur.

Dünden bugüne nereye baksak sanatsal çalışmalar ile karşılaşmaktayız. Özellikle günümüz dünyasında satın alınan birçok üründe bir tasarım söz konusu olmakla birlikte, aynı zamanda alıcı da gözüne hoş gelen ürünü tercih etmektedir. Bu açıdan düşünüldüğünde sanatın her yerde olduğunu rahatlıkla söyleyebiliriz. “İnsanlar her nereye bakarlarsa baksınlar sanat ve tasarım çalışmalarını görebilirler. Sanat biçimleri ve tasarım ürünleri hemen her gün insanlara, kullandıkları bir sabah kahvaltısı tabağında, elbiselerinde, mobilyalarında, sofa takımlarında görünür” (Brommer & Horn, 1985:8). Özetlemek gerekirse sanatı insanlıkla yaşıt olarak düşünebiliriz. Her yeni çağda artan imkânlar ve teknolojinin de gelişmesiyle her alanda olduğu gibi sanat da sürekli yenilenmektedir.

Sanat kişilerin hem gözüne, hem kalbine, hem zihnine hitap ettiği için sanatsız bir toplum düşünülemez. Ayrıca günümüz toplumunda sanatın ruha ilaç gibi geldiği düşünüldüğü için insanlar bu konuda eğitim almak istemektedir. Sanat birçok yönüyle topluma sağladığı katkılardan ötürü örgün eğitim sistemimizde de yerini almıştır.

1.2. Sanat Eğitimi

Eğitim doğduğumuz süre ile başlayıp yaşamımızın sonuna kadar içinde olduğumuz uzun bir süreçtir. Keyifli (2013) eğitimi, bireyde öğrenme öğelerinin ve süreçlerinin belirli bir düzen içerisinde aktif bir şekilde çalışmasıyla oluşan tutumlar olarak tanımlamaktadır. Eğitim de diğer bütün alanlar gibi sürekli değişim ve gelişim içindedir. Özellikle son yıllarda teknolojinin de gelişimiyle iyi bir seviyeye ulaşmıştır. “Bu anlamda ileri bir üretime geçebilmek için bireylerin eğitilmesi gerekir. Çünkü eğitim, sosyal değişimin nedeni olan bilgi, karakter, bedensel ve ruhsal değerlerle çağdaş bireyleri yetiştirirken, yetişen bireylerin çok yönlü üretimi gelişmeyi sağlar ve devam ettirir” (Ünver, 2016, s. 871). Eğitimin birden fazla alanı vardır ve bunlardan biri de sanat eğitimidir.

Artut (2013) sanat eğitimi kişilerin bilişsel, psikolojik ve estetik yönlerini geliştirerek onlara pek çok katkı sağlamaktadır. Özellikle yaşadığımız çağda, modern bir insan yetiştirebilmek için sanat eğitiminin önemi büyüktür. Kısacası bir toplumun çağdaş

bir medeniyet seviyesine ilerlemesinde sanatın etkisi çok büyüktür. Sanat eğitiminin tanımına bakacak olursak “genel anlamda sanatların tüm alanlarını ve biçimlerini içine alan, okul içi ve okul dışı yaratıcı sanatsal eğitimidir” (San, 2010, s.17). Bir başka ifadeyle “Sanat eğitimi, güzel sanatların tüm alanlarını ve biçimlerini içine alan, okul içi ve okul dışı yaratıcı eğitimidir” (Yaşmut, 2013, s. 3). San (1985) yapmış olduğu bir çalışmada sanat eğitiminin, yalnızca o alanda yeteneği olanlar için değil, okul öncesi dönemle başlayıp ilköğretim, ortaöğretim ve hatta her yaşta genç, yaşlı, kadın, erkek bakılmaksızın kapsamlı bir eğitim süreci olduğunu vurgulamaktadır. Kırıçoğlu (2002) sanat eğitiminin asıl amacının, herkesi yaratıcı yapmak yerine sanatı yaşamak, yaşatmak ve aynı zamanda öğretmek olduğunu vurgulamaktadır. San (1977) ise sanat eğitiminin asıl amacının, kişileri sanatla eğitmek olduğunu ifade etmektedir. Yaratıcılık ve sanat eğitimi iç içe olan kavramlardır. Yaratıcılık olmadan sanatın tek ve biricik olması mümkün olmaz. Bu eğitim sayesinde bireyin yeteneklerini keşfeden ve kendine güvenen, üreten ve tasarlayan, estetik yönünü geliştiren bir kişi olması sağlanır. Ayrıca daha çağdaş bir topluma ulaşmanın yolunun sanat eğitiminden geçtiği düşünülmektedir (Artut, 2013, s.121). Kısaca sanat ve yaratıcılık birbirini tamamlayan bir yapboz parçası gibidir.

Sanat eğitimi, kişinin bilişsel yönünü destekler ve düşünme becerilerini sadece geliştirmekle kalmayıp kişiye birçok yönden katkı sağlar. Yolcu (2009) sanat eğitiminin önemine şu şekilde değinmiştir: “Nitelikli ya da niteliksiz; bir şekilde sanat eserleriyle isteyerek ya da istemeden meydana gelen karşılaşmalar, ilkeleri ve hedefleri çok iyi belirlenmiş nitelikli bir sanat eğitiminin gerekliliğini ortaya koymaktadır” (Yolcu, 2009, s.2). Peşkersoy ve Yıldırım (2010) sanat eğitiminin öneminin, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu’ndaki Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları incelendiğinde özellikle vurgulandığı görülmektedir. Özellikle çocuklarda yaratıcılığın gelişmesinde sanat eğitimi önemli bir yere sahiptir. Bu bağlamda da Görsel Sanatlar dersi, çocukların yaratıcı düşünme becerilerinin daha iyi gelişmesine büyük bir katkı sağlamaktadır. Mercin & Alakuş (2007), zamanında verilmeyen sanat eğitiminin; çocuklarda farklı fikir ve kültürlere saygı duymama, estetik bakış açısı yönünün zayıflaması, geçmişten gelen ve günümüzde bulunan sanat eserlerine gerekli kıymetin verilmemesi gibi özellikleri kazanmada sorun yaşayacaklarını vurgulamışlardır. Sanat eğitimi sayesinde çocuklar empati yeteneği ve estetik yönü gelişmiş bireyler hâline gelebilirler.

Ülkemizde millî eğitimin ulaşılmasını istediği hedeflerin kazanılmasında sanat eğitiminin yeri büyüktür. “Ülkemizde verilen görsel sanatlar eğitimi ve öğretimi ile geniş anlamda sanat eğitimi kastedilmektedir” (Akkurt & Boratav, 2018, s. 56). Resim-iş olarak adlandırıldığında isim olarak eğitim daha kısıtlı bir alanı kapsarken, görsel sanatlar eğitimi olarak adlandırıldığında daha geniş bir alanı kapsamaktadır. “Daha önceleri ilköğretim ve ortaöğretim programlarında Resim ya da Resim-İş şeklinde adlandırılırken 2006 yılı itibariyle Görsel Sanatlar dersi şeklinde isimlendirilmiştir” (Akşahin, 2022, s. 12). Ayrıca sanat eğitimiyle bireye sadece sanatsal beceri öğretmek hedeflenmemiştir. Sanat eğitimi ile, sanatsal becerisi gelişen birey buna ilaveten ülkemizin ve dünyamızın bütün tarihi eserlerini koruyup saklaması gerektiği bilincine de varacaktır.

1.3. Görsel Sanatlar Eğitimi

Alakuş ve Mercin (2009) görsel sanatlar eğitimi şu şekilde tanımlamışlardır: Öğrencilerin öğrendikleri bilgi ve birikimleri günlük yaşantıları ve diğer derslerle harmanlayarak anlamlı bağlar oluşturmalarını hedefleyen çok boyutlu bir eğitimidir (s.16). Görsel sanatlar dersi daha önceleri Resim-İş Eğitimi olarak anılmaktayken güncel programdan daha farklı bir içeriğe sahipti. Önceki proramla bu derse sadece resim-iş olarak bir çerçeve çizilmişti fakat yeni programla grafik, heykel, baskı vs. gibi birçok alanı kapsayan “Görsel Sanatlar” ismi uygun görülmüştür (Ertürk,2013, s78). Görsel sanatlar ismi sayesinde bu ders sadece resim sınırlarından çıkmış ve görsel olan bütün sanatları kapsamı altına almıştır. 2018 senesinde yenilenen ilkokul ve ortaokul görsel sanatlar dersinin gerekliliği ve önemi şu şekilde vurgulanmıştır: Görsel sanatlar eğitimi alan bir öğrencinin yetenekli olup olmamasının bir önemi yoktur. Bu eğitimle öğrenci kendini ifade etme, estetik düşünme ve görme becerisi kazanır ve ayrıca toplumsal açıdan birçok fayda sağladığı için her yaştan insan için gereklidir (MEB, 2018). Ayrıca görsel sanatlar eğitimi ile ülkemizin kültürel mirasının yeni nesil tarafından tanınması ve ayrıca korunması sağlanmaktadır.

Sanat eğitiminin birden fazla alanı vardır, bunların önemli bir kısmını görsel sanatlar oluşturmaktadır. Özsoy (2007) bu alanları şu şekilde sıralamıştır: “Desen, resim, özgün baskı, heykel; film, televizyon, grafik üretim tasarımı gibi iletişim ve tasarım sanatları; kentsel tasarım, iç mimarlık ve manzara tasarımı gibi mimarlık ve çevresel sanatları; halk sanatlarını; içeren geniş bir sınıftır” (s. 252). Geniş açıdan bakacak olursak

görsel sanatlar eğitimi öğrencilere Türk ve dünya sanatını, çeşitli boyama tekniklerini, çeşitli tasarımlar yapabilmeyi ve estetik düşünme becerisini öğretmeyi planlamaktadır. “Sanat eğitimi sürecinde; algılama, bilgilenme, düşünme, tasarlama, yorumlama, ifade etme ve eleştirme davranışları estetik ilkeler doğrultusunda sanatların dili kullanılarak edinilir” (Aykut, 2006 s.34). Bütün bunları ele alarak Şirin (2008), birçok sanatın aralarındaki bağlantıları birleştirerek sanatçı, seyirci, toplum ve eğitim ile harmanlayan çalışmalara “Güzel Sanatlar Eğitimi” denilebileceğini vurgulamıştır.

Çocukların gelişimi için ülkemizde eğitimin bütün seviyelerinde sürekli geliştirilen programlar yapılmaktadır. Görsel sanatlar dersi alanında yapılan planlamalarda buna dâhildir. Özellikle çocukların okul öncesi ve ilkökul çağlarında yaratıcılık becerilerinin gelişmesinde görsel sanatlar eğitimi önemli bir yere sahiptir. Ayrıca öğrencilerin çizdikleri resimlerle soyut olan düşüncelerini somut olarak sergiler ve öğrencinin içsel dünyasını bilmemize ve tanımamıza olanak tanır. Sezer (2001) görsel sanatlar eğitiminin öğrencilerde, yeteneklerinin gelişmesinin yanı sıra yaratıcı projelerle sorumluluk duygusunun da gelişmesine katkı sağlayacağını belirtmiştir. “Hangi mesleğe yönelirse yönelsin, amacına uygun sanat eğitimi ile yetişmiş, estetik beğenisi gelişmiş bireylerin kendilerine ve toplumlarına katkıları daha fazla olacaktır” (Buyurgan & Buyurgan, 2012, s.5).

Görsel sanatlar dersi günümüzde çocukları hem eğlendiren hem dinlendiren hem de onları araştırma ve yaratıcılığa yönelten bir ders olmuştur (Özsoy, 2006, s.19). Öğrencilerin bu hevesi ve tutumu öğreticiyi olumlu etkileyerek daha keyifli ve öğretici etkinlikler planlanmasına sebep olmaktadır. Görsel sanatlar eğitimi, öğrencilerin kendine güvenmesinde ve yeteneklerini fark edip karakter özelliklerinin olumlu bir yolda ilerlemesinde oldukça etkilidir (Buyurgan & Buyurgan, 2012, s.13). Sanatla ilgilenen bir toplum duygusal ve estetik açıdan daha seçkin bir insan topluluğu hâline gelecektir.

Görsel Sanatlar dersi öğretim programı üç ana alandan oluşmaktadır. Bu alanlar şu şekilde sıralanabilir: Görsel İletişim ve Biçimlendirme, Kültürel Miras, Sanat Eleştirisi ve Estetik (MEB, 2018, s. 11-12).

1. Görsel İletişim ve Biçimlendirme

MEB (2018)’e göre öğrencilerin;

- Gözlemlerini, hayallerini, duygularını ve düşüncelerini biçimlendirerek görsel iletişim kurmaları,
- Biçimlendirmede görsel iletişimin sağlanması için sanatın dilini kullanmaları yanında onu destekleyen yazılı ve sözlü ifadeler oluşturmaları,
- Görsel sanat çalışmalarında sanat elemanları (renk, çizgi, biçim, form, doku, mekân/uzam) ve tasarım ilkelerini (ritim, denge, oran-orantı, vurgu, birlik, çeşitlilik, hareket, zıtlık) kullanmaları,
- Sanat eserlerinin anlamını ve değerini kavraraken kendisinin ve akranlarının oluşturduğu görsel sanat çalışmalarına saygı duymayı öğrenmeleri,
- Görsel sanat çalışmalarını oluştururken öğretim materyallerini (sanat eseri, tıpkıbasım, sanat kitapları vb.), araç-gereçleri (fırça, boya, makas, kâğıt vb.) kullanabilmeleri ve teknik uygulamaları gerçekleştirmeleri,
- Yeteneklerini açığa çıkartabilecek yaratıcı, özgün biçimlendirme çalışmalarını yapmaları,
- Görsel sanat çalışmalarını oluştururken telif hakları gibi konulara ilişkin etik davranışlar göstermeleri amaçlanmıştır (MEB, 2018, s. 11-12).

Bu amaçlar doğrultusunda öğrenciler için; sanatsal ürünlerini oluştururken sanat elemanlarını ve tasarım ilkelerini kullanmayı, sanat eserinin kıymetini bilmeyi, yaşlılarının sanatsal ürünlerine saygı göstermeyi ve yaratıcılıklarını kullanarak kendilerine has sanatsal ürünler yapabilmeyi hedeflenmektedir. Bütün bunların yanı sıra öğrencilerin ince motor ve zihinsel becerilerine katkı sağlamaktadır.

2. Kültürel Miras

MEB (2018)' e göre öğrencilerin;

- Tarihî süreç içerisinde Türk toplumunda ve kültüründe ortaya konulan sanat eserlerini ve sanatçıları incelemeleri,
- Farklı toplum ve kültürlerde ortaya konulan sanat eserlerini ve sanatçıları incelemeleri,
- Sanat ile kültürün birbirini şekillendirdiğini ve yansıttığını kavramaları,

- Müze, ören yerleri, tarihî mekânlar, sanat galerisi, sanatçı atölyeleri ve bunun gibi yerlerdeki kültür sanat eserlerini incelemeleri,
- Sanatın duygu, düşünce ve inanışları iletmede bir araç olduğunu anlamaları,
- Görsel Sanatların geçmiş ile gelecek arasında köprü vazifesi gören araçlardan biri olduğunu kavramaları,
- Müzeler ile Görsel Sanatları ilişkilendirmeleri,
- Görsel Sanatların tarihsel sürecini incelemeleri,
- Kültür-sanat örneklerini incelemeleri, analiz etmeleri ve yorumlamaları,
- Türk kültüründe yardımlaşma amaçlı inşa edilen eserleri (sebil, darüşşifa, imarethane, kervansaray vb.) incelemeleri amaçlanmıştır (MEB, 2018, s. 11-12).

Bu amaçlar doğrultusunda öğrencilerin, Türk ve dünya sanatları ve kültürleri ile ilgili eserleri ve sanatçıları araştırması ve öğrenmesi hedeflenmektedir.

3. Sanat Eleştirisi ve Estetik

MEB (2018)'e göre öğrencilerin;

- Sanat eserlerini basitten karmaşığa doğru eser eleştirisi yöntemine (tanımlama, çözümleme, yorumlama ve yargı) göre incelemeleri,
- Görsel sanatlar alanıyla ilgili kavramları ve sanat eserlerinin oluşturulma süreci hakkında öğrendiği bilgileri sanat eseri analizinde kullanmaları,
- Sanat eserinin duygu ve düşünceleri ifade etmedeki gücünü, iletişim kurma kapasitesini analiz etmeleri ve yargıya varmaları,
- Sanat eserlerini incelediğinde sanatın anlamı ve değeri konusunda bir yargıya varmaları,
- Sanat eserinin ekonomik değerinin olduğunu fark etmeleri,
- Görsel sanatlarla ilgili tartışmalarda ortaya konulan görüşlerin, sanat eserine yönelik düşüncelerin ve tercihlerin farklı olabileceğini görmeleri ve bu düşüncelere saygı duymayı öğrenmeleri,
- Sanata ve sanatçıya saygı duymayı öğrenmeleri,

- *Görsel sanat alanındaki etik kuralları bilmeleri amaçlanmıştır (MEB, 2018, s. 11-12).*

Görsel sanatlar öğretim programında bütün öğrenme alanlarına dair kazanımlara değinilmiştir. Ayrıca öğretim programında kök değerlere de yer verilmiştir. Bu değerler; adalet, dostluk, dürüstlük, sevgi, saygı, sabır, vatanseverlik, öz denetim, sorumluluk, yardımseverlik şeklinde sıralanabilir (MEB, 2018, s. 4). Bu bağlamda öğrencilerin sanatsal bir ürün ortaya çıkarmasında değerler eğitiminin de önemli bir yeri vardır.

1.4. Değerler Eğitimi

Günümüzde ülkeler her alanda bir yarış hâline geldiler. Bir ülkedeki eğitim sistemi ne kadar iyiye o ülke siyasi ve askerî bakımdan daha avantajlı ve güçlüdür. Bunu sağlamanın yolu ise değerler eğitiminden geçer. Değerler eğitimi zamanında ve yeterince almış bir çocuk vatansever, demokratik, dürüst ve adaletli, çalışkan, sorumluluk sahibi ve aynı zamanda saygılı ve hoşgörülü bir birey hâline gelir. Akbaş (2004)'a göre değerler eğitime öncelik veren bir toplum akademik kazanımlara ek olarak toplumdaki bireylerin iyi birer insan olmalarını sağlamayı da hedeflemelidir. Tezcan (1991) ise bir toplumun kendine has değerlerini bir sonraki kuşağa iletebilmesi için bu değerleri eğitim sistemi ile bireylere aşılması gerektiğini ifade etmektedir. Eğitime entegre edilen değerlerle daha bilinçli ve duyarlı bir toplum için büyük bir adım atılmış demektir. Değerler, insanların düşünce tarzlarını ve hareketlerini etkileyen unsurlardır ve bu unsurlar, bireylerin tutumlarını ve davranışlarını şekillendirme ve yönlendirme sürecinde önemli bir rol oynar.

Tezcan (1974) değerlerin özelliklerini şu şekilde sıralamıştır: Bir toplumun çoğunluğu tarafından kabul edilmiş ve bireylerin zihninde önemli bir yere sahiptir. Toplumun genel ihtiyaçları ve refahı genellikle değerlerle bağlantılıdır. Duygularla yoğun bir bağlantısı vardır (s. 14-15). Bu bağlamda toplumların kendi değerlerini oluşturduğunu ve bunlara yoğun bağlılık gösterdiğini düşünebiliriz. Poyraz (2004) değerleri ikiye ayırır. Bunlar içkin ve aşkın değerlerdir. İçkin değerler daha çok bilmenin hüküm sürdüğü zihinsel süreçlerle oluşan değerlerdir. Aşkın değerler ise inanama ile ilgili olan daha çok ahlak ve din ile ilişkili olan değerlerdir (s. 96-97). Ülken (2016) bunlara ek olarak “normatif değerler” başlığını eklemiş ve ekonomi ve hukuk gibi ölçüt görevi gören değerleri bu başlık altına toplamıştır.

Değerler eğitimi ile bir bireyin içindeki olumlu yönleri keşfetmesi ve kişiliğini tam anlamıyla geliştirerek insani mükemmeliyete ulaşmasını sağlamak hedeflenir. Amaç çocuklarda var olan doğuştan gelen nitelikleri geliştirerek, onların insani mükemmeliyete ulaşmalarını sağlamak ve insanın varoluş amacını tam olarak anlamalarına yardımcı olmaktır. Bu tür eğitimler, öğrencilerin seçim yapma ve karar verme yetilerini geliştirmeyi amaçlamakta ve bunun yaşam boyu sürecek bir özellik hâline gelmesini vurgulamaktadır (Onur, 1995 s. 247).

Millî Eğitim Bakanlığının 2017 yılında müfredatta yaptığı değişiklikte değerler eğitimi ve buna bağlı on kök değer müfredata dâhil olmuştur. Bu değerler; adalet, yardımseverlik, dostluk, vatanseverlik, dürüstlük, sorumluluk, öz denetim, sevgi, sabır ve saygıdır. Değerler, iyi insan olma yolunda önemli içsel bir süreçtir. Bireyin herhangi bir durumda daima iyi ve güzel davranışlardan yana olmalarını destekler. Kasapoğlu (2013) ise bireylerin düzgün ve üretken bir toplum oluşturmak için davranışlarını kontrol etmelerini ve bu yönde yeni nesiller yetiştirmesini desteklediğini ifade etmiştir. Hangi açıdan bakarsak bakalım değerler eğitiminin okullarda öğrencilere aşılması gerekmektedir. Mindivanlı, Küçük ve Aktaş (2012) okullarda değerler eğitimi daha etkili kılmak için bir sistem oluşturulmalı ve bu sistemin öğeleri, kullanılacak materyaller sistemin etkili olmasında oldukça önemli olduğunu düşünmektedir. Bu materyallere ve öğelere daha kolay bir yolla ulaşmak için öğrencilerin beklentilerinin ve hazır bulunuşluklarının bilinmesi gereklidir. Öğrencilerin hazır bulunuşluklarını öğrenmenin birçok yolu vardır. Bunlardan biri de metafor yoluyla veri toplamaktır.

1.5. Metafor

Metaforun Türkçe karşılığı “benzetme” ya da “mecaz” kelimeleri ile ifade edilebilir. “Metafor sözcüğü doğrudan dil ile ilgili bir kavram olup eğretileme, mecaz, yan anlam gibi birbirinden çok ince ayrımlarla ayrılan ve bu sözcüklerle zaman zaman aynı anlama gelecek bir bütünlükte oluşturmaktadır” (Toluyağ, 2018, s.43). Aydın (2010)’a göre metafor, bir kavramı kişinin anladığı şekilde benzetmelerle anlatmasıdır. “Metafor kelimesinin etimolojisine bakıldığında Yunancadan geldiği görülmektedir. Yunanca ‘metapherein’ kelimesi iki kelimenin birleşmesinden meydana gelerek metafor sözcüğünü oluşturmaktadır. Bu kelimelerin ilk ‘meta: değiştirmek’ ve ikincisi de ‘pherein: taşımak’ tır” (Yuvacı, 2021, s. 37). Aydoğdu (2008)’ya göre metafor, bireylerin

bilmedikleri bir kavramı anlatırken bildikleri kavram ile bağdaştırarak, yeni kavramlar ile ilişkilendirmesidir. Bu şekilde bireylerin yaratıcılığına da olumlu yönde katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Saban (2008) metaforun, farklı nesne veya fikirleri birbiri ile ilişkilendiren, bir yaşantı ile başka bir yaşantıya geçiş ya da yaşantıları kıyaslamak için iki düşüncenin birleştiği bir simge ve olaylarla ilgili düşünceleri ifade etmeye yarayan en güçlü zihinsel öge olduğunu kabul eder. Kısaca metafor kişinin ifade etmekte zorlandığı bir kavramı, olayı veya duyguyu anlatmak için o kavrama en yakın bulduğu kelime ile aktarması olarak tanımlanabilir. Taylor (1984) ise metaforu, anlamak istediğimiz ögeyi başka kelime veya kavramlar ile harmanlayıp farklı açılardan ele alarak daha önce fark etmediğimiz yönlerini de görmemizi sağlayacağını vurgulamıştır. Yani metaforlar bütünü görüp parçalara ayırmamıza ve bunu detaylarıyla algılamamıza katkı sağlamaktadır. Topuz vd. (2016) metaforlar ile dünyayı anlama ve algılama şeklimizin biçimlendiğini ve metaforların dünyayı ve diğer her şeyi algılamanın ve anlatmanın tek yolu olduğunu ifade etmektedir.

Özellikle sanat eğitiminde kişilerin duygularını, fikirlerini anlamlandırmasında ve anlatmasında metafor oldukça önemli bir yere sahiptir. Uyan (2016)'a göre metaforların, sanat ve tasarım sürecinde eserin kavramsal ve kuramsal yapısını oluşturmada önemli bir yere sahip olduğunu ifade etmektedir. Yani metafor yoluyla kişi, hayallerini ve soyut düşüncelerini kavramlaştırır ve bu sayede sanatına aktarabilir. Çınar (2019), özellikle sanat söz konusu olduğunda metaforların daha çok kullanılan olgulardan biri olduğunu ifade etmiştir. Ayrıca sanatçı eserlerinde bazen açık bir mesaj verirken bazen kapalı bir anlatım tercih edebilir. Metaforlar ise sanatçının duygu ve düşüncelerinin somut olarak eserine yansımaları sağlar. Tepebaşı (2013) metaforların önemini ve işlevini 9 madde olarak aktarmaktadır. Bu maddeler: sözcük dağarcığının zenginleştirilmesi, odaklanma, hayal gücünün uyarılması, tinsel alanların keşfi, duyguların aktarımı, estetik cazibe yaratması, eğlendirme, moral değerinin aktarımı, davranışların uyarılması şeklinde sınıflandırmıştır.

Metaforu eğitim boyutuyla değerlendirdiğimizde özellikle görsel sanatlar eğitimine katkısının büyük olduğunu söyleyebiliriz. Bireyler sanatsal ürünlerini yaparken birçok soyut duygu ve düşüncesini metaforlar aracılığıyla somutlaştırarak bunu izleyiciye aktarmaktadır. Bu sayede izleyici de sanatsal ürünü daha kolay anlamakta ve anlamlandırmaktadır. Bu açıdan düşünüldüğünde öğrencilerin sanatsal bir ürün ortaya

çıkartırken, vatanseverlik değerine ilişkin duygu ve düşüncelerinin ortaya çıkmasında ve ifade edilmesinde metafor önemli bir yere sahiptir.

1.6. Vatanseverlik

Millî eğitimin önem verdiği amaçlardan biri de değerler eğitiminin öğrencilere kazandırılmasıdır. Bu doğrultuda vatanseverlik değeri de oldukça önemli bir yere sahiptir. Vatanseverlik kavramını daha doğru aktarmak için ilk olarak vatan kelimesinin ne anlama geldiğini bilmek gerekir. Vatan, Osmanlı Türkçesindeki “evtan” kelimesinden gelmektedir. Devellioğlu (2001) evtan kelimesini bir milletin doğduğu, doyduğu, sevdiği ve hatta uğruna canını feda ettiği toprak parçası şeklinde anlamlandırmıştır. Türk Dil Kurumuna göre (2017) vatan, “bir halkın üzerinde yaşadığı, kültürünü oluşturduğu toprak parçası” anlamına gelmektedir. Başka bir ifadeyle vatan, bir milletin ortak geçmiş ve anılara sahip olması, ayrıca milletin maddi istek ve ihtiyaçlarını karşılayan coğrafi yerdir (Öner, 2008, s. 261-262). Her milletin ortak anıları, ortak acıları, ortak sevinçleri, ortak zaferleri vardır. Bunların hepsi bir kara parçası üzerinde yaşanır ve oraya kazınır, işte bu toprağa yurt denir (Ülken, 1976, s. 219-220). “Vatan yalnız topraktan ibaret değildir. Millî bir cemiyet ve devleti teşkil eden maddi ve manevi bütün unsurlar, müesseseler vatan mefhumuna dâhildir” (Mesut, 1981, s. 475). Kısacası vatan sadece bir avuç topraktan ibaret olan bir anlam taşımamaktadır. Bir yeri vatan sayabilmek için orda doğmak ve büyümekte geçerli bir sebep değildir. Toprağı vatan olarak nitelendirmek için doğup büyümenin yanı sıra, köklerinin oraya ait olması ve o toprak ile duygusal olarak bir bağ kurmak gereklidir.

Vatan kelimesi ile aynı anlama gelen yurt ve ülke kelimeleri de vardır. Üstel (2004)’e göre vatan kelimesine yüklenen manevi değerden dolayı ülke kelimesinden farklı bir anlamı ifade etmektedir (s.158-159). TDK (2014)’ye göre yurt bir topluluğun üzerinde yaşam sürdürdüğü ve kültürünü oluşturduğu coğrafi kara parçasıdır. Vatan coğrafi bir kara parçasından çok daha farklı bir anlam taşımaktadır. Çavdarcı (2002) vatan sevgisini, üzerinde yaşadığımız bir avuç toprağa olan sevgiden ziyade, o toprağın sınırlarında yaşam sürdüren millete duyulan sevgi olarak ifade etmektedir.

Türk Dil Kurumuna göre (2017) vatanseverlik “doğduğu yeri, evini, köyünü, müstakil devlet sınırları içinde memleketini sevmektir”. “Vatanı sevmek milletini, milliyetini sevmek, ülkesinin bütün insanlarını, dağını, taşını, toprağını, ağacını, yolunu,

atalarını, yerin altında yatan şehidini, sevmek ve korumaktır” (Baysal, 2013, s. 33). Çetin (2015) ise bu özel değerlerin milletlerin ortak geçmiş ve süregelen yaşamlarından meydana geldiğini ve nesilden nesile artarak aktarıldığını ifade etmektedir. Vatanseverlik sayesinde bireyler ülkesine ve milletine karşı görev ve sorumluluklarını daha özenli yaparlar. Önemli olan bireylere vatan ve millet sevgisini küçük yaşlardan itibaren aşılamaktır. Vatansever olduğunu düşünen bir birey vatanı için faydalı davranışlar sergilemesi gerektiğini bilmelidir. Vatanını sevmek vatansever olmak değildir. Vatanını sevmek, adaletli ve demokratik olmayı, dürüstlüğü, toplumsal kural ve kanunlara uymayı, geçmişini bilmeyi ve gelecek için daha çok çalışmayı gerektirir.

“Türk milleti hâlâ ‘Benden eğrimi isteyin vereyim, atımı isteyin vereyim, çadırımı isteyin vereyim, fakat vatanımdan hiç kimse bir karış toprak istemesin vermem, veremem’ diyen Asya Hun İmparatoru Mete Han’ın ruhunu taşımaktadır” (Çomaklı, 2015, s. 127). İşte bu vatanseverlik ruhunun eğitim ve öğretime yansması çok önemlidir. Millî değerlerimiz, gelenek ve göreneklerimiz toplumumuzun kaynaşmasını, birlik ve beraberlik içinde bütün olumsuzlarla başa çıkmasını sağlamaktadır. “Millî değerler sosyal ilişkilerin gelişmesinde ve toplumsal kutuplaşmaların önlenmesinde büyük önem taşırlar” (İşçi, 2000, s. 26).

Duman ve Yılmaz (2018) Türk millî eğitim sisteminin genel amaçlarında belirtilen amaçların öğrencilere kazandırılması için, vatan-millet sevgisi ve bilinci, yaratıcı, yapıcı ve saygılı olma gibi değerlerin öğrencilere verilmesinin oldukça önemli olduğunu savunmaktadır. Aynı toplumda yaşayan bireyler yaşadıkları ülkeye diğer kültürlerle saygısızlık etmeden değer vermeyi bilmeliler. Bu yüzden vatanseverlik değerini, eğitim sistemimizde sadece tarih içerikli bir ders değil, sanat ve müzik gibi derslerde de çocuklarımıza aşılamalıyız. Bakioğlu ve Kurt (2009) öğrencilere verilen vatanseverlik eğitiminin daha etkili olması için, okul ve aile birlikte hareket edilmeli, birçok ders ve çeşitli etkinliklerle bu değerın üzerine yoğunlaşılması gerektiğini düşünmektedir. Diğer değerlerimiz gibi vatanseverlik değerinin önemi gün geçtikçe artmaktadır. Sanat ile vatanseverlik değerinin üzerinde durulması bireyleri daha çok etkileyecektir.

İKİNCİ BÖLÜM

LİTERATÜR TARAMASI

2.1. Benzer Araştırmalar

Vatanseverlik ve metafor boyutuyla ilgili alan yazında birçok çalışma mevcuttur. Bunlar; Yalçın Wells (2015), Akyol (2016), Gömleksiz & Öner (2016), Ceylan (2016), Fidan & Fidan (2016), Bozdoğan & Sünbül (2016), Türküresin (2018), Sağdıç & İlhan (2018), Karip (2019), Soyupak Yalçinkaya (2020), Özşarı & Öğretir Özçelik (2021), Soğukpınar & Karışan (2022), Balçık & Taskesen (2022), Serin & Taşkesen (2023).

Yalçın Wells (2015) “Görsel Sanatlar Öğretmeni Adaylarının Öğretmen ve Sanatçı Algısına İlişkin Metafor Analizi” isimli çalışmasında Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı’nda öğrenim gören toplam 205 öğrenci ile öğretmen ve sanatçı kavramlarına ait algılarını metafor analizi yöntemi ile incelenmesi hedeflenmiştir. Öğrenci metaforlarına ulaşmak için form kullanılmıştır. Araştırma bulgularında toplam 181 tane metafor belirlenmiş ve bunlar öğretmen kavramı için 9, sanatçı kavramı için gene 9 farklı kategoriye ayrılmıştır. Araştırma sonuçlarında öğretmen kavramı için metaforlara baktığımızda; yol gösteren, sabır sahibi, sevgi ifadeleri, bilginin kaynağı, şekil veren, lider, tedavi eden, hayatın parçası ve yansıması gibi katagoriler ortaya çıkmıştır. Sanatçı kavramının metaforlarına baktığımızda ise; yansıtıcı, özgür, yaratıcı, değişken, özgün, yol gösteren, iz bırakan, kendini yenileyen ve üretken gibi kategorilere ulaşılmıştır.

Akyol (2016), “Ortaokul 6.Sınıf Öğrencilerinin Vatanseverlik Değerine İlişkin Metaforik Algıları” isimli çalışma tarama modeli ile nitel araştırma yöntemi ile desenlenmiştir. Araştırmanın çalışma grubu ise 69 ortaokul 6. sınıf öğrencisi oluşturmuştur. Veriler nitel araştırma yöntemleri ile analiz edilmiş ve sonuç olarak toplam dokuz kategoriye ulaşılmıştır. Çalışma sonucunda ise öğrencilerin en çok değindiği ve en az değindiği metaforlar tespit edilmiştir.

Gömlüksiz & Öner (2016), “Ortaokul Öğrencilerinin Vatan Kavramına İlişkin Metaforik Algıları” isimli çalışmada 188 ortaokul 5. 6. ve 7. sınıf öğrencilerinin vatan kavramı ile ilgili metaforlarını ortaya çıkarmak hedeflenmiştir. Öğrencilerinin metaforlarının hangi kavramlar çevresinde yoğunlaştığı tespit edilmeye çalışılmıştır. Araştırmada kolay ulaşılabilir durum örneklemesi kullanılmıştır. Veriler içerik analizi yöntemi ile çözümlenmiştir. Sonuç olarak öğrencilerin vatan kavramına yönelik olumlu metaforlara ulaşılmış ve vatanlarında kendilerini güvende ve mutlu hissettikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Ceylan (2016) “Aile Kavramına İlişkin Metaforik Algıların Belirlenmesi” isimli çalışmasında ilkököl öğrencileri, öğrencilerin aile üyeleri ve sınıf öğretmenlerinin aile kavramı ile ilgili metaforlarının tespiti hedeflenmiştir. Çalışma grubu 361 ilkököl 4. sınıf öğrencisi, 75 aile üyesi ve 23 sınıf öğretmeni ile oluşturulmuştur. Veriler içerik analizi yöntemiyle çözümlenmiş olup araştırma sonucunda ise çalışma gruplarının metaforlarının bir kısmının benzer, bir kısmının ise farklı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Fidan & Fidan (2016) “Ortaokul Öğrencilerinin Görsel Sanatlar Dersi Kavramına İlişkin Metaforik Algıları” isimli çalışmalarında ortaokul öğrencilerinin görsel sanatlar dersine yönelik metaforlarını öğrenmek hedeflenmiştir. Çalışma grubu üç ayrı ortaokulün 6. sınıf öğrencilerinden toplam 265 öğrenci ile oluşturulmuştur. Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden tarama modeli ile desenlenmiştir. Verilere ise metafor analizi ile yarı yapılandırılmış form kullanılarak ulaşılmıştır. Çalışmanın sonuçlarına bakıldığında ise öğrencilerin derse genel olarak bakıldığında olumlu metaforlarına ulaşılırken, alt temalar devreye girdiğinde daha çok olumsuz metaforlara ulaşılmıştır.

Bozdoğan & Sünbül (2016) “Ortaokul 7. Sınıf Öğrencilerinin ‘Müze’ Kavramına İlişkin Geliştirdikleri Metaforlar” isimli çalışmada öğrencilerin sosyal bilgiler dersi içeriğinde büyük bir önemi olan müze kavramına yönelik algılarına ulaşılması hedeflenmiştir. Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden biri olan olgubilim yöntemi ile desenlenmiştir. Verileri içerik analizi yöntemi ile çözümlenmiş olan bu araştırmanın çalışma grubu ise 92 ortaokul 7. sınıf öğrencisinden oluşmaktadır. Araştırmanın sonuçlarına bakıldığında öğrencilerin müze kavramını tarihî eserlerin bulunduğu bir mekân olarak düşündükleri ve müzelere karşı olumlu metaforlara ve algılara sahip olduklarına ulaşılmıştır.

Er Türküresin (2018), “Ortaokul Öğrencilerinin Vatan Kavramına İlişkin Algılarının Metaforlar Yoluyla Belirlenmesi” isimli çalışma 227 ortaokul öğrencisi ile yürütülmüştür. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden tarama modeli kullanılmıştır. Veri toplama aracı olarak açık uçlu anket kullanılmış olup, içerik analizi ile çözümlenmiştir. Araştırma sonucunda vatan kavramına yönelik 2 tema, 9 kategoriye ulaşılmıştır. Öğrencilerin kısaca vatan kavramına yönelik olumlu metaforlarına ulaşılmıştır.

Sağdıç & İlhan (2018), “Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının “Vatan” Kavramına İlişkin Metaforik Algıları” isimli çalışma ile öğretmen adaylarının vatan kavramına ilişkin kendi metaforlarına ulaşmayı hedeflenmiştir. Çalışma, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği okuyan 100 gönüllü öğrenci ile yürütülmüştür. Araştırma olgubilim ile desenlenmiş ve veriler analiz edilirken içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Sonuç olarak öğretmen adaylarından elde edilen verilerle 51 ortak metafora ulaşılmış ve bu metaforlar 4 kategoriye ayrılmıştır. Öğretmen adaylarının % 47’si vatan kavramını yaşam için vazgeçilmez bir gereksinim olarak görürken, % 28’i duygusal açıdan yaklaşmış, %17’si vatani kutsal görürken, % 8’i farklı yerler olarak nitelendirmiştir.

Karip (2019) “Görsel Sanatlar Öğretmenlerinin Sanat Kavramına İlişkin Metaforik Algıları” isimli çalışmasında Görsel Sanatlar dersi öğretmenlerinin sanat kavramı ile ilgili metaforlarının incelenmesini hedeflemiştir. Çalışma grubunun 100 görsel sanatlar dersi öğretmeninden oluşan bu araştırmada, nitel araştırma yöntemlerinden olan olgubilim ile desenlenmiştir. Araştırma verileri içerik analizi yöntemi kullanılarak çözümlenmiştir. Çalışmanın sonuçlarına baktığımızda öğretmenlerimizin sanat kavramını oldukça çeşitli metaforlarla ifade ettiğine ulaşılmıştır.

Soyupak Yalçinkaya (2020) “Ortaokul (6. 7. ve 8. sınıf) Öğrencilerinin Görsel Sanatlar Dersine Yönelik Sahip Oldukları Metaforların Çizdikleri Resimler Yoluyla İncelenmesi” isimli çalışmalarında ortaokul öğrencilerinin Görsel Sanatlar dersine ait kavramlarını çizdikleri görsel ürünler ile somutlaştırıp incelenmesi hedeflenmiştir. Çalışma nitel araştırma yöntemlerinden biri olan olgubilim ile desenlenmiştir. Veriler öğrencilerin görsel ürünleri, metaforları ve yarı yapılandırılmış görüşme yoluyla toplanmıştır. Çalışmanın sonucuna bakıldığında ise; öğrencilerin bu dersi kendilerini rahatlatan ve mutlu eden bir ders olarak zihinlerinde yer ettiği sonucuna ulaşılmıştır.

Özsarı & Öğretir Özçelik (2021) “İlkokula Devam Eden Çocukların Olumlu ve Olumsuz Duygular ve Bağlanma Metaforlarının İncelenmesi” isimli çalışmalarında öğrencilerin olumlu ve olumsuz duyguları ile bağlanma (güven) metaforlarını öğrenmeyi amaçlamışlardır. Çalışma grubunu ilköğretim 3. ve 4. sınıf öğrencilerinden toplam 200 kişi oluşturmaktadır. Araştırmanın sonuçları karma yöntemle çözümlenmiştir. Nitel veri analizi ile metaforlar kategorilere ayrılmış ve kodlar elde edilmiştir. Elde edilen kategori ve kodlar ile nicel yöntem olan ki-kare analizi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin metaforları ve cinsiyetleri arasında olumlu bir fark olmadığına ulaşılmıştır.

Soğukpınar & Karışan (2022) “Ortaokul Öğrencilerinin Fen Bilimleri Dersine Yönelik Algılarının Metafor ve Öğrenci Çizimleri Yoluyla İncelenmesi” isimli çalışmalarında öğrencilerin fen bilimleri dersine dair algılarını metafor ve görsel ürünleriyle öğrenmeyi hedeflemişlerdir. Çalışma nitel araştırma yöntemlerinden betimsel tarama modeli ile kurgulanmıştır. Çalışma grubunu 504 ortaokul öğrencisi oluşturmaktadır. Çalışmanın verileri “Fen Bilimleri dersine yönelik metaforik algı ve çizim formu” kullanılarak toplanmıştır. Elde edilen bu veriler ise içerik analizi ile çözümlenmiş, frekans ve yüzdelikler ise tablo ile gösterilmiştir.

Balçık & Taskesen (2022) “Ortaokul Öğrencilerinin Sevgi Kavramını Algılamalarına İlişkin Göstergebilimsel Yaklaşım1” isimli çalışmada ortaokul 5. sınıf öğrencilerinin sevgi kavramı ile ilgili metaforlarına ulaşılmış ve bunların sanatsal çalışmalarına yansımaları incelenmiştir. Araştırma sanat temelli nitel bir araştırma olup, göstergebilimsel çözümleme yaklaşımı benimsenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu 34 ortaokul 5. sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmanın ilk verileri metafor yoluyla veri toplama formu ile toplanmıştır. İkinci verileri ise öğrencilerin sanatsal ürünleri ve bu ürünlere ait hikâyeleri oluşturmaktadır. Öğrencilerin metaforları içerik analizi yöntemi ile çözümlenirken, sanatsal çalışmaları göstergebilimsel çözümleme yöntemiyle çözümlenmiştir. Sonuç olarak öğrencilerin en çok kullandıkları metaforların aile, mutluluk, saygı kavramları olduğuna ulaşılmıştır. Resimlerinde ise kalp ve insan figürlerine sıklıkla rastlanmıştır.

Serin & Taşkesen (2023) “Ortaokul Öğrencilerinin Soyut Sanat Algılarına Yönelik Bir Araştırma” isimli çalışmalarında ortaokul öğrencilerinin soyut sanat eserlerine bakış açıları ve bu eserlere olan beğenileri arasındaki ilişkinin tespit edilmesi

hedeflenmiştir. Çalışma grubu 120 ortaokul öğrencisinden oluşturulmuştur. Araştırma verileri toplanırken metafor yoluyla veri toplama formu, Estetik Beğeni Ölçeği, yarı yapılandırılmış görüşme formu ve öğrencilerin sanatsal çalışmaları kullanılmıştır. Ortaokul öğrencilerinin soyut sanat algılarına ilişkin metaforları içerik analizi ile çözümlenmiştir. Öğrencilerin estetik beğeni düzeylerinin tespiti için betimsel istatistik, cinsiyet değişkenliklerine göre farkı bulmak için bağımsız örneklem T testi, sınıf düzeyine ilişkin farkı test etmek için Anova testinden faydalanılmıştır. Öğrencilerin soyut sanat eserleriyle ilgili estetik algılarını ve öğrencilerin soyut sanat etkinlikleriyle ilgili görüşlerini değerlendirmek için betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Sonuç olarak öğrencilerin estetik beğeni düzeylerinin iyi olduğu ve öğrencilerin resimler hakkında genel olarak bilgi sahibi olduğuna, biçim ve tasarım konusunda ise bilgilerinin yetersiz olduğuna ulaşılmıştır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın modeli, örnekleme, veri toplama araçları ve verilerin çözümlenmesine ilişkin bilgiler bulunmaktadır.

3.1. Araştırma Modeli

Araştırma, nitel araştırma yöntemi ile temellendirilmiştir. Seale (1999) nitel araştırmayı, herhangi bir problemin sonuçlandırılması için gözlem, görüşme, döküman analizi gibi veri toplama yöntemlerini kullanarak, tespit edilmiş ya da edilmemiş problemlere ilişkin olguların oldukça gerçekçi olacak şekilde ele alınmasını ifade eden yorumlayıcı ve ayrıca öznel bir süreç olarak açıklamıştır. Çalışmaya uygunluğu bakımından bu araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim (fenomenoloji) ile desenlenmiştir. Akbaş ve Gençtürk (2013) olgubilimi (fenomenoloji), insanların bir olguyu belirli bir açıdan denemek, yorumlamak ve anlamak için kullandıkları alternatifler olarak tanımlanmaktadır. Bu çalışmada ortaokul öğrencilerinin vatanseverlik değerini zihinlerinde nasıl kavramsallaştırdıklarına yoğunlaşmıştır. Bu kapsam ele alındığında öğrencilerin vatanseverlik değerine ilişkin metaforlarını sanatsal ürünlerine nasıl yansıdığını belirlemek amacıyla metaforlardan ve öğrencilerin çizdikleri resimlerden yararlanılmıştır. Metaforlar öğrencilerin vatanseverlik değerini zihinlerinde nasıl algıladıklarını ortaya çıkarmak için kullanılmıştır. Ayrıca öğrencilerin vatanseverlik değerine ilişkin metaforlarından yola çıkarak çizdikleri resimler incelenmiştir.

3.2. Evren ve örneklem / Çalışma grubu

Bu araştırmanın çalışma grubu 2024-2025 Eğitim Öğretim Yılı'nda, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı, ülkemizin Doğu Anadolu Bölgesi'nde yer alan orta ölçekli bir ortaokulda 6. ve 7. sınıf seviyesinde öğrenim gören 100 (50 kız, 50 erkek) öğrenciden oluşturulmuştur. Çalışma öğrencilerin gönüllülük esasına göre uygulanmıştır. Araştırma

grubu seçilirken amaçlı örnekleme yöntemlerinden “kolay ulaşılabilir durum örnekleme” kullanılmıştır. Bu yönteme göre, problem ile ilişkili olarak dünyada bulunan pek çok tipik durum belirlenebilir ve bu örnek üzerinden pek çok bilgi toplanabilir (Büyüköztürk vd, 2010, s.90). Buna göre MEB (2018)’de yer aldığı üzere; “tarih ve kültürün birbirini nasıl etkilediğini açıklar” ve “sanat, tarih ve kültürün birbirini nasıl etkilediğini analiz eder” kazanımları doğrultusunda araştırmamızda tarih ve sanat ilişkisini daha iyi ele alabileceği düşünüldüğü için 6. ve 7. sınıf öğrencileri tercih edilmiştir.

3.3. Veri Toplama Araçları

Bu araştırmanın veri toplama araçları, metafor yoluyla veri toplama formu ve öğrencilerin sanatsal çalışmalarıdır. Araştırmanın ilk verileri vatanseverlik kavramıyla ilgili metaforlarını belirlemek amacıyla “Vatanseverlikdır. Çünkü” biçiminde eksik bırakılmış cümlelerin yer aldığı metafor yoluyla veri toplama formu ile belirlenmiştir. Öğrencilerin ilk boşluğa vatanseverlik değerine ilişkin bir metafor yazmaları istenirken, çünkü kelimesinden sonraki boşluğa neden bu metaforu yazdıklarına dair bir açıklama istenmiştir. Özellikle çünkü kelimesinden sonraki ifadeler dikkatle incelenmiştir. Bunun sebebi öğrenciler aynı metaforu yazmış olsalar bile bu metafora aynı anlamı yüklemiş olmayabilirler. Bu bağlamda metaforlar karmaşık kavramların herhangi bir kavrama benzetilmesi yolu ile açıklanmasını sağlar (Geçit ve Gencer 2011: 2). Bu formdan ulaşılan sonuçlar araştırmanın veri kaynağını oluşturmuştur. Araştırmanın ikinci verilerini ise öğrencilerin sanatsal çalışmaları ve çalışmalarının hikâyeleri oluşturmaktadır. Ayrıca vatanseverlik kavramının hissettirdiği duygular ile çizdikleri sanatsal ürünler renk, şekil, biçim açısından değerlendirilmiş ve ardından yazdıkları ve çizdikleri sanatsal ürünler karşılaştırılmıştır. Bu araştırmada kullanılan veri toplama araçlarının geçerliliği alan uzmanlarının fikir birliği ile sağlanmıştır.

3.4. Verilerin Toplanması

Araştırmanın ilk aşamasında ortaokul öğrencilerinin vatanseverlik değerine ilişkin algılarını metafor yoluyla tespit etmek için öğrencilere “Metafor Yoluyla Veri Toplama Formu” dağıtılmış ve formun doldurulması istenmiştir. Doldurulan formlar incelenmek için toplanmıştır. Ardından öğrencilere vatanseverlik değerine ilişkin içerisinde Şişli

Atölyesi Ressamları ve eserlerinin yer aldığı bir sunum yapılmıştır. Bu doğrultuda araştırmanın ikinci aşamasında öğrencilere vatanseverlik kavramı ile ilgili bir resim yapmaları istenmiştir. Bu aşamada öğrencilere bir ders saati yeterli gelmediği için kâğıtlar ders sonunda toplanmış ve bir sonraki hafta öğrencilerin resimlerine kaldıkları yerden devam etmeleri sağlanmıştır. Son olarak resimlerini tamamlayan öğrencilerden resimlerinin arkasına çizdikleri resimlerinin hikâyesini yazmaları istenmiştir.

Sürece ilişkin çalışma takvimi aşağıdaki gibidir:

1. **Hafta :** Dersin ilk beş dakikası öğrencilere metafor formunu nasıl doldurmaları gerektiği ile ilgili bilgiler verilmiş ve sürecin nasıl ilerleyeceği anlatılmıştır. “Vatanseverlikdır. Çünkü” cümlesindeki boşlukları doldurmaları istenmiştir. Öğrencilerden ilk boşluğa vatanseverlik ile ilgili metaforlarını yazmaları, ikinci boşluğa ise neden bu metaforu yazdıklarını açıklamaları istenmiştir. Bunun için öğrencilere 15 dk. süre verilmiş ve formu doldurmaları istenmiştir. Daha sonra araştırmacı tarafından hazırlanan vatanseverlik ve 1917’de Enver Paşa’nın emriyle, millî mücadele konulu resimler yapmak üzere kurulan, toplam 11 ressamdan oluşan Şişli Atölyesi Ressamları ve Eserlerini içeren bir sunum yapılır.
2. **Hafta :** Öğrencilerden Vatanseverlik değerine ilişkin bir resim yapmaları istenmiştir. Öğrenciler yapacakları resimlerde kullanacakları teknik açısından serbest bırakılmıştır. 40 dk. ders saati yeterli gelmediği için öğrencilerin sanatsal ürünleri sonraki hafta dağıtılmak üzere toplanmıştır.
3. **Hafta :** Öğrencilerden toplanan sanatsal ürünler öğrencilere geri dağıtılmış ve tamamlanmak üzere 40 dk. süre verilmiştir. Öğrenciler sanatsal ürünlerini tamamlamaya devam etmişler fakat sanatsal ürünleri henüz tamamlanmadığı için sonraki hafta dağıtılmak üzere geri toplanmıştır.
4. **Hafta :** Öğrencilerden toplanan sanatsal ürünler öğrencilere geri dağıtılmış ve tamamlanmak üzere 40 dk. süre verilmiştir. Öğrenciler resimlerini tamamladıktan sonra resimlerinin arka kısmına resimlerinin hikâyelerini yazmaları istenmiş, resimler toplanmış ve etkinlik sonlandırılmıştır.

3.5. Verilerin Analizi

Araştırmada ortaokul öğrencilerinin vatanseverlik değerine ilişkin metaforları nitel analiz yöntemlerinden biri olan içerik analizi yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir. İçerik analizinde amaç, birbirine benzeyen kavramları veya temaları belirli kriterlere göre bir araya getirerek toplanan verileri anlaşılır hâle getirmektir (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Mevcut araştırmada öğrencilerden toplanan veriler araştırmacılar tarafından tek tek incelenip kod isimlerle kodlanmış ve kategorilere ayrılmıştır. Ayrıca vatanseverlik kavramının hissettirdiği duyguların daha iyi anlaşılması için çizdikleri resimlerde renk, şekil, çizgi vb. sanat elemanlarını nasıl ifade ettikleri açısından da değerlendirilmiştir. Öğrencilerden toplanan verilerin, kişisel bilgilerinin korunması açısından analiz edilirken kod isimlerle adlandırılmıştır.

Araştırmanın güvenilirliğinin artırılması açısından araştırmacılar verileri birlikte analiz etmiş ve aradan belli bir süre geçtikten sonra aynı veriler yeniden incelenmiştir. Bu sayede araştırmacılar ilk analiz ve son analizi karşılaştırmış ve analizde oluşan değişiklikler üzerinde durmuş ve fikir birliği sağlanmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR

4.1. Ortaokul Öğrencilerinin ‘Vatanseverlik’ Kavramına İlişkin Metaforları

Araştırmanın ilk alt amacı olan ortaokul öğrencilerinin vatanseverlik kavramına ilişkin metaforlarına ulaşmak için aşağıdaki veriler toplanmıştır. Araştırmaya katılan ortaokul öğrencilerinin “vatanseverlik” kavramına ilişkin geliştirdikleri metaforlar Tablo 4.1’de gösterilmiştir.

Tablo 4.1: Ortaokul Öğrencilerinin “Vatanseverlik” Kavramına İlişkin İleri Sürdükleri Geçerli Metaforlar ve Toplam Değerleri

Metafor Sırası	Metaforun Adı	Frekans
1	Fedakârlık	12
2	Atatürk	3
3	Yardımseverlik	2
4	Sevmek	25
5	Şehit	2
6	Vatanı korumak	19
7	Dürüstlük	2
8	Birlik	6

Tablo 4.1: Ortaokul Öğrencilerinin “Vatanseverlik” Kavramına İlişkin İleri Sürdükleri Geçerli Metaforlar ve Toplam Değerleri (Devamı)

9	Gurur	11
10	Mutluluk	7
11	Cesaret	1
12	Asker	1
13	Başarı	2
14	Hayatın anlamı	4
15	Bayrak	1
16	Bağımsızlık	2
Toplam		100

Tablo 4.1’ de öğrencilerin vatanseverlik kavramına ilişkin toplam 16 tane metafor oluşturduğu görülmektedir. Öğrencilerin bu metaforlardan olan sevmek (25) metaforuna daha fazla yoğunlaştığı görülmektedir. Ayrıca öğrencilerin vatani korumak (19), fedakârlık (12), gurur (11), mutluluk (7) metaforlarının üzerinde de durduğu görülmektedir.

4.2. Ortaokul Öğrencilerinin “Vatanseverlik” Kavramına İlişkin Sahip Oldukları Metaforların Oluşturduğu Kategoriler

Araştırmaya katılan ortaokul öğrencilerinin “vatanseverlik” kavramına ilişkin geliştirdikleri metaforlardan yola çıkılarak oluşturulan kategoriler Tablo 4.2’de gösterilmiştir.

Tablo 4.2: Ortaokul Öğrencilerinin “Vatanseverlik” Kavramına İlişkin Sahip Oldukları Metafor Kategorileri, Metafor Sayıları ve Toplam Metafor Sayıları

Kategoriler	Metaforlar	Metafor Sayısı	Toplam Metafor Sayısı
1. <i>Sevginin ifadesi</i>	Sevmek (25), Mutluluk (7), Hayatın Anlamı (4), Dürüstlük (2).	4	38
2. <i>Saygının ifadesi</i>	Şehit (2), Atatürk (3), Gurur (11), Asker (1).	4	17
3. <i>Sorumluluğun ifadesi</i>	Yardımseverlik (2), Vatanı Korumak (19), Fedakârlık (12), Başarı (2).	4	35
4. <i>Sadakatin ifadesi</i>	Bayrak (1), Bağımsızlık (2), Birlik (6), Cesaret (1)	4	10
Toplam		16	100

Tablo 4.2’ de ortaokul öğrencilerinin vatanseverlik kavramına ait kullandıkları metaforların 4 kategoride yer aldığı görülmüştür. Tabloya göre vatanseverlik kavramının; sevginin ifadesi olarak, saygının ifadesi olarak, sorumluluğun ifadesi olarak ve sadakatin ifadesi olarak aktarıldığı tespit edilmiştir.

4.3. Kavramsal Kategoriler

4.3.1. Kategori 1: “Sevginin” İfadesi Olarak Vatanseverlik

En fazla metaforun bulunduğu bu kategoride öğrenciler vatanseverliğin önemine ve özellikle sevgi ifadesine vurgu yapmıştır. Toplam 38 öğrenci bu düşüncelerini 4 metafor (Sevmek, mutluluk, hayatın anlamı, dürüstlük.) ile ifade etmişlerdir.

Aşağıda bu kategoride bulunan bazı öğrencilerin doğrudan ifadelerine yer verilmiştir:

Safiye (6. Sınıf): “ Vatanseverlik vatanını canı gibi sevmektir. Çünkü vatan bizim özgürce yaşadığımız yerdir. Bunun için vatanımızı sevmeliyiz. Gerekirse onun için savaşıp şehit olmalıyız.”

Eymen (7. Sınıf): “Vatanseverlik bir kimsenin vatanına karşı duyduğu sevgidir. Çünkü bir insan vatanını seviyorsa, vatani için çalışıyorsa yani vatanına en iyi şekilde hizmet ediyorsa bu kişi vatanseverdir.”

Asaf (6. Sınıf): “Vatanseverlik sevgi, hayatın anlamıdır. Çünkü vatan bizi koruduğu için, vatan sevgisi olduğu için vatan hayattır. Bu yüzden vatani hayatın anlamı olarak biliyorum.”

Gülden (6. Sınıf): Vatanseverlik, vatanımızı sevmek ve dostluk demektir. Çünkü diyelim birisi bize vatanseverlik ne demek diye sorarsa vatanseverlik bizim yani kendi vatanımıza gösterdiğimiz emek, saygı ve dostluk vb. demektir diye yanıt verebiliriz.”

Yağmur (6. Sınıf): “Vatanseverlik, hayatın anlamıdır. Vatanseverlik hayatımızı kurtardı. Vatanseverler savaştı, canını feda etti. Sırf bu vatan ayakta kalsın, yıkılmasın diye vatanseverlik olduğu için sen şuan ayaktasın. Vatanseverlik olduğu için şuan hayattasın. Sen de vatansever ol şu vatani kurtar, sende vatansever ol hayatı kurtar.”

Safiye (6. Sınıf): “ Vatanseverlik mutluluktur. Çünkü sorumluluklarını yerine getirenler mutlu olur.”

Kemal (6. Sınıf): “Vatanseverlik bizlerin sevgisidir. Vatanımız bizlere emanettir. Çünkü vatanımız kolay bir şekilde kurulmamıştır. Onu korumak, ona sahip çıkmak bizim görevimizdir. Her şeye rağmen vatanımız her savaştan kurtulmuştur. Her zaman doğru olan şeydir. Vatanımız bizim canımız ve kanımızdır.”

Asya (7. Sınıf): “Vatanseverlik şehitlere saygı, millet ve ülke sevgisidir. Çünkü biz bu vatani kazanmak için kolay yollardan geçmedik. Vatani için kendi canını feda edenlere saygı duyulmalıdır. Vatansever olmak için önce kendi milletini ve ülkesini sevmelidir. Zaten milletini sevmektir vatanseverlik”.

Taha Emre (7. Sınıf): “Vatanseverlik vatani sevmektir. Çünkü bu vatani çok seviyoruz.”

Ahmet Esat (7. Sınıf): “Vatanseverlik kendini ve Türkiye’yi yani vatanını sevmektir. Çünkü vatanını seven kendini ve ülkesini sever, vatanını karşılıksız korursak kimse bize bir şey diyemez.”

Sekan (7. Sınıf): “Vatanseverlik vatanını canından çok sevmektir. Çünkü vatanını canından çok sevmezsen vatansever olamazsın.”

Batuhan (7. Sınıf): “Vatanseverlik aile sevgisidir. Çünkü ben ailemi nasıl koruyorsam, seviyorsam ve dağılmasını önliyorsam vatan sevgisi de bana göre böyledir. Vatanımı korurum, severim ve dağılmasını önlerim. Vatan bana göre bir ailedir ve ailesini seven vatanını da sever.”

Bekir (7. Sınıf): “Vatanseverlik savaştan sonraki mutluluktur. Çünkü vatanseverlik demek şehitleri, bu güzel vatanın nasıl zorluklarla alındığını hatırlamak ve vatanını sevmektir.”

Sude (7. Sınıf): “Vatanseverlik canından çok sevmektir. Çünkü bu vatani onlar canından çok sevdi ve canından çok korudular.”

Kerem (7. Sınıf): “Vatanseverlik vatanını çok sevmektir. Çünkü vatani seven vatani görevlerini en iyi şekilde yapar, eğer vatanını sevmezse vatani görevlerini umursamaz ve yapmaz. Vatansever görevlerini en iyi şekilde yapar ve vatanını canından çok sever.”

Bilal (7. Sınıf): “Mutluluk, sevinç ve heyecandır. Çünkü vatanımızı çok iyi korur ona çok iyi sahip çıkarız.”

4.3.2. Kategori 2: “Saygının” İfadesi Olarak Vatanseverlik

Saygının ifadesi olarak belirtilen bu kategoride öğrenciler vatanseverlik değerine ilişkin dört metafor (Şehit, Atatürk, Gurur, Asker) belirtmişlerdir. Öğrencilerin daha çok minnet ve saygı duygularını içeren kelimeler dikkatimizi çekmektedir. Toplam 17 öğrenci bu kategoride yer almaktadır.

Aşağıda bu kategoride bulunan bazı öğrencilerin doğrudan ifadelerine yer verilmiştir:

Pamuk (6.Sınıf): “Gurur ve hayattır. Çünkü gurur kendi vatanını sevmektir. Vatan bizim için tektir. Vatan olmazsa vatanseverlik de olmaz.”

Ali (6.Sınıf): “Vatanseverlik Atatürk’ün bizim için yaptıklarıdır. Çünkü Atatürk vatan için binlerce şehit vermiştir. Binlerce asker vatan için ölmüştür.”

Elif (6.Sınıf): “Vatanseverlik Atatürk ve askerlerdir. Çünkü Atatürk döneminde bizi kurtarmaları askerlerin sayesinde. Bu yüzden vatanseverlik bana göre Atatürk ve sevgidir.”

Esila (6.Sınıf): “Vatanseverlik benim için önemlidir. Bana göre Atatürk’ü ifade ediyor. Çünkü vatanseverlik denilince aklıma ilk Atatürk geliyor.”

Ahmet (7.Sınıf): “Vatanseverlik bir gururdur. Çünkü böyle bir vatana sahip olmak beni gururlandırıyor.”

Dilara (7.Sınıf): “Vatanseverlik vatanını sevmek, korumak ve sahip çıkmaktır. Çünkü vatanımız bize aittir ve vatanımız bize Mustafa Kemal Atatürk’ten kalan bir armağandır. Ona sahip çıkmalıyız, başkalarına vermemeliyiz. Nedeni ise vatanımız bizim için çok önemli ve değerli bir yere sahiptir bu yüzden vatanımızı sevelim ve sayalım.”

Efe (7.Sınıf): “Vatanseverlik askerlerimiz ve şehitlerimizdir. Çünkü vatanseverlik her şeyi ifade eder. Askerlerimize şehitlerimize vatanımıza sahip çıkmalıyız.”

Ebrar (7.Sınıf): “Vatanseverlik vatanını seven ve vatanına saygı duyanıdır. Çünkü şehitler bizim için kendini feda etmiştir. Biz de vatanımızı sevmeli ve onlara saygı göstermeliyiz. Onlar kendi canından önce vatanını düşünmüş ve korumuştur.”

Yağmur (7.Sınıf): “Vatanseverlik saygılı olmaktır. Çünkü biz bu vatani kolay yollarla kazanmadık. Bu vatani kaybetmemek için nice kanlar döküldü. Eğer biz vatanımıza karşı sorumluluklarımızı üstlenmezsek bu vatanımıza büyük bir saygısızlık olur.”

Gül (7.Sınıf): “Vatanseverlik vatana saygı duymaktır. Çünkü vatani ve milleti seven kişi saygı duyar ve sever, saygı duymak sevmekten de ötedir.”

Kürşat (6.Sınıf): “Askerlik ve çalışkanlık. Çünkü vatanseverlikte vatan deyince aklıma ilk asker geliyor. Savaş, asker, sevgi, aşk gibi kelimeler geliyor aklıma. Vatanseverlik ile ilgili çalışkanlık da geliyor aklıma. Vatanımıza yararlı olduğu için ne kadar vatanımızı seviyorsak o kadar çalışabilir ve çaba gösterebiliriz.”

Berat (6.Sınıf): “Gururdur. Çünkü vatanseverlik gururdur.”

Eda (6.Sınıf): “Gurur, sevdâ, bağımlılıktır. Çünkü insanlar bir defa sevdalandı mı bağımlı hâle gelir. Vatan sevdası bir gururdur. Onca halkın bir olup bu vatana saygı duyması bizim gururumuz anlamına gelir.”

Can (6.Sınıf): “Gururumuzdur. Çünkü vatan bizim canımızdır.”

Halit (7.Sınıf): “Vatanseverlik şehit, toprak, bayraktır. Çünkü vatanını seven uğruna ölür. Toprağını seven bayrağını sever.”

4.3.3. Kategori 3: “Sorumluluğun” İfadesi Olarak Vatanseverlik

Sorumluluğun ifadesi olarak belirtilen vatanseverlik değeri öğrencilerin daha çok vatanlarına karşı duydukları sahiplenme hissiyle ilişkili metaforlar üzerinde yoğunlaştıkları görülmektedir. Toplam 35 öğrenci ve 4 metafor (Yardımseverlik, Vatanı Korumak, Fedakarlık, Başarı) bu kategoride yer almaktadır.

Aşağıda, bu kategoride bulunan bazı öğrencilerin doğrudan ifadelerine yer verilmiştir:

Yunus (7. Sınıf): “Vatanseverlik vatani için canından geçen, bayrağını yere indirmeyen, ezanını susturmayandır. Çünkü eğer vatanını seversen, şehitler kaniyla boyanmış bayrağı indirmezsin. Vatanını seven canından geçer dedik ya hani mesela Mehmetciklerimiz gözünü kırpmadan vatanını korumaya daima hazırdır. Vatanseverlik ülkesini koruyandır.”

Ayşenur (7. Sınıf): “Vatanseverlik kimseyi geride bırakmadan vatani korumak, güçlendirmek ve geleceğe taşımaktır. Çünkü eğer vatan dediğin toprak parçasında yaşıyorsan bil ki yalnız değilsin. Seninle birlikte yaşayan diğer vatandaşları geride bırakmazsın. Aynı zamanda seni geride bırakarak bu vatan ilerlemez. Vatanını seviyorsan sadece kendin değil diğer vatandaşlarla ilerleyecek, vatani hep birlikte koruyacak, güçlendirecek ve geleceğe taşıyacaksınız.”

Havva (7. Sınıf): “Vatanseverlik fedakârlıktır. Çünkü askerlerimiz vatani için milletimizi düşmanlardan kurtardı, kendilerini milletimiz ve vatan için feda ettiler. Hiç düşünmeden savaştılar.”

Oğuz (6. Sınıf): “Vatanseverlik ölüm demektir. Kurtuluş demektir. Savaş demektir. Çünkü vatan, sevgi ve hüznü demektir. Vatan herkes için çok önemlidir. Vatanı sevip korumalıyız.”

Alp (6. Sınıf): “Vatanseverlik vatani korumaktır. Çünkü vatanımız bize gurur verir. Vatanımızı korumalıyız çünkü bizim vatanımızdır.”

Zerda (6. Sınıf): “Vatanseverlik vatan uğruna her şeyi yapmaktır. Çünkü insan gerçekten sevdiği bir şey için çabalar. Mesela toprak altında yatan şehitlerimiz gibi olmak, vatan uğruna bir şey yapmak bizim için bir şeref olmalıdır.”

Kemal (6. Sınıf): “Yardımlaşmadır. Çünkü vatanseverler vatanını sever ve korur.”

Evren (6. Sınıf): “Vatanını korumaktır. Çünkü vatanını koru ki o da seni korusun.”

Mert (6. Sınıf): “Canı pahasına, uğruna canını feda etmektir. Çünkü insan vatani ve milleti için ne kadar çaba gösterirse vatanını o kadar ilerletir.”

Nurdan (6. Sınıf): “Vatanseverlik ülkesine katkı sağlamaktır. Çünkü vatanını seven faydalı işler yapandır. Zaten kendimize katkı vatana da katkıdır. Mesala iyi bir mühendis vb. ülkesine yararlı olmak için çabalar.”

Deniz (6. Sınıf): “Vatan için kendi canını feda etmektir. Çünkü vatanını sevdiği için canını feda etmek yani savaşmak ve mücadele etmektir.”

Dilek (7. Sınıf): “Vatanseverlik sorumluluktur. Çünkü onu sevip korumak bence sorumluluktur, o bizim kardeşimiz gibi sarılıp koruyacağımızdır.”

Efekan (7. Sınıf): “Vatanseverlik milletini koruyan sevendir. Çünkü vatanseverlik vatanına karşı doğru, dürüst, adaletli olan kişidir. Vatanını başkalarına satmayandır.”

Aslı (7. Sınıf): “Vatanseverlik işini layıkıyla yapmaktır. Çünkü başarılı bir tıpçı bir hastalığın tedavisini bulursa vatanını yükseltir. Gerçek hayattan bir örnek verecek olursak Mustafa Kemal Atatürk başarılı bir asker ve yönetici olarak ülkemizi yükseltip cumhuriyeti ilan etmiştir. Bu da işinde ne kadar başarılı olduğunu gösterir.”

Halil (7. Sınıf): “Vatanseverlik vatandaşlık görevini en iyi şekilde yerine getirmektir. Çünkü vatanını seven onun için üzerine düşen görevleri yapar.”

Figen (7. Sınıf): “Vatanseverlik korkusuzluktur. Çünkü vatanını özgürce sevip koruyan kişiler cesur kişilerdir.”

Alp (7. Sınıf): “Vatanseverlik yurduna, milletine, vatanına sahip çıkmaktır. Çünkü yurduna, doğduğu yere ve milletine sahip çıkan insanlara denir. Vatanseverlik bir kişiyi değil topluluğu, halkı kaplayan bir sevgidir.”

Kübra (7. Sınıf): “Vatanseverlik insanlıktır. Çünkü vatanseverlik can, mal düşünmeden her şeyi vatani için vermeye hazır kişidir. Vatanını seven, sayan vatani için canını ortaya koymuş kişilerdir ve biz de bunları düşünerek kendimize örnek almalıyız. Mesela şehitlerimizi örnek alabiliriz.

Nisa (7. Sınıf): “Vatanseverlik kendi devletini korumaktır. Çünkü kendi devletleri için çocuklarını, eşlerini her şeyi hiç düşünmeden geride bırakıp devletleri için canlarını feda etmektedir.”

Miraç (7. Sınıf): “Vatanseverlik vatanımıza yardım etmektir. Çünkü vatanımıza veya başka bir şeye yardım edersek onu sevmiş oluruz.”

4.3.4. Kategori 4: “Sadakatin” İfadesi Olarak Vatanseverlik

Sadakatin ifadesi olarak vatanseverlik kategorisinde öğrencilerin daha çok vatanlarına olan bağlılıklarını ifade eden metaforlarla karşılaşmaktadır. Bu kategori, 4 metafor (Bayrak, Bağımsızlık, Birlik, Cesaret) ve toplam 10 ortaokul öğrencisinden oluşmaktadır.

Aşağıda, bu kategoride bulunan bazı öğrencilerin doğrudan ifadelerine yer verilmiştir:

Beyhan (7. Sınıf) “Vatanseverlik her daim vatanına sadık olmaktır. Çünkü vatanseverlik öyle bir kelimedir ki satırlar yetmez. Vatanını seven bir insan her daim vatanına sadık olmalıdır. Bir savaş olduğunda insanlar vatanını bırakıp gitmemeli elinden geleni yapmalıdır. Sadece savaş ve benzeri kötü şeyler değil vatanına bir laf geldiğinde vatanını koruyan ancak vatanını sevendir.”

Yaren (7. Sınıf) “Vatanseverlik bayrak ve dildir. Çünkü vatanını seven bayrağını korur, vatanını seven dilini korur. Bunlar vatani oluşturan öğelerdir. Vatanımızı seviyorsak bunları da seviyoruz demektir.”

Asaf (7. Sınıf) “Vatanseverlik kardeşliktir. Çünkü insanların birbirleriyle yardımlaşmasıdır.”

Medine (6. Sınıf) “Kuruluştur, güçlüktür, bağıdır, birlik beraberliktir. Çünkü vatan birliği anımsatıyor. Bayrağımıza bağımlı olmayı anımsatıyor.”

Sefa (6. Sınıf) “Vatanseverlik bayrak, asker, kardeşliktir. Çünkü bağımsızlığımızın kanıtıdır vatanını seven kişiler iyi anlaşır ve vatanını korurlar.”

Ecrin (6. Sınıf) “Vatanseverlik kardeşlik, dürüstlük, dostluk demektir. Çünkü kardeşlerimiz dürüstçe birlik olmuş ve savaşmıştır.”

Melike (6. Sınıf) “Korkmadan vatanını savunmaktır. Çünkü ben böyle düşündüm. Vatanını korkmadan savunan kişiler her zaman mutlu olur.”

Sena (6. Sınıf) “Yardımlaşma, çömertlik ve dayanışmadır. Çünkü vatanını seven kişiler birbirlerine karşı bu şekilde davranır ve vatanını korurlar.”

Batuhan (7. Sınıf) “Vatanseverlik milletin bağımsızlığıdır. Çünkü milletin vatana gösterdiği sevgiyi, saygıyı, ona karşı duygularını ve hislerini anlatır.”

Ortaokul öğrencilerinin vatanseverlik kavramına ait kullandıkları metaforların dört kategoride yer aldığı görülmüştür. Buna göre vatanseverliğin, sevginin ifadesi olarak, saygının ifadesi olarak, sorumluluğun ifadesi olarak ve sadakatin ifadesi olarak aktarıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Oluşturulan metafor kategorilerine bakıldığında, en fazla tercih edilen kategori “sevginin ifadesi olarak” olduğu tespit edilmiştir. Öğrenciler vatanseverliği aktarırken en çok sevmek metaforunu kullanmışlardır.

4.4. Ortaokul Öğrencilerinin “Vatanseverlik” Kavramının Resimlerine Yansıması

Araştırmanın bir diğer alt amacı olan ortaokul öğrencilerinin vatanseverlik kavramını resimlerine nasıl yansıttığına yönelik sonuçlara ulaşmak için aşağıdaki veriler toplanmıştır.

Şekil 4.1: Ayşenur'un çalışması (7. Sınıf)

Ayşenur vatanseverliği ifade etmek için “Vatanseverlik kimseyi geride bırakmadan vatani korumak, güçlendirmek ve geleceğe taşımaktır. Çünkü eğer vatan dediğin toprak parçasında yaşıyorsan bil ki yalnız değilsin. Seninle birlikte yaşayan diğer vatandaşları geride bırakmazsın. Aynı zamanda seni geride bırakarak bu vatan ilerlemez. Vatanını seviyorsan sadece kendin değil diğer vatandaşlarla ilerleyecek ve vatani hep birlikte koruyacak güçlendirecek ve geleceğe taşıyacaksınız” cümlelerini kullanmıştır. Ayşenur’un çalışması incelendiğinde bir savaş anında yaralı askeri taşıyan bir asker ve siperde yaralı askeri teselli eden bir figür görmekteyiz. Ayrıca yaralı askerin kanı, yerde Türk bayrağı oluşturmaktadır. Öğrenci resminde sıcak ve soğuk renklere yer verirken figürlerin yüzlerini boş bıraktığı hiç bir ayrıntıya girmediği dikkat çekmektedir. Resimde kuru boya tekniğini çok güzel bir biçimde kullanmıştır. Ayşenur çizdiği resim için “Ben resmimde kimseyi geride bırakmadan ilerlemeyi anlattım” ifadesini kullanmıştır. Bu bağlamda bakıldığında öğrencinin yaptığı resimde askerlerin birbirine yardım etmesinden çıkarıldığı kadarıyla metaforu ile çizdiği resim benzerlik göstermektedir. Ayşenur’un vatanseverliği birlik ve beraberlikle ilişkilendirdiği görülmektedir.

Şekil 4.2: Nurdan'ın çalışması (6. Sınıf)

Nurdan vatanseverliği ifade etmek için “*Vatanseverlik ülkesine katkı sağlamaktır. Çünkü vatanını seven faydalı işler yapandır. Zaten kendimize katkı vatana da katkıdır. Mesala iyi bir mühendis ülkesine yararlı olmak için çabalar*” cümlelerini kullanmıştır. Nurdan'nın çalışması incelendiğinde Nurdan bir insan iskeletinin içinde, kaburgaların arasında bir kalp ve o kalbin içinde Türkiye haritasını ay ve yıldız ekleyerek çizmiştir. Resimde kuru boya tekniği, farklı ve güzel bir kompozisyonla kullanılmıştır. Ayrıca resimde sıcak tonlar dikkatimizi çekmektedir. Nurdan çizdiği resim için “*Kalbimizin içinde vatan vardır*” ifadesini kullanmıştır. Bu bağlamda öğrenci metaforunda ve sanatsal çalışmasında vatanseverliği sevgi kavramı ile ilişkilendirdiği görülmektedir. Bu nedenle öğrencinin metaforu ile çizdiği resim benzerlik görülmektedir.

Şekil 4.3: Nur'un çalışması (7. Sınıf)

Nur vatanseverliği ifade etmek için “*Vatanseverlik vatana sevgi duymaktır. Çünkü vatanseverlik insanlarda vatana karşı olan sevgi ve saygıyı ortaya çıkarmaktır*” cümlelerini kullanmıştır. Nur’un çalışması incelendiğinde bir savaş meydanı, askerler, tank, bayrak ve siperler görmekteyiz. İki asker siperde savaşıırken, iki asker ise şehit olmuş arkadaşlarını sedye ile taşımaktadır. Şehit olan askerın kanları zemine damlamış ve o kan birikintisinde “Şehitler Ölmez” yazısını görmekteyiz. Ayrıca bir asker bayrağın yanında nöbet tutmaktadır. Çalışmada sıcak, soğuk ve nötr renkler kuru boya tekniği ile kullanılmıştır. Ayrıca resimde kontür çizgilerine de yer verilmiştir. Nur çizdiği resim için “*Bu resimde bizim için canı pahasına savaşan askerlerimizi anlatmak istedim*” ifadesini kullanmıştır. Bu bağlamda öğrenci metaforu sevgi olarak ifade etmiştir. Sanatsal çalışmasına baktığımızda ise vatanını sevdiği için şehit olan ve savaşan askerler çizdiğini görmekteyiz. Bu sebeple öğrencinin metaforu ile çizdiği resim arasında benzerlik görülmektedir.

Şekil 4.4: Asya'nın çalışması (7. Sınıf)

Asya vatanseverliği ifade etmek için “*Vatanseverlik şehitlere saygı ve millet ülke sevgisidir. Çünkü biz bu vatani kazanmak için kolay yollardan geçmedik. Vatani için kendi canını feda edenlere saygı duyulmalıdır. Vatansever olmak için önce kendi milletini ve ülkesini sevmelidir. Zaten milletini sevmektir vatanseverlik*” cümlelerini kullanmıştır. Asya'nın çalışması incelendiğinde vatanseverliği anlatmak için resminde Türkiye'ye ait yöresel, mimari, tarihi ve doğal güzellikleri kullanmıştır. Resmin merkezinde Türkiye haritasına sarılmış, elinde kalp olan pembe kıyafetli bir kız çocuğu bulunmaktadır. Resminde Türk bayrağı, Kız kulesi, Ayasofya, Mevlana, Kapadokya, Pamukkale; pide, döner, baklava; sebze, meyve vb. birçok öğeye yer vermiştir. Çalışmada sıcak, soğuk ve nötr renkler kuru boya tekniği ile kullanılmıştır. Ayrıca resimde kontür çizgilerine de yer verilmiştir. Asya çizdiği resim için “*Resmimde anlatmak istediğim şey ben resme baktığınızda vatanseverlik tanımını ilk gördüğünüzde bu resmin aklınıza gelmesini isterim. Ülkemizin coğrafi özelliklerinden yiyeceklerine kadar her şeyi çizip göstermek istedim*” ifadesini kullanmıştır. Bu bağlamda öğrencinin metaforu ve çizdiği resim benzerlik göstermektedir. Öğrencinin vatanseverliği saygı kavramı ile ilişkilendirdiği görülmektedir.

Şekil 4.5: Ayşe'nin çalışması (7. Sınıf)

Ayşe vatanseverliği ifade etmek için “*Vatanseverlik milletini koruyarak saygı göstermektir. Çünkü vatanseverler daha çok milletini seven koruyan saygı gösterenden oluşur. Eğer vatanseverliğimizi ortaya koyarak savaşırsak milletimizi korumuş oluruz*” cümlelerini kullanmıştır. Ayşe'nin çalışması incelendiğinde vatanseverliği anlatmak için üzerinde ay ve yıldız olan kırmızı saçlı bir kız çocuğu çizmiştir. Renkli binaların üzerinde bu kız çocuğunun saçlarının dalgalandığını görmekteyiz. Resmin arka planında Anıtkabir ve üzerinde dalgalanan bir bayrağın, ayrıca şehitlerin olduğu bir tepe vardır. Ayşe resminde sıcak ve soğuk renkleri birlikte kullanmıştır. Çalışma kuru boya ve keçeli kalem tekniği ile tamamlanırken kontür çizgilerine de yer verilmiştir. Ayşe çizdiği resmi anlatırken “*Resmimde kızın saçlarını bayrak olarak yaptım. Çünkü bayrağımızın aynı saçlarımız gibi dalgalanmasını istedim. Dağ olan kısımda bayrağı asmak için ölen şehitleri çizdim*” ifadesini kullanmıştır. Bu bağlamda öğrencinin metaforu ile çizdiği resim benzerlik göstermektedir. Ayşe'nin vatanseverliği saygı kavramı ile ilişkilendirdiği görülmektedir.

Şekil 4.6: Eymen'in çalışması (7. Sınıf)

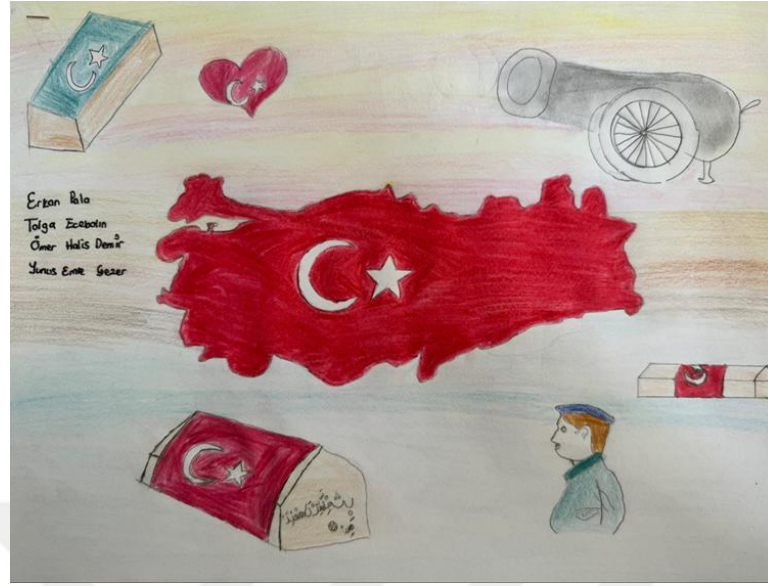
Eymen vatanseverliği ifade etmek için “*Vatanseverlik bir kimsenin vatanına karşı duyduğu sevgidir. Çünkü bir insan vatanını seviyorsa vatani için çalışıyorsa yani vatanına en iyi şekilde hizmet ediyorsa bu kişi vatanseverdir*” cümlelerini kullanmıştır. Eymen’in çalışması incelendiğinde resmin merkezinde bulunan kırmızı renkli ay ve yıldızın tam ortasında selam veren bir asker görmekteyiz. Ayrıca eymen resmine “ vatan sana canım feda” kelimelerini de bir düzen içinde eklemiştir. Resim sulu boya tekniği kullanılarak yapılmıştır. Eymen çizdiği resim için “*Vatanımızı savunmak için canımızı bile verebiliriz*” ifadesini kullanmıştır. Bu bağlamda Eymen’in metaforu ile çizdiği resim arasında benzerlik görülmektedir. Eymen’in vatanseverliği sevgi kavramı ile ilişkilendirdiği görülmektedir.

Şekil 4.7: Kürşat'ın çalışması (6. Sınıf)

Kürşat vatanseverliği ifade etmek için “*Vatanseverlik askerlik ve çalışkanlıktır. Çünkü vatanseverlikte vatan deyince aklıma ilk asker geliyor. Savaş, asker, sevgi, aşk gibi kelimeler geliyor aklıma. Vatanseverlik ile ilgili çalışkanlık da geliyor aklıma. Vatanımıza yararlı olduğu için ne kadar vatanımızı seviyorsak o kadar çalışabiliriz, çaba gösterebiliriz*” cümlelerini kullanmıştır. Kürşat'ın çalışması incelendiğinde dört tane elin, büyük ay yıldızlı bir bayrağı göklerde dalgalandırıldığını görmekteyiz. Resimde sıcak ve soğuk tonlar birlikte kullanılırken, kontür çizgilerine de yer verilmiştir. Ayrıca çalışma kuru boya tekniği ile yapılmıştır. Kürşat çizdiği resim için “*Bayrağımızın indirilmemesi ve gökte yukarıda kalmasını çizmek istedim*” ifadesini kullanmıştır. Bu bağlamda öğrencinin yazdığı metaforu askerlik olarak belirlerken, çizdiği resimde vatanseverliği bayrak kavramı ile ilişkilendirmiştir. Bu nedenle öğrencinin metaforu ile çizdiği resim benzerlik göstermemektedir.

Şekil 4.8: Yağmur'un çalışması (6. Sınıf)

Yağmur vatanseverliği ifade etmek için “*Hayatın anlamı. Vatanseverlik hayatımızı kurtardı. Vatanseverler savaştı canını feda etti. Sırf bu vatan ayakta kalsın yıkılmasın diye, vatanseverlik olduğu için sen şuan ayaktasın. Vatanseverlik olduğu için şuan hayattasın. Sen de vatansever ol şu vatani kurtar, sen de vatansever ol sen de hayatı kurtar*” cümlelerini kullanmıştır. Yağmur’un çalışması incelendiğinde tam merkezde ay yıldızlı türkiye haritası görmekteyiz. Haritanın etrafında ise top, bir asker ve üç adet tabut bulunmaktadır. Kuru boya tekniği kullanılarak yapılan resme sıcak tonlar hâkimdir. Çalışmanın bir köşesine ise şehit isimlerini yazdığını görmekteyiz. Yağmur çizdiği resim için “*Ben bu resimde kırmızı, turuncu, sarı olan bölüm gökyüzünü; mavi ve lacivert olan bölüm denizi; kahverengi ve türleri olan renkler ise karayı anlatıyor. Bu karanın dibinde suyun içinde olan tabutlar istiklal marşında belirtildiği gibi ‘Bastığın yerleri toprak diyerek geçme tanı, düşün altında ki binlerce kefansız yatanı’ yani kefansız mezarsız yatanlar var. Seyit Onbaşı’ya ve orda yazdığım şehitlerime teşekkür etmek istedim*” ifadesini kullanmıştır. Öğrencinin metaforu hayatın anlamı olarak nitelendirirken, sanatsal çalışmasında vatanseverliği şehit kavramı ile ilişkilendirdiğini görmekteyiz. Bu bağlamda öğrencinin metaforu ile çizdiği resim benzerlik göstermemektedir.

Şekil 4.9: Eda'nın çalışması (6. Sınıf)

Eda vatanseverliği ifade etmek için “Gurur sevda bağımlılıktır. Çünkü insanlar bir defa sevdalandımı bağımlı hâle gelir. Vatan sevdası bir gururdur. Ancak halkın bir olup bu vatana saygı duyması bizim gururumuz anlamına gelir” cümlelerini kullanmıştır. Eda'nın çalışması incelendiğinde altı tane ay yıldızlı şehit mezarı ve iki tane tank görmekteyiz. Mezarlar incelendiğinde merkezdeki mezardan çıkan bir şehit bayrak sallıyor. Arka kısımdaki iki mezardan ise eller çıkıyor. Eda, resminde kuru boya tekniğini kullanmıştır. Resimde sıcak ve soğuk renkler birlikte kullanılırken kontür çizgilerine de yer verilmiştir. Eda çizdiği resim için “Şehitler ölmez yaşarlar” ifadesini kullanmıştır. Bu bağlamda öğrencinin vatanseverlik için yazdığı metafor gururken, sanatsal çalışmasında vatanseverliği şehit kavramı ile ilişkilendirdiği görülmektedir. Bu nedenle öğrencinin metaforu ile çizdiği resim benzerlik göstermemektedir.

Şekil 4.10: Enes'in çalışması (6. Sınıf)

Enes vatanseverliği ifade etmek için “Bizlerin sevgisidir. Vatanımız bizlere emanettir. Çünkü vatanımız kolay bir şekilde kurulmamıştır. Onu korumak ona sahip çıkmak bizim görevimizdir. Her şeye rağmen vatanımız her savaştan kurtulmuştur. Her zaman doğru olan şeydir. Vatanımız bizim canımız ve kanımızdır” cümlelerini kullanmıştır. Enes'in çalışması incelendiğinde savaş ardından kutlanan bir zaferde, eski dönem giyisileriyle padişah ve askerler görmektedir. Gökyüzünde kırmızı ay ve yıldızlar var. Bir uçak semalarda bayrağımızı dalgalandırıyor. Kenarda bir tepecikte bir bayrak göndere çekilmiş ve hemen yanında bir asker selam veriyor. Enes resimde sıcak ve soğuk tonları, kontür çizgilerini kullanmıştır. Resim kuru boya tekniği ile yapılmıştır. Enes çizdiği resim için “Bu resmi ülkemi vatanımı çok sevdiğim için çizdim. Ülkemin bayrağını şahlandırmak için bayrağımızı göklere yükseltmek için şehitlerimiz ve gazilerimiz için bütün bütün bu vatan uğruna çizdim” ifadesini kullanmıştır. Bu bağlamda öğrenci metaforunu sorumluluk olarak ifade etmiştir. Sanatsal çalışmasında ise zafer ardından gelen mutluluk ve canlı renkleri resminde kullanması sevgiyi ifade etmektedir. Sonuç olarak öğrencinin metaforu ve çizdiği resim benzerlik göstermektedir.

Şekil 4.11: Zerda'nın çalışması (6. Sınıf)

Zerda vatanseverliği ifade etmek için “*Vatanseverlik vatan uğruna her şeyi yapmaktır. Çünkü insan gerçekten sevdiği bir şey için çabalar. Mesela toprak altında yatan şehitlerimiz gibi olmak vatan uğruna bir şey yapmak bizim için bir şeref olmalıdır*” cümlelerini kullanmıştır. Zerda'nın çalışması incelendiğinde ön planda izleyiciye arkasını dönmüş, üzerinde ay yıldızlı yamalı giysileriyle, elinde bayrak sallayan bir figür bulunmaktadır. Resmin sağ tarafında iki tesettürlü figür kefenli çocukları taşımaktadır. Sol tarafında ise ay yıldızlı bayrağa sarılı bir tabut bulunmaktadır. Resimde kuru boya tekniği kullanılmıştır. Öğrenci ayrıca sıcak, soğuk ve nötr renklere de yer vermiştir. Zerda çizdiği resim için “*Savaşta erkek kadın ayırmadan savaştık. Evlatlarını beşikte bırakıp savaşa gelen kadınlarımız gücü yettiğince savaşta mermi taşıdı. Eşlerini bırakan erler canlarını ortaya atarak gelecek Türk neslini korudular*” ifadesini kullanmıştır. Bu bağlamda öğrencinin metaforu ve çizdiği resim benzerlik göstermektedir. Öğrenci vatanseverliği fedakârlık kavramı ile ilişkilendirmiştir.

Şekil 4.12: Yasin'in çalışması (6. Sınıf)

Yasin vatanseverliği ifade etmek için “*Vatanseverlik iyi olan ve halkını sevendir. Çünkü insanın çevresindeki insanı sevip onlarla iyi geçinip düşmanlık kurmayan milletine ve halkına sevgi ve saygı gösteren kişiler vatanseverdir*” cümlelerini kullanmıştır. Yasin'in çalışması incelendiğinde bir savaş meydanı görmekteyiz. Yaralı, savaşan askerler, arka planda elinde bayrak olan bir asker ve bir yaralıya müdahale eden doktor ilk göze çarpanlardan. Öğrenci resmini kuru boya tekniği ile kontür çizgilerini yoğun olarak kullanarak tamamlamıştır. Resimde sıcak ve soğuk tonlar birlikte kullanılmış ancak resme soğuk tonlar hâkimdir. Yasin çizdiği resim için “*Ben bu resimde milletimizin vatan ve bizim için savaştığını anlatmak istedim. Resimde insanların birbirleriyle dayanışma ve yardımlaşmasını anlatmak istedim*” ifadesini kullanmıştır. Bu bağlamda öğrenci metaforu sevgi olarak ifade etmiştir ancak sanatsal çalışmasında vatanseverliği savaş kavramı ile ilişkilendirdiği görülmektedir. Bu nedenle öğrencinin metaforu ile çizdiği resim benzerlik göstermemektedir.

Şekil 4.13: Kerem’in çalışması (7. Sınıf)

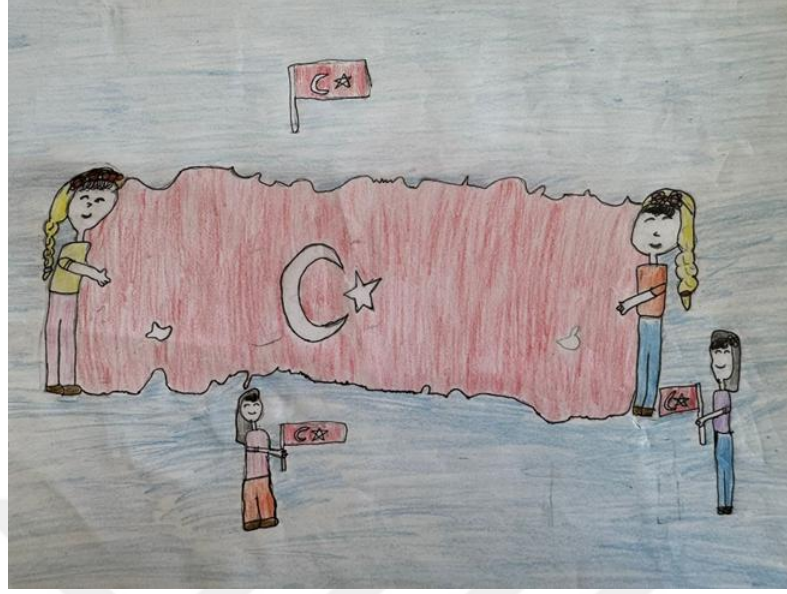
Kerem vatanseverliği ifade etmek için “*Vatanseverlik vatani için kanının son damlasına kadar savaşımdır. Çünkü insan vatani için başına ne geleceğini düşünmeden, bıkmadan, usanmadan çalışmalıdır*” cümlelerini kullanmıştır. Kerem’in çalışması incelendiğinde Kerem vatanseverliği anlatmak için yağmurlu bir havada tek başına büyük bir gemiye karşı ateş açan bir asker çizmiştir. Kuru boya tekniği ile yapılan resme soğuk renkler hâkimdir. Kerem çizdiği resim için “*Çanakkale’de yabancı gemilere karşı cephelerini savunan askerleri çizmek istedim*” ifadesini kullanmıştır. Bu bağlamda öğrencinin metaforu ile çizdiği resim benzerlik göstermektedir. Öğrencinin vatanseverliği fedakârlık kavramı ile ilişkilendirdiği görülmektedir.

Şekil 4.14: Taha'nın çalışması (7. Sınıf)

Taha vatanseverliği ifade etmek için “*Vatanseverlik insanın canı, evidir çünkü insanın bir tane vatani vardır insanın vatani yok olursa vatansız evsiz kalır vatanın olmazsa evinin hiçbir anlamı yoktur evin yok olur vatanımızı iyi korumalıyız*” cümlelerini kullanmıştır. Taha'nın çalışması incelendiğinde iki tane uçağın bir şehri bombaladığını ve şehrin yandığını görmekteyiz. Ayrıca bir dağın tepesinde bulunan Türk bayrağını bir figürün koruduğu dikkatimizi çekmektedir. Resimde sıcak ve soğuk tonlar keçeli kalem tekniği ile kullanılmıştır. Ayrıca resimde kontür çizgilerine oldukça fazla yer verilmiştir. Taha çizdiği resim için “*Yaptığım şey askerlerin Türkiye'ye saldırması bir askerin bayrağı şehrin dağına dikmesi*” ifadesini kullanmıştır. Öğrenci metaforu hayatın anlamı olarak ifade etmiştir sanatsal çalışmasında ise savaş sırasında yanan evler ve şehrin tepesine asılan bayrak vatanın onun için kıymetini göstermektedir. Bu bağlamda öğrencinin metaforu ile sanatsal çalışması arasında benzerlik görülmektedir.

Şekil 4.15: Dilek'in çalışması (7. Sınıf)

Dilek vatanseverliği ifade etmek için *“Vatanseverlik sorumluluktur. Çünkü onu sevip korumak bence sorumluluktur. O bizim kardeşimiz gibi sarılıp koruyacağımızdır”* cümlelerini kullanmıştır. Dilek'in çalışması incelendiğinde ay yıldızlı Türkiye haritasına sarılan iki kız çocuğu ve ellerinde bayrak olan iki ayrı kız çocuğu figürü görmekteyiz. Resimde sıcak ve soğuk renkler kullanılmıştır. Resim kuru boya tekniği ile yapılmakta olup, kontür çizgileride yoğunlukla kullanılmıştır. Dilek çizdiği resim için *“İnsanların bayrağı tutması onların sorumluluğudur. Çocukların vatan sevgisini anlatmak istedim”* ifadesini kullanmıştır. Bu bağlamda öğrencinin metaforu ve çizdiği resim benzerlik göstermektedir. Bu nedenle öğrencinin vatanseverliği sorumluluk kavramı ile ilişkilendirdiği görülmektedir.

Şekil 4. 16: Batuhan'ın çalışması (7. Sınıf)

Batuhan vatanseverliği ifade etmek için “*Vatanseverlik milletin bağımsızlığıdır. Çünkü milletin vatana gösterdiği sevgiyi saygıyı ona karşı duygularını ve hislerini anlatır*” cümlelerini kullanmıştır. Batuhan'ın çalışması incelendiğinde bir savaş meydanı görmekteyiz. Türk askerler ve düşman askerler karşılıklı savaşıyor. Etrafta şehitler, tank ve helikopter var. Askerler tankın üzerinde ay yıldızlı bayrağımızı sallıyorken, helikopterin düşman askerlere ateş ettiğini görmekteyiz. Öğrenci çalışmasını kuru boya tekniği ile yapmakla beraber sıcak, soğuk ve nötr renklerde yer vermiş. Ayrıca çalışmada kontür çizgilerinin dışında sert boya çizgileri de dikkatimizi çekmektedir. Batuhan çizdiği resim için “*Bu resimde vatanseverliğin ne kadar önemli olduğunu ve bağımsızlığını anlatmak istedim*” ifadesini kullanmıştır. Öğrencinin çizdiği resim için olan yorumundan insanların bağımsızlığı için savaştığı düşüncesi çıkmaktadır. Bu bağlamda öğrencinin metaforu ile çizdiği resim benzerlik göstermektedir. Öğrenci vatanseverliği bağımsızlık kavramı ile ilişkilendirmiştir.

Şekil 4.17: Rana'nın çalışması (7. Sınıf)

Rana vatanseverliği ifade etmek için “Vatanseverlik kendi canını feda etmektir. Çünkü vatanını seven düşünmeden kendi canını feda eder. Bu milleti bu vatani korumak ister vatanını milletini canından daha çok sever, sevdiği için de canını feda eder” cümlelerini kullanmıştır. Rana'nın çalışması incelendiğinde ay yıldızlı bayrağımızı tutan iki figür, gökyüzü, tank ve Mustafa Kemal Atatürk'ün imzasını görmekteyiz. Öğrenci resminde sıcak ve soğuk renklere yer vermiştir. Çalışma kuru boya ve keçeli kalem ile yani karışık teknikle yapılmıştır. Rana çizdiği resim için “Resimdeki tank savaşı gösterir, bayrak ise vatan sevgisinin kandan geldiğini gösterir, bayrağın yanındaki insanlar vatanını ve bayrağını koruduğunu, Atatürk imzası ise Atatürk'ün vatanını canından çok sevdiğini anlatır” ifadesini kullanmıştır. Bu bağlamda öğrencinin metaforu ile çizdiği resim arasında benzerlik vardır. Öğrenci vatanseverliği fedakârlık kavramı ile ilişkilendirmiştir.

Şekil 4.18: Büşra'nın çalışması (7. Sınıf)

Büşra vatanseverliği ifade etmek için “*Vatanseverlik vatanımıza sahip çıkmaktır. Çünkü biz vatanımıza ne kadar sahip çıkarsak, o kadar vatanımızı koruyup vatanseverlik yapmış oluruz. Vatanseverlik demek vatanımıza sahip çıkmak demektir*” cümlelerini kullanmıştır. Büşra'nın çalışması incelendiğinde bir savaş meydanında Türk ve düşman askerlerin savaştığını görmekteyiz. Türkiye'ye ait olan bir uçak düşman tankını ve askerlerini bombalıyor. Bir Türk asker bayrağımızı kayalıklarda göndere çekiyor. Öğrenci çalışmasını kuru boya tekniği ile sıcak ve soğuk renkleri kullanarak tamamlamıştır. Büşra çizdiği resim için “*Ben resimde vatanımıza sahip çıkmayı çizdim. Resimdeki o uçak yardıma geliyor ve kötü askerleri bombalamaya çalışıyor*” ifadesini kullanmıştır. Bu bağlamda öğrencinin metaforu ile çizdiği resim benzerlik göstermektedir. Öğrenci vatanseverliği vatani korumakla ilişkilendirmiştir.

Şekil 4.19: Han'ın çalışması (7. Sınıf)

Han vatanseverliği ifade etmek için “Vatanseverlik aile sevgisidir. Çünkü ben ailemi nasıl koruyorsam, seviyorsam ve dağılmasını önliyorsam vatan sevgisi de bana göre böyledir. Vatanımı korurum, severim ve dağılmasını önlerim. Vatan bana göre bir ailedir, ailesini seven vatanını da sever” cümlelerini kullanmıştır. Han'ın çalışması incelendiğinde bir savaş meydanı ve savaşılan askerler görmekteyiz. Dört tane asker ellerinde silahlarıyla ateş etmekte, iki asker şehit olmuş yerde yatmakta. Arka planda ise helikopter, iki adet bayrak ve savaşın şiddetiyle yanan ağaçlar dikkatimizi çekmektedir. Öğrenci resminde sıcak ve soğuk renkleri birlikte kullanmıştır. Resim genel itibarıyla kuru boya tekniği ile yapılırken, bazı kısımlarda resmi belirginleştirmek ve renkleri canlandırmak için keçeli kaleminden destek alınmıştır. Öğrenci çizdiği resim için “Ben burada kimsenin Türkiye’yi yıkamayacağını göstermek istedim. Ayrıca biz millet olarak tanklara karşı savaştık, bizim ülkemizi yakmaya çalıştılar pişman ettik. Ben bu resimde biraz 15 Temmuz gecesini hatırlatmak istedim” ifadesini kullanmıştır. Bu nedenle öğrencinin metaforu ve çizdiği resim benzerlik göstermektedir.

Şekil 4.20: Bekir'in çalışması (7. Sınıf)

Bekir vatanseverliği ifade etmek için “*Vatanseverlik savaştan sonraki mutluluktur. Çünkü vatanseverlik demek şehitlerin bu güzel vatani nasıl zorluklarla aldığını hatırlamaktır, vatanını sevmektir*” cümlelerini kullanmıştır. Bekir'in çalışması incelendiğinde köprü üzerinde yaşanan bir savaş sahnesi görmekteyiz. Resimde tanklar, arabalar, insanlar ve şehitler görmekteyiz. Gökyüzündeki ay-yıldız ve gökyüzünün rengi bize gece yapılan bir savaş olduğunu hissettiriyor. Neredeyse tamamını soğuk renklerin oluşturduğu resim, kuru boya tekniği ile yapılmıştır. Öğrenci çizdiği resim için “*Türkiyemizi, bizim cennet gibi vatanımızı, her zamanki gibi 15 Temmuz'da da koruduk*” ifadesini kullanmıştır. Bu bağlamda öğrencinin metaforu ile çizdiği resim arasında benzerlik bulunmaktadır. Öğrenci vatanseverliği mutluluk kavramı ile ilişkilendirmiştir.

Şekil 4.21: Ahmet’in çalışması (7. Sınıf)

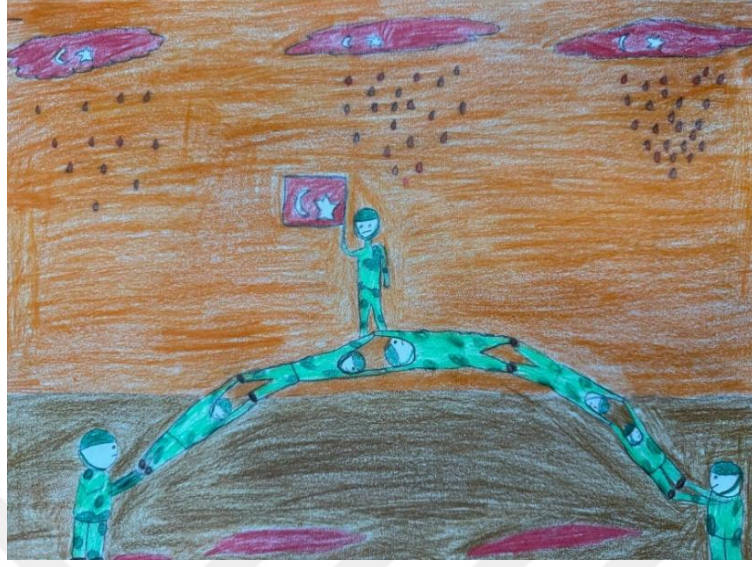
Ahmet vatanseverliği ifade etmek için “*Vatanseverlik bir gururdur. Çünkü böyle bir vatana sahip olmak beni gururlandırıyor*” cümlelerini kullanmıştır. Ahmet’in çalışması incelendiğinde cami bahçesinde bulunan iki mezar ve göndere çekilmiş büyük bir bayrak görmekteyiz. Kuru boya tekniği kullanılarak yapılan resimde sıcak ve soğuk renklere de yer verilmiştir. Öğrenci çizdiği resim için “*Benim bu resimde anlatmak istediğim vatanseverlik. Müslüman bir devlet olduğumuzu ve Ahmetçiklerimizi de unutmayıp mezarlarını çizdim*” ifadesini kullanmıştır. Bu bağlamda öğrenci metaforu gurur olarak belirtmiş ancak sanatsal çalışmasında vatanseverliği şehit kavramı ile ilişkilendirdiği görülmektedir. Bu nedenle öğrencinin metaforu ile çizdiği resim benzerlik göstermemektedir.

Şekil 4.22: Dilara'nın çalışması (7. Sınıf)

Dilara vatanseverliği ifade etmek için “*Vatanseverlik vatanını sevmek, korumak ve sahip çıkmaktır. Çünkü vatanımız bize aittir. Vatanımız bize Mustafa Kemal Atatürk’ten kalan bir armağandır, ona sahip çıkmalıyız, başkalarına vermemeliyiz. Nedeni ise vatanımız bizim için çok önemli ve değerli bir yere sahiptir. Bu yüzden vatanımızı sevelim ve sayalım*” cümlelerini kullanmıştır. Dilara’nın çalışması incelendiğinde merkezde kırmızı elbiseli, elinde kırmızı bir balon olan bir kız çocuğu görmekteyiz. Arka planda ise Mustafa Kemal’in imzası, Anıtkabir ve arkasında ‘Ne mutlu Türküm diyene’ sözü bulunan bir uçak görmekteyiz. Öğrenci resminde Kuru boya ve keçeli kalem tekniğini karışık olarak kullanmıştır. Çalışmada sıcak, soğuk renklere ve kontür çizgilerine de yer verilmiştir. Öğrenci çizdiği resim için “*Vatanseverlik deyince benim aklıma Atatürk geldiği için imzasını tercih ettim. Ayrıca Anıtkabir’i de ekledim, sonra ne mutlu Türk’üm diyene yazan bir uçak ekledim ve dağların üzerine Türk bayrağını ekleyerek resmin tam ortasında huzurlu bir kız çizdim, bu şekilde resmimi tamamladım*” ifadesini kullanmıştır. Bu nedenle öğrencinin metaforu ile çizdiği resim benzerlik göstermektedir.

Şekil 4.23: Fatmanur'un çalışması (7. Sınıf)

Fatmanur vatanseverliği ifade etmek için “*Vatanseverlik yurda karşı sevgi, saygı, doğru ve dürüst olmaktır. Çünkü yurdumuzda ne kadar doğruluk, dürüstlük, sevgi ve saygı olursa o kadar huzurlu ve güvenilir bir yurt olur. Bence böylece vatanseverlik ortaya çıkmış olur. Vatanseverlik de bizim şiddetten uzak durmamızı etkiler*” cümlelerini kullanmıştır. Fatmanur’un çalışması incelendiğinde askerlerin birlik olarak yaptığı bir kule ve kulenin üzerinde durup bayrak sallayan bir asker görmekteyiz. Arka plana baktığımızda gökyüzü tamamen turuncu olarak, bulutlar ise bayrak gibi boyanmış olup kırmızı damlacıklar hâlinde yağmur yağdığını görmekteyiz. Öğrenci resminde ağırlıklı olarak sıcak renkler kullanmıştır. Çalışma kuru boya tekniği ve kontür çizgileriyle tamamlanmıştır. Öğrenci çizdiği resim için “*Bu resimde insanların vatanı için seferber olduklarından bahsediliyor. İnsanların vatanları için neler yapacaklarından bahsediliyor*” ifadesini kullanmıştır. Bu bağlamda öğrencinin metaforu ile çizdiği resim benzerlik göstermektedir. Fatmanur’un vatanseverliği sorumluluk kavramı ile ilişkilendirdiği görülmektedir.

Şekil 4.24: Yağmur'un çalışması (7. Sınıf)

Yağmur vatanseverliği ifade etmek için “*Vatanseverlik saygılı olmaktır. Çünkü biz bu vatani kolay yollarla kazanmadık, bu vatani kaybetmemek için nice kanlar döküldü. Eğer biz vatanımıza karşı sorumluluklarımızı üstlenmezsek işte bu vatanımıza büyük bir saygısızlık olur*” cümlelerini kullanmıştır. Yağmur’un çalışması incelendiğinde tam merkezde Atatürk portresini görmekteyiz. Portrenin etrafında askerler, Anıtkabir, Türk bayrağı, mermiler ve elinde bayrak olan bir figür görülmektedir. Öğrenci resminde sıcak ve soğuk tonları bir arada kullanmıştır. Çalışma kuru boya tekniği ve kontür çizgileriyle tamamlanmıştır. Öğrenci çizdiği resim için “*Ben resimde vatanımızı kurtarmamızda bize öncülük ettiği için Atatürk’e yer verdim. Geri kalan kısmında da benim için vatani çağrıştıran görseller ekledim*” ifadesini kullanmıştır. Bu bağlamda öğrencinin metaforu ile çizdiği resim benzerlik göstermektedir. Öğrencinin vatanseverliği saygı kavramı ile ilişkilendirdiği görülmektedir.

Şekil 4.25: Gül’ün çalışması (7. Sınıf)

Gül vatanseverliği ifade etmek için “*Vatanseverlik vatana saygı duymaktır. Çünkü vatani ve milleti seven kişi saygı duyar ve sever. Saygı duymak sevmekten de ötedir*” cümlelerini kullanmıştır. Gül’ün çalışması incelendiğinde gün batımında üç asker figür görmekteyiz. Bu figürlerden biri mezar taşının başında diz çökmüş şekilde dururken, bir diğeri ayakta ve elinde bayrak bulunduğunu görmekteyiz. Öğrenci resminde sıcak ve soğuk renkleri kullanmış ama sıcak renklere ağırlık vermiştir. Resim, kuru boya tekniği ve keçeli kalem ile kontür çizgileri eklenerek oluşturulmuştur. Öğrenci çizdiği resim için “*Şehit olan arkadaşının mezarına giden Türk askerleri çizmek istedim*” ifadesini kullanmıştır. Bu bağlamda öğrencinin metaforu ile çizdiği resim benzerlik göstermektedir. Öğrencinin vatanseverliği saygı kavramı ile ilişkilendirdiği görülmektedir.

Şekil 4.26: Hafsa'nın çalışması (7. Sınıf)

Hafsa vatanseverliği ifade etmek için “*Vatanseverlik ülkesini seven ve koruyan kişinin duygusudur. Çünkü vatanseverlik duygusunu duyan bir kişi vatanını sever ve korur gerekirse vatani için canını verir*” cümlelerini kullanmıştır. Hafsa'nın çalışması incelendiğinde öğrencinin gökyüzünü bayrak şeklinde çizdiğini ve yeryüzündeki arkası dönük olarak resmedilmiş birçok insanın gökyüzüne baktığını görmekteyiz. Resimde sıcak ve soğuk renkler birlikte kullanılmış ve resim kuru boya tekniği ile tamamlanmıştır. Öğrenci çizdiği resim için “*Resimde insanların zafer kazanıp sonra da hayranlıkla Türk bayrağına bakma anlarını çizdim*” ifadesini kullanmıştır. Bu bağlam öğrencinin sanatsal çalışmasına bakıldığında ülkesi için savaşan, zafer kazanan ve bayrağını seven insanların olduğunu görmekteyiz. Bu nedenle öğrencinin metaforu ile çizdiği resim benzerlik göstermektedir.

Şekil 4.27: Figen'in çalışması (7. Sınıf)

Figen vatanseverliği ifade etmek için “*Vatanseverlik korkusuzluktur. Çünkü vatanını özgürce sevip, koruyan kişiler cesur kişilerdir*” cümlelerini kullanmıştır. Figen’in çalışması incelendiğinde masmavi bir denizde ön planda bir Türk gemisi ve arka planda batmakta olan iki gemi görmekteyiz. Resmin merkezinde ise Atatürk imzası bulunmaktadır. Resme soğuk tonlar hâkimdir. Resim karakalem ve kuru boya tekniği kullanılarak yapılmıştır. Öğrenci çizdiği resim için “*Burada tek ayakta duran ve sağlam olan geminin Türklere ait olduğunu anlatmak istedim*” ifadesini kullanmıştır. Bu bağlamda öğrencinin metaforu ile çizdiği resim arasında benzelik görülmektedir. Öğrenci vatanseverliği cesaret kavramı ile ilişkilendirmiştir.

Şekil 4.28: Halit'in çalışması (6. Sınıf)

Halit vatanseverliği ifade etmek için “*Vatanseverlik şehit, toprak, bayraktır. Çünkü vatanını seven uğruna ölür. Toprağını seven bayrağını sever*” cümlelerini kullanmıştır. Halit'in çalışması incelendiğinde Türk bayrağına uzanan sekiz el ve sağ köşede bir tank görülmektedir. Ayrıca resimde insanların giysilerinin kırmızı, beyaz olduğu görülmektedir. Resim kuru boya tekniği ve kontür çizgileri ile tamamlanmıştır. Ayrıca resme sıcak tonlar hâkimdir. Öğrenci çizdiği resim için “*Türk insanı bayrağını korumak için tankın önüne geçmeyi göze alır*” ifadesini kullanmıştır. Bu nedenle öğrencinin metaforu ile çizdiği resim benzerlik göstermektedir.

Şekil 4.29: Alp'in çalışması (7. Sınıf)

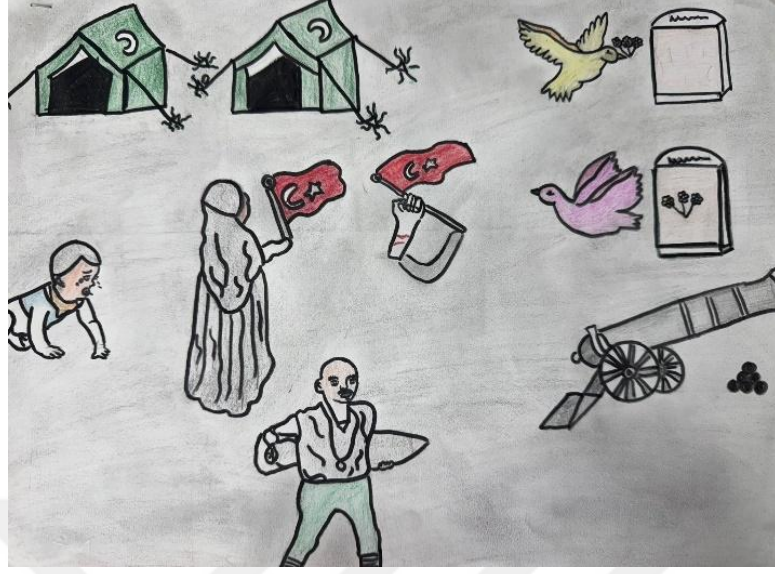
Alp vatanseverliği ifade etmek için “Vatanseverlik yurduna, milletine, vatanına sahip çıkmaktır. Çünkü vatansever yurduna ve milletine sahip çıkan insanlara denir. Vatanseverlik bir kişiyi değil topluluğu, halkı kaplayan bir sevgidir” cümlelerini kullanmıştır. Alp'in çalışması incelendiğinde bayraklar, helikopter ve arkası dönük uç figür görmekteyiz. Bu figürlerden bazılarının engelli olduğunu görmekteyiz. Öğrenci resminde sıcak ve soğuk tonlara yer vermiştir. Ayrıca resim kuru boya tekniği ve keçeli kalemle kontür çizilerek tamamlanmıştır. Öğrenci çizdiği resim için “Resimde vatanseverliği anlatan öğeler kullandım. Bayrak, insanlar, helikopter ve pankart bulunmakta. Vatan için ayakları ve elleri olmayan insanlar var. Bu vatan kolay kazanılmadı, kolay da kaybedilmeyecek” ifadesini kullanmıştır. Bu bağlamda öğrencinin metaforu ile çizdiği resim arasında benzerlik bulunmaktadır. Öğrenci vatanseverliği vatani korumakla ilişkilendirmiştir.

Şekil 4.30: Kübra'nın çalışması (7. Sınıf)

Kübra vatanseverliği ifade etmek için “*Vatanseverlik dürüstlüktür. Çünkü vatanseverlik can, mal düşünmeden her şeyi vatani için vermeye hazır kişidir. Vatanını seven sayan, vatani için canını ortaya koymuş kişilerdir. Biz de bunları düşünerek kendimize örnek şehitlerimizi örnek alabiliriz*” cümlelerini kullanmıştır. Kübra'nın çalışması incelendiğinde Kübra vatanseverliği anlatmak için tam merkeze ay yıldızlı bayrak şeklinde boyanmış bir Türkiye haritası çizmiştir. Resimde mermiler, top arabası, uzay mekiği ve engelli insanlarda görülmektedir. Öğrenci resminde sıcak ve soğuk tonları kuru boya tekniği ile kullanmıştır. Ayrıca resimde keçeli kalem ile çizilmiş kontür çizgeleri bulunmaktadır. Öğrenci çizdiği resim için “*Ben resimde gazileri anlatmak istedim, zaten altta görebilirsiniz. Yandaki uzay mekiği de Türkiye kısa bir süre önce uzaya astronot göndermişti onu anlatmak istedim*” ifadesini kullanmıştır. Bu bağlamda öğrencinin metaforu dürüstlükken çizdiği resimde vatanseverliği bayrak ve gazi kavramları ile ilişkilendirdiği görülmektedir. Bu nedenle öğrencinin metaforu ile çizdiği resim benzerlik göstermemektedir.

Şekil 4.31: Miray'ın çalışması (7. Sınıf)

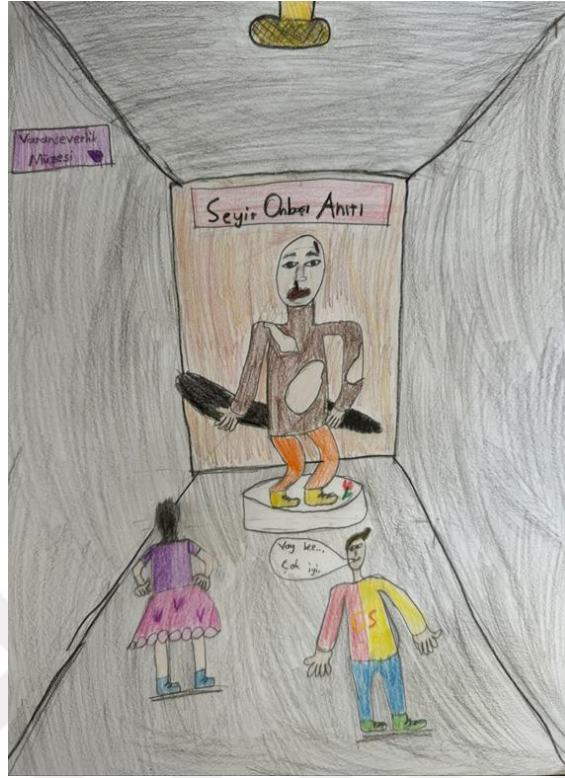
Miray vatanseverliği ifade etmek için “Vatanseverlik kendi devletini korumaktır. Çünkü kendi devletleri için çocuklarını, eşlerini, her şeyi hiç düşünmeden geride bırakıp devletleri için canlarını feda etmektir” cümlelerini kullanmıştır. Miray'ın çalışması incelendiğinde iki adet çadır, mezarlara çiçek bırakan iki güvercin, ağlayan bir bebek, elinde bayrak olan tesettürlü bir kadın figürü, elinde bayrak olan kopmuş bir el, top arabası ve Seyit Onbaşı görülmektedir. Resimde sıcak, soğuk ve nötr tonlar kullanılmıştır. Çalışma kuru boya tekniği ile ve keçeli kalemle kontür çizgileri kullanılarak tamamlanmıştır. Öğrenci çizdiği resim için “Vatanı için çocuğunu bırakıp giden bir anne, canından olacağını bilen sırtında mermi taşıyan Seyit Onbaşı, sadece insanların değil hayvanların bile mezara çiçek bırakması, yani herkes vatanı için canından vazgeçiyor. Kadın erkek ayırmaksızın bu vatan bizim bize ait. Her zaman vatanımızı koruyalım” ifadesini kullanmıştır. Bu bağlamda öğrencinin metaforu ile çizdiği resim benzerlik göstermektedir. Miray'ın vatanseverliği vatanı korumak ile ilişkilendirdiği görülmektedir.

Şekil 4.32: Asaf'ın çalışması (6. Sınıf)

Asaf vatanseverliği ifade etmek için “*Vatanseverlik sevgi, hayatın anlamıdır. Çünkü vatan bizi koruduğu için vatan sevgisi, vatan hayattır. Bu yüzden vatani hayatın anlamı olarak biliyorum*” cümlelerini kullanmıştır. Asaf'ın çalışması incelendiğinde Şehit Ömer Halisdemir'in mezarını ziyarete giden yedi figür görülmektedir. Ayrıca resimde dağlar ve göndere çekilmiş Türk bayrağı dikkat çekmektedir. Öğrenci resmine sıcak ve soğuk tonları kuru boya tekniği ile aktarmıştır. Öğrenci çizdiği resim için “*Asla Türk bayrağımızın ezilmemesi, bu vatan için şehit olanların kanını yere dökmek, bu vatanın asla yıkılmadığını anlatmak istedim. Bizim şehitlerimiz asla ölmez*” ifadesini kullanmıştır. Bu bağlamda öğrencinin metaforu ile çizdiği resim arasında benzerlik görülmemektedir.

Şekil 4.33: Güliden'in çalışması (6. Sınıf)

Güliden vatanseverliği ifade etmek için “*Vatanımızı sevmek, dostluk demektir. Çünkü birisi bize vatanseverlik ne demek diye sorarsa vatanseverlik bizim vatanımıza gösterdiğimiz emek, saygı ve dostluk demektir diye yanıt verebiliriz*” cümlelerini kullanmıştır. Güliden'in çalışması incelendiğinde resmin tam merkezine Seyit Onbaşı'nın heykelini konumlandığı ve etrafta anıtı ziyaret eden iki figür görülmektedir. Resimde sıcak, soğuk ve nötr tonlar kuru boya tekniği ile aktarılmıştır. Öğrenci çizdiği resim için “*Vatanseverlik müzesini ziyaret eden insanlar Seyit Onbaşı anıtına bakıyor ve şaşıyorlar*” ifadesini kullanmıştır. Bu bağlamda öğrenci metaforu sevgi olarak belirtmiştir ancak çizdiği resimde vatanseverliği hayranlık kavramı ile ilişkilendirdiği görülmektedir. Bu nedenle öğrencinin metaforu ile çizdiği resim benzerlik göstermemektedir.

Şekil 4.34: Safiye'nin çalışması (6. Sınıf)

Safiye vatanseverliği ifade etmek için “*Vatanını canı gibi sevmektir. Çünkü vatan bizim özgürce yaşadığımız yerdir. Bunun için vatanımızı sevmeliyiz. Gerekirse onun için savaşıp şehit olmalıyız*” cümlelerini kullanmıştır. Safiye'nin çalışması incelendiğinde bir dairenin içinde elinde bayrak olan iki figür bir bayrağın altında mutlu bir şekilde duruyorlar. Dairenin dışında ise iki bayrağın arasında el ele tutuşan insanlar görülmektedir. Öğrenci resminde sıcak ve soğuk tonları kuru boya tekniği ile aktarmıştır. Öğrenci çizdiği resim için “*Birlik olup beraber hareket edelim*” ifadesini kullanmıştır. Bu bağlamda öğrenci metaforu sevgi ile ifade etmiş ancak çizdiği resimde vatanseverliği birlik kavramı ile ilişkilendirmiştir. Bu nedenle öğrencinin metaforu ile çizdiği resim benzerlik göstermemektedir.

Şekil 4.35: Buse'nin çalışması (6. Sınıf)

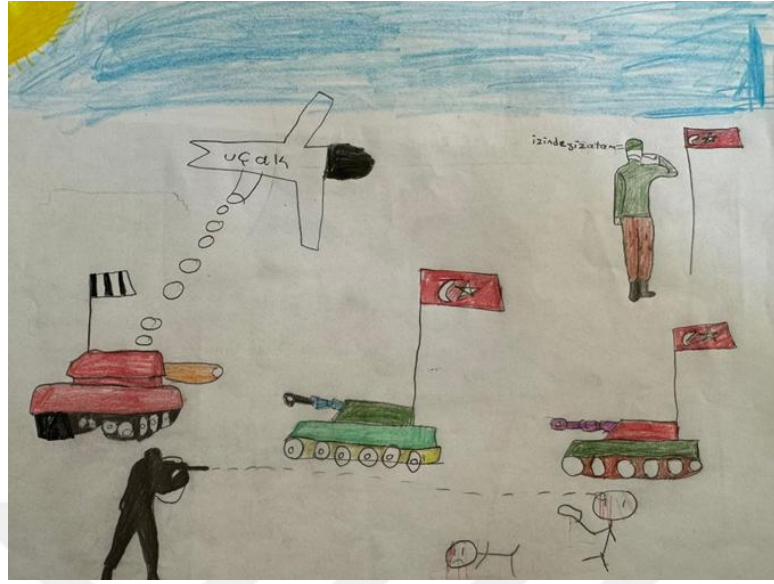
Buse vatanseverliği ifade etmek için “*Vatanımız bizim herşeyimizdir. Çünkü vatan bizi yaşatır. Bizi korur vatan bizim yönümüzdür vatan bizim kalbimizdir*” cümlelerini kullanmıştır. Buse'nin çalışması incelendiğinde Türk bayrağı asılı bir çadır ve dört tane silahlı asker silüeti görülmektedir. Resimde sıcak ve soğuk renkler kuru boya tekniği kullanılarak aktarılmıştır. Öğrenci çizdiği resim için “*Türkler ve teröristler çatışıyor*” ifadesini kullanmıştır. Bu bağlamda öğrenci metafor olarak hayatın anlamı olarak belirtmiş ancak çizdiği resimde vatanseverliği savaş kavramı ile ilişkilendirdiği görülmektedir. Bu nedenle öğrencinin metaforu ve çizdiği resim arasında benzerlik görülmemektedir.

Şekil 4.36: Medine'nin çalışması (6. Sınıf)

Medine vatanseverliği ifade etmek için “Kuruluktur, güçlüktür, bağlıdır, birlik beraberliktir. Çünkü vatan birliği anımsatıyor. Bayrağımıza bağımlı olmayı anımsatıyor” cümlelerini kullanmıştır. Medine'nin çalışması incelendiğinde kırmızı ay ve yıldız, Atatürk portresi, Anıtkabir ve bayrak tişörtlü iki kız çocuğu görülmektedir. Resimde sıcak ve soğuk renkler kuru boya ve keçeli kalem tekniği kullanılarak aktarılmıştır. Ayrıca çalışmada kontür çizgilerine de yer verilmiştir. Öğrenci çizdiği resim için “Ben bu resimde Atatürk’ü ve yanında Anıtkabir’i çizdim” ifadesini kullanmıştır. Bu bağlamda öğrenci metaforu birlik olarak ifade etmiştir fakat çizdiği resimde vatanseverliği Atatürk ile ilişkilendirdiği görülmektedir. Bu nedenle öğrencinin metaforu ve çizdiği resim arasında ilişki görülmemektedir.

Şekil 4.37: Ege'nin çalışması (6. Sınıf)

Ege vatanseverliği ifade etmek için “Bizim görevimizdir. Çünkü biz vatanımızın topraklarında yaşıyorsak yaşadığımız yeri severiz” cümlelerini kullanmıştır. Ege'nin çalışması incelendiğinde bir savaş meydanının çizildiğini görmekteyiz. İki tane Türk bayrağı asılı tank, bir tane yabancı tank, bir ateş açan uçak, arka planda bayrağın yanında selam veren bir asker ve bir ateş eden asker silüeti görülmektedir. Ayrıca öğrenci çalışmasında sıcak ve soğuk tonları kuru boya tekniği kullanarak aktarmıştır. Öğrenci çizdiği resim için “Resmimde savaş ve Türklere saldırı var. Asker savaşa girmeden önce Türk bayrağını selamlıyor. Düşman bir tane asker bir tane tank ile saldırıyor ve asker silahla tankı vuruyor. Türklerin uçağı düşmanın uçağına füze atıyor” ifadesini kullanmıştır. Bu bağlamda öğrenci metaforu sorumluluk olarak ifade etmiştir ancak çizdiği resimde vatanseverliği vatani korumakla ilişkilendirdiği görülmektedir. Bu nedenle öğrencinin metaforu ile çizdiği resim arasında benzerlik görülmemektedir.

Şekil 4.38: Deniz'nin çalışması (6. Sınıf)

Deniz vatanseverliği ifade etmek için “*Vatanseverlik vatan için kendi canını feda etmektir. Çünkü vatanını sevdiği için canını feda etmek, yani savaşmak ve mücadele etmektir*” cümlelerini kullanmıştır. Deniz’in çalışması incelendiğinde Deniz bir elin toprağı sıkınca yerin altından fışkıran kanlardan oluşan bir bayrak çizdiğini görmekteyiz. Bayrağın bir yanında Seyit Onbaşı, diğer yanında ise yaralı bir askeri taşıyan asker silüeti bulunmaktadır. Öğrenci çalışmasında sıcak ve soğuk tonları, kuru boya tekniği ile resmine aktarmıştır. Öğrenci çizdiği resim için “*Vatanımızın toprağını sıkınca gazilerimizin şehitlerimizin kanı çıkar*” ifadesini kullanmıştır. Bu bağlamda öğrencinin metaforu ile çizdiği resim arasında benzerlik bulunmaktadır. Öğrencinin vatanseverliği fedakârlık kavramı ilişkilendirdiği görülmektedir.

Şekil 4. 39: Nisa'nın çalışması (6. Sınıf)

Nisa vatanseverliği ifade etmek için “*Vatanseverlik vatani sevmek ve mutluluktur. Çünkü vatanseverlik deyince mutluluk ve sevmek gibi şeyler aklıma gelir*” cümlelerini kullanmıştır. Nisa'nın çalışması incelendiğinde öğrencinin sayfayı ikiye böldüğünü görmekteyiz. Resmin sağ tarafında dört insan silüeti, ay yıldızlı bayrağa sarılı bir tabut taşımaktadır. Sol tarafında ise gülümseyen iki kız çocuğu voleybol oynamaktadır. Öğrenci resminde sıcak ve soğuk renkleri kuru boya tekniği kullanarak aktarmıştır. Ayrıca resimde kontür çizgilerinde yer verilmiştir. Öğrenci çizdiği resim için “*Şehit olurken onlar, biz onlar sayesinde mutlu yaşıyoruz*” ifadesini kullanmıştır. Bu bağlamda öğrencinin metaforu ile çizdiği resim benzerlik göstermektedir. Öğrencinin vatanseverliği mutluluk kavramı ile ilişkilendirdiği görülmektedir.

Şekil 4.40: Sena'nın çalışması (6. Sınıf)

Sena vatanseverliği ifade etmek için “*Vatanseverlik yardımlaşma, çömertlik ve dayanışmadır. Çünkü vatanını seven kişiler birbirlerine karşı bu şekilde davranır ve vatanını korurlar*” cümlelerini kullanmıştır. Sena'nın çalışması incelendiğinde resmin bir Türk bayrağıyla ikiye ayrıldığı görülmektedir. Bayrağın sol tarafında ateş eden bir tank ve mermiler görülmektedir. Resmin sağ tarafında ise üzerinde yazılar olan bir el, oynayan çocuklar, bir insan silüeti ve dalgalanan bir bayrak görülmektedir. Öğrenci çizdiği resim için “*Vatanımızın, bayrağımızın bizi koruması*” ifadesini kullanmıştır. Bu bağlamda öğrencinin metaforu ile çizdiği resim benzerlik göstermektedir. Öğrencinin vatanseverliği birlik kavramı ile ilişkilendirdiği görülmektedir.

Şekil 4.41: Alper'in çalışması (6. Sınıf)

Alper vatanseverliği ifade etmek için “*Vatanseverlik yaşadığımız yeri sevmektir. Çünkü insanlar bir arada yaşarken mutludurlar. Buna da vatan sevgisi denir*” cümlelerini kullanmıştır. Alper'in çalışması incelendiğinde bir savaş meydanı, göndere çekilmiş bayraklar, askerler, tanklar ve elinde bayrak sallayan sivil baba oğul görülmektedir. Resiminde dikilen bayrak direkli ve elinde bayrak olan siviller savaşın kazanıldığı yönünde izlenim vermektedir. Öğrenci çalışmasında sıcak ve soğuk tonları kuru boya tekniği ile aktarmıştır. Ayrıca resimde kontür çizgilerine de yer verilmiştir. Öğrenci çizdiği resim için “*Bir savaşta kazanılan zaferi kutluyorlar*” ifadesini kullanmıştır. Bu nedenle öğrencinin metaforu ile çizdiği resim benzerlik göstermektedir. Öğrenci vatanseverliği sevgi ile ilişkilendirmiştir.

Şekil 4.42: Aynur'un çalışması (6. Sınıf)

Aynur vatanseverliği ifade etmek için *“Vatanseverlik insanoğlu için önemli bir unsur olmalı. Çünkü vatanseverlik insan için gurur ve barış anlamına gelir”* cümlelerini kullanmıştır. Aynur'un çalışması incelendiğinde üç askerin bayrağın altında nöbet beklediği görülmektedir. Arka planda ise dağların üzerinde uçan kuşlar ve gün batımı görülmektedir. Öğrenci resimde sıcak ve soğuk renkleri kuru boya tekniği ile aktarılmıştır. Aynur resminde kontür çizgilerine de yer vermiştir. Öğrenci çizdiği resim için *“Vatanı ve bayrağı için, gün batımına kadar nöbet tutan askerleri canlandırmak istedim”* ifadesini kullanmıştır. Bu bağlamda öğrenci metaforu gurur olarak belirtmiştir ancak çizdiği resimde vatanseverliği fedakârlık kavramı ile ilişkilendirdiği görülmektedir. Bu nedenle öğrencinin metaforu ile çizdiği resim arasında benzerlik görülmemektedir.

Şekil 4.43: Berat'ın çalışması (6. Sınıf)

Berat vatanseverliği ifade etmek için “*Vatanseverlik gururdur. Çünkü vatanseverlik gururdur*” cümlesini kullanmıştır. Berat'ın çalışması incelendiğinde vatanseverliği anlatmak için helikopterden sarkan “*vatan sana canım feda*” yazılı pankart, üzerinde bayrak olan bir tank, mermiler, asker ve ay yıldızlı bayrak elbiseli bir figür çizdiği görülmektedir. Öğrenci sıcak ve soğuk tonları kuru boya tekniğiyle aktarmıştır. Ayrıca resimde kontür çizgilerine de yer verilmiştir. Öğrenci çizdiği resim için “*Vatanseverlik savaştır*” ifadesini kullanmıştır. Bu bağlamda öğrenci metaforu gurur olarak ifade etmiştir ancak çizdiği resimde vatanseverliği savaş kavramı ile ilişkilendirdiği görülmektedir. Bu nedenle öğrencinin metaforu ile çizdiği resim benzerlik göstermemektedir.

Şekil 4.44: Ali Berat'ın çalışması (6. Sınıf)

Ali Berat vatanseverliği ifade etmek için “*Ülkeyi sevmek ilgi göstermektir. Çünkü vatansever dediğin ülkesini sever, kurallarını çiğnemez, konulara ilgi gösterir ve ülkesini savunmaya hazır kişilerdir*” cümlelerini kullanmıştır. Ali Berat'ın çalışması incelendiğinde göndere çekilmiş ay yıldızlı bayrağın altında, beş tane bayrak asılı şehit mezarı olduğu görülmektedir. Ali Berat resminde sıcak ve soğuk tonları kuru boya tekniğiyle aktarmıştır. Öğrenci çizdiği resim için “*Askerlerimiz vatan sevdasından dolayı canlarını feda ediyorlar*” ifadesini kullanmıştır. Bu bağlamda öğrencinin metaforu ile çizdiği resim benzerlik göstermektedir. Öğrencinin vatanseverliği sevgi kavramı ile ilişkilendirdiği görülmektedir.

Şekil 4.45: Kemal'in çalışması (6. Sınıf)

Kemal vatanseverliği ifade etmek için “Yardımlaşmaktır. Çünkü vatanseverler vatanını sever ve korur” cümlesini kullanmıştır. Kemal’in çalışması incelendiğinde Türkiye haritası şeklinde bayrak, göndere çekilmiş Türk bayrağı, kırmızı bir kalp ve iki adet mezar görülmektedir. Bu mezarlardan “X” işaretli olandaki ceset kemik olarak kalmış. Fakat “✓” işareti bulunan mezardaki askerin silahıyla çürümeden kaldığı görülmektedir. Öğrenci resminde sıcak ve soğuk tonları kuru boya tekniği ile aktarmıştır. Ayrıca resimde kontür çizgilerine ve kaligrafik öğelere rastlanmaktadır. Öğrenci çizdiği resim için “Şehitler ölmez” ifadesini kullanmıştır. Bu bağlamda öğrenci metaforu yardımseverlik olarak ifade etmiştir ancak çizdiği resimde vatanseverliği şehit kavramı ile ilişkilendirdiği görülmektedir. Bu nedenle öğrencinin metaforu ile çizdiği resim arasında benzerlik bulunmamaktadır.

Şekil 4.46: Nursena'nın çalışması (6. Sınıf)

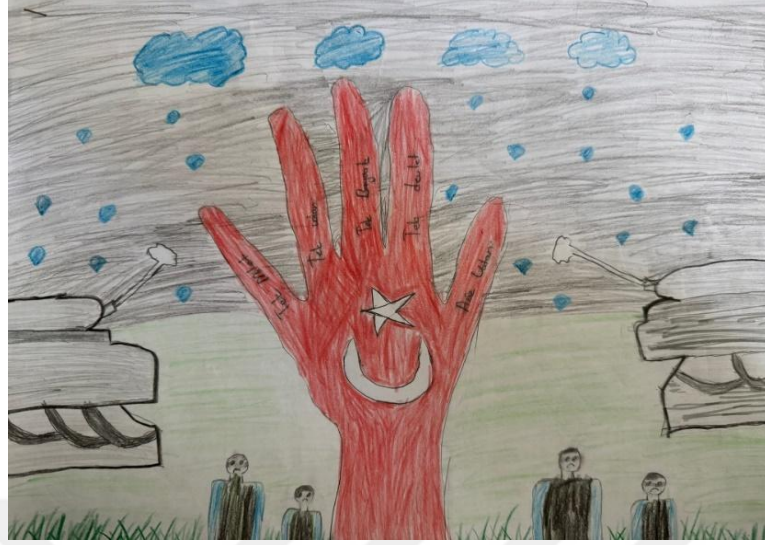
Nursena vatanseverliği ifade etmek için “*Vatanseverlik iyiliği şefkati temsil ediyor. Çünkü vatanını seven bir insan iyiliği de şefkati de sever. Bunları sevmeyen bir insan vatanını da sevmez*” cümlelerini kullanmıştır. Nursena'nın çalışması incelendiğinde Nursena'nın vatanseverliği anlatmak için bir anıtın yanında nöbet tutan iki asker, göndere çekilmiş bir Türk bayrağı ve gökyüzünde üç adet Türk bayrağı çizdiği görülmektedir. Öğrenci, resminde sıcak ve soğuk tonları kuru boya tekniği ile aktarmıştır. Ayrıca resimde kontür çizgilerine de yer verilmiştir. Öğrenci çizdiği resim için “*Ben bu resimde Anıtkabir’de vatanseverliğin güzelliğini anlatıyorum. Atatürk vatan için savaştı ve orada mezarı var*” ifadesini kullanmıştır. Bu bağlamda öğrenci metafor olarak fedakârlığı ifade etmiştir. Çizdiği resimde ise öğrencinin vatanseverliği Atatürk kavramı ile ilişkilendirdiği görülmektedir. Bu nedenle öğrencinin metaforu ile çizdiği resim arasında benzerlik görülmemektedir.

Şekil 4.47: Yaren'in çalışması (6. Sınıf)

Yaren vatanseverliği ifade etmek için “Vatanseverlik bayrak ve dildir. Çünkü vatanını seven bayrağını korur, vatanını seven dilini korur, bunlar vatani oluşturan öğelerdir. Vatanımızı seviyorsak bunları da seviyoruz demektir” cümlelerini kullanmıştır. Yaren'in çalışması incelendiğinde resmin merkezinde Anıtkabir ve oraya giden insanlar görülmektedir. Ayrıca gökyüzünde ay yıldızlı bayrağı taşıyan uçaklara yer verilmiştir. Öğrenci, resminde sıcak ve soğuk tonları kuru boya tekniği ile yansıtmıştır. Ayrıca kontür çizgilerinde vurguyu arttırmak için keçeli kalem kullanmıştır. Öğrenci çizdiği resim için “Vatanseverlik konulu resminde Anıtkabir'i ve Teknofest duraklarını vurgulamak istedim. Çünkü uçaklar bizim azmimizi, Anıtkabir bizim saygımızı temsil ediyor” ifadelerini kullanmıştır. Bu bağlamda öğrenci ve metaforu bayrak olarak ifade etmiştir ancak çizdiği resimde vatanseverliği Anıtkabir kavramı ile ilişkilendirdiği görülmektedir. Bu nedenle öğrencinin metaforu ile çizdiği resim arasında benzerlik görülmemektedir.

Şekil 4.48: Gülnur'un çalışması (6. Sınıf)

Gülnur vatanseverliği ifade etmek için “*Topluma insana millete sevgidir. Çünkü vatansever birisi yardımlaşmayı sever ve milletine yardım eder*” cümlelerini kullanmıştır. Gülnur’un çalışması incelendiğinde tam merkezde Türk bayrağı şeklinde boyanmış bir el ve üzerinde kaligrafik unsurlar görülmektedir. Ayrıca iki tane tank, dört tane üzgün suratlı insan ve arka planda bulutlar ve yağmur damlacıkları görülmektedir. Öğrenci, resminde sıcak ve soğuk tonları kuru boya tekniği ile kullanmıştır. Resimde kontür çizgilerine de yer verilmiştir. Öğrenci çizdiği resim için “*Aşağıda çoluk çocuk, genç yetişkin hepsi üzgünce izliyor. Tanklar bayrağımıza ateş ediyor. Yağmur yağıyor bulutlar simsiyah yer yeşil*” ifadesini kullanmıştır. Bu bağlamda öğrenci metaforu sevgi olarak ifade etmiş ancak çizdiği resimde vatanseverliği savaş kavramı ile ilişkilendirdiği görülmektedir. Bu nedenle öğrencinin metaforu ile çizdiği resim arasında benzerlik bulunmamaktadır.

Şekil 4.49: Bengisu’nun çalışması (6. Sınıf)

Bengisu vatanseverliği ifade etmek için “*Vatanseverlik işini lâıykıyla yapmaktır. Çünkü başarılı bir tıpcı bir hastalığın tedavisini bulursa vatanını yükseltir. Gerçek hayattan bir örnek verecek olursak Mustafa Kemal Atatürk başarılı bir asker ve yönetici olarak ülkemizi yükseltip cumhuriyeti ilan etmiştir. Bu da işinde ne kadar başarılı olduğunu gösterir*” cümlelerini kullanmıştır. Bengisu’nun çalışması incelendiğinde göndere çekilmiş bayrağın altında üç adet şehit mezarı, kırmızı bayrak bulutlardan dökülen kan damlaları ve gene bulutlardan dökülen şehitler görmekteyiz. Öğrenci resminde sıcak ve soğuk tonları kuru boya tekniğiyle kullanmıştır. Öğrenci çizdiği resim için “*Vatan kazanılırken şehitler olduğunu ve bu yeri vatan yapanın şehitler olduğunu anlatmaya çalıştım*” ifadesini kullanmıştır. Bu bağlamda öğrenci, metaforu başarı ile ifade etmiştir ancak çizdiği resimde vatanseverliği şehit kavramı ile ilişkilendirdiği görülmektedir. Bu nedenle öğrencinin metaforu ile çizdiği resim arasında benzerlik görülmemektedir.

Şekil 4.50: Havva'nın çalışması (7. Sınıf)

Havva vatanseverliği ifade etmek için “*Vatanseverlik fedakârlıktır. Çünkü askerlerimiz vatani için milletimizi düşmanlardan kurtardı. Kendilerini milletimiz ve vatanımız için feda ettiler ve hiç düşünmeden savaştılar*” cümlelerini kullanmıştır. Havva'nın çalışması incelendiğinde ellerinde bayrak sallayan mutlu insanlar görülmektedir. Arka planda gökyüzü Türk bayrağı olarak resmedilmiştir. Öğrenci resminde sıcak ve soğuk tonları kuru boya tekniğiyle aktarmıştır. Ayrıca resimde kontür çizgilerine de yer verilmektedir. “*Şehitlerimizin hepsinin görevi vardı, kimisi mermi taşıdı kız erkek fark etmeden.*” ifadesini kullanmıştır. Bu bağlamda öğrencinin metaforu ile çizdiği resim arasında benzerlik vardır.

Orataokul öğrencilerinin, vatanseverlik kavramının sanatsal çalışmalarına nasıl yansıdığına bakıldığında çalışmalarında genellikle şehit, asker, bayrak, Anıtkabir, tank, savaş, mezar, savaş gemisi gibi resimlere rastlanmaktadır. Öğrencilerin sanatsal çalışmaları incelenirken çalışmaların renk ve biçim açısından oldukça özgün ve yaratıcı olduğu görülmüştür. Öğrenciler sıcak renkleri, soğuk renkleri, nötr renkleri bir arada kullanmış ve neredeyse tamamı kontür çizgilerine yer vermişlerdir. Öğrencilerin büyük çoğunluğunun yazdıkları ve çizdikleri resimler benzerlik göstermektedir. Bu tarz etkinliklerle öğrencilerin duygu, düşünce ve fikirlerinin meydana çıkmasını sağladığı, yaratıcılık ve yansıtma yeteneklerinin gelişmesine olanak sağladığı sonucuna ulaşılmıştır.

4.5. Ortaokul Öğrencilerinin Yazdıkları “Vatanseverlik” Kavramı ve Çizdikleri “Vatanseverlik” Kavramı Arasındaki İlişki Durumu

Araştırmanın bir diğer alt amacı olan ortaokul öğrencilerinin yazdıkları vatanseverlik kavramı ve çizdikleri vatanseverlik kavramı arasındaki ilişki durumuna ulaşmak için aşağıdaki veriler toplanmıştır.

Ortaokul öğrencilerinin yazdıkları vatanseverlik kavramı ile çizdikleri vatanseverlik kavramı arasındaki ilişki durumuna bakıldığında resimlerin genelinde benzerlik görülmektedir. Bu bağlamda öğrencilerin metafor olarak daha çok sevmek, vatani korumak, fedakarlık, gurur ve mutluluk kavramları üzerinde durdukları tespit edilmiştir. Vatanseverliğin sevmek olduğunu yazan öğrenciler, sevgi kavramını resimlerine yansıtırken daha çok insanları sevgi içinde, kalplerle ifade etmiş ve resimlerini anlatırken sevgi kavramına vurgu yapmışlardır. Vatanseverliğin vatani korumak olduğunu yazan öğrenciler resimlerinde, vatani koruyan askerlere ve dalgalanan bayraklara yer vermiştir. Vatanseverliğin fedakârlık olduğunu yazan öğrenciler, vatani için canlarını feda eden asker ve şehit kavramlarına resimlerinde yer vermişlerdir. Vatanseverliğin gurur olduğunu yazan öğrenciler daha çok savaş sonrasında ve bayrak kavramına resimlerinde yer vermişlerdir. Vatanseverliğin mutluluk olduğunu yazan öğrenciler ise resimlerinde daha çok zafer temasına ve güler yüzlü mutlu insanlara yer vermişlerdir. Resimler incelendiğinde kız ve erkek öğrencilerin genellikle vatanseverlik kavramını ifade şekilleri de farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Vatanseverlik kavramını ifade ederken kız öğrenciler daha çok mutluluk, başarı, aile, yardım severlik, kalp ve balon gibi kavramları resimlerinde kullanmışlardır. Kız öğrenciler resimlerinde daha yuvarlak ve yumuşak hatlı çizgilere yer vermişlerdir. Ayrıca kız öğrenciler pembe, kırmızı, sarı, turuncu gibi renklere resimlerinde daha fazla yer vermişlerdir. Erkek öğrenciler ise vatanseverlik kavramını resimlerine aktarırken daha çok savaş, şehit, kan, bayrak, silah, tank vb. kavramların resimlerini kullanmışlardır. Erkek öğrenciler daha sert ve keskin çizgilerle resimlerini tamamlamışlardır. Ayrıca erkek öğrencilerin resimlerinde genellikle mavi, siyah, lacivert, kırmızı gibi renkleri kullandıkları görülmektedir.

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu araştırmada ortaokul öğrencilerinin vatanseverlik kavramına ilişkin metaforlarının sanatsal yaratıcılıklarına yansımalarının incelenmesi hedeflenmiştir.

Araştırmanın ilk alt amacı olan ortaokul öğrencilerinin vatanseverlik kavramına ilişkin metaforlarına bakıldığında, öğrencilerin vatanseverlik kavramına ait 16 adet metafor oluşturduğu, bu metaforlardan en çok sevmek ve vatani korumak metaforuna yoğunlaştıkları görülmüştür. Bu bağlamda öğrencilerin vatanseverlik kavramını bir metaforla değil birden fazla metafor kullanarak ifade ettikleri görülmektedir. Ayrıca öğrenciler vatanseverlik değerini anlatmak için duyguları ve farklı değerleri de kullanarak kendilerini ifade etmişlerdir. Öğrencilerin metaforlarında daha çok soyut kavramlara yer verdiği görülmüştür. Benzer araştırmalardan Bakioğlu & Kurt (2009) “Öğretmenlerin Demokrasi Vatandaşlık ve Vatanseverlik Algılarının Nitel Olarak İncelenmesi” isimli araştırmalarında elde ettikleri sonuçlara göre vatanseverliğin bir duygu olduğunu ve öğrencilerin bu değeri öğretmek için duyguları açığa çıkaran semboller kullanmaları, ayrıca öğrencilerin duygularına hitap etmelerinin gerekliliğini vurgulamaktadır. Bir diğer araştırmada Gömleksiz & Öner (2016) “Ortaokul Öğrencilerinin Vatan Kavramına İlişkin Metaforik Algıları” isimli araştırmalarında öğrencilerin vatan kavramına yönelik geliştirdikleri dört kategoride toplam 19 metafor geliştirdiklerine, ayrıca en fazla kullanılan metaforun “ev” ve “aile” kavramları olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Akyol (2016) “Ortaokul 6. Sınıf Öğrencilerinin Vatanseverlik Değerine İlişkin Metaforik Algıları” isimli araştırmasında 69 öğrenci “vatan” kavramına ilişkin 786 metafor üretmiştir. Bu metaforlar içerisinde en çok Atatürk, anne, baba, aile, savaş, aşk, öğretmen, bayrak, şehit ve kardeş kavramları kullanılmış ve bu kavramlar 9 kategoriye ayrılmıştır. Ayna & Deniz (2022) “Ücretli Öğretmenlik: Bir Metafor Çalışması” isimli çalışmalarında ücretli öğretmenlerin, kadrolu öğretmenlerin ve okul yöneticilerinin ücretli öğretmenlik kavramına ilişkin çaresizlik, mağduriyet, hayal kırıklığı, aşağılama, yetersizlik gibi metaforlarına ulaşılmıştır. Elmas & Demir (2018) “5. Sınıf Öğrencilerinin Okul Olgusuna Yönelik Metaforik Algılar” isimli çalışmalarında katılımcıların okul olgusuna yönelik ev, ağaç, anne-baba, kardeş, güzel/iyi, sevgi, deniz, mutlu, hayal, hayat, başarılı, oyun/oyun alanı gibi metaforlarına ulaşılmıştır. Doğan, Nacaroglu, Ablak (2021) “Sivrice Depremini Yaşamış Ortaokul Öğrencilerinin Depreme İlişkin Metaforik Algılarının İncelenmesi” isimli çalışmalarında katılımcıların depreme dair geliştirdikleri ölüm, kızgınlık,

çaresizlik, sınav, enkaz, kötü his gibi metaforlarına ulaşılmıştır. Fidan & Fidan (2016) “Ortaokul Öğrencilerinin Görsel Sanatlar Dersi Kavramına İlişkin Metaforik Algıları” isimli çalışmalarında katılımcıların görsel sanatlar dersine ilişkin hayat, sanat, güzel bir şey, insan, hayaller, oyun, deniz, eğlenceli bir şey, duygular, mutluluk gibi metaforlarına ulaşılmıştır. Doğan (2017) “Ortaokul Öğrencilerinin Çevre Kavramına İlişkin Sezgisel Algıları: Bir Metafor Analizi” isimli araştırmada katılımcılar çevre kavramına yönelik toplam 25 adet metafor üretmişlerdir. Araştırmacı hayat, evimiz, ağaç, anne, cennet, insan, doğa ve sağlık gibi metaforlara ulaşmıştır. Bu çalışmada, katılımcıların sayısı ve meydana gelen metaforlar karşılaştırıldığında ortaokul öğrencilerinin vatanseverlik kavramına dair kısmen az metafor üretmiş olmaları bu kavramın kapsamının biraz dar ve soyut bir duygu olmasıyla ilişkilendirilebilir. Ortaokul öğrencilerinin vatanseverlik kavramını aktarırken soyut ve somut kavramları kullandığı, ancak soyut kavramlara daha fazla yer verdiği tespit edilmiştir. Örnek araştırmalardan Dünder (2022) yaptığı araştırmada afiş metaforları ile toplumsal problemler tespit edilmiş ve çözümü kültürel simgeler ve göstergeler yoluyla anlatılmıştır. Afişlerdeki metaforlar incelendiğinde soyut ve somut metaforlara ulaşılmıştır. Altun & Apaydın (2013) çalışmalarında katılımcıların eğitimle ilgili soyut ve somut metaforları kullandıklarını ancak bunlar karşılaştırıldığında somut metaforların daha çok kullanıldığı sonucuna ulaşmışlardır. İncelenmiş olan benzer araştırmalar ile araştırma sonucunda elde edilen sonuçlarda benzer ifade ve bulgulara ulaşılması sebebiyle çalışmaların birbirini desteklediği görülmektedir. Vatan ve vatanseverlik üzerine yapılan benzer birçok çalışmada öğrencilerin sevgi, bayrak, asker, savaş gibi metaforlar ortaya koydukları görülmektedir. Öğrencilerin genellikle soyut ve somut kavramları kullanarak kendi metaforlarını oluşturdıkları görülmektedir.

Öğrencilerin vatanseverliğe dair metaforlarının 4 kategoride yer aldığı görülmüştür. Tabloya göre sevginin ifadesi olarak; sevmek, mutluluk, hayatın anlamı ve dürüstlük. Saygının ifadesi olarak; şehit, Atatürk, gurur ve asker. Sorumluluğun ifadesi olarak; yardımseverlik, vatani korumak, fedakârlık ve başarı. Sadakatin ifadesi olarak; bayrak, bağımsızlık, birlik ve cesaret gibi kavramlarla ifade edildiği görülmüştür. Benzer araştırmalardan Gömlüksiz & Öner (2016) çalışmalarında vatan kavramına ilişkin ürettikleri metaforları “güven ve dayanışma”, “özen” ve “önemli olma” olmak üzere üç kategoride toplamıştır. Bir diğer benzer araştırmada Akyol (2016) çalışmasında vatan

kavramına ilişkin metaforları “aile unsurları”, “somut nesneler”, “kahramanlık unsurları”, “soyut kavramlar”, “okul unsurları”, “devlet ve memleket unsurları”, “eylemler”, “ordu unsurları”, “Atatürk ve atalara dair unsurlar” olmak üzere 9 kategori olarak belirlenmiştir. Ayna & Deniz (2022) çalışmalarında ücretli öğretmenlik kavramına ilişkin metaforları “eğitimin niteliği”, “adaletsizlik”, “güvence”, “mesleki itibar”, “emek ve mücadele”, “ihtiyaç/zorunluk” ve “istihdam sorunu” olmak üzere 7 kategori olarak belirlenmiştir. Elmas & Demir (2018) çalışmalarında okul kavramına dair metaforlar “baskı” “doğa”, “yiyecek”, “renk”, “aile”, “içerik”, “mutluluk”, “başarı”, “eğlence”, “gelecek zaman”, “meslek” ve “kaygı” olmak üzere 12 kategori olarak belirlenmiştir. Doğan, Nacaroğlu, Ablak (2021) çalışmalarında deprem kavramına dair metaforları “Depremın Sebepleri”, “Depremın Oluşma Şekli” ve “Depremın Sonuçları” olmak üzere üç kategori altında toplanmış ve ayrıca sekiz alt katagoriye ayrılmıştır. Fidan & Fidan (2016) çalışmalarında görsel sanatlar dersi kavramına dair metaforları “yaşamın bir ifadesi olarak”, “eğlence ve zevk aracı olarak”, “olumsuz duyguların bir ifadesi olarak”, “çeşitlilik ifadesi olarak”, “tedavi edici olarak”, “yetenek ve yaratıcılık ifadesi olarak” ve “duyguların yansıması olarak” toplam yedi kategori olacak şekilde belirlenmiştir. Doğan (2017) çalışmasında çevre kavramına ilişkin metaforları “Geçim Kaynağı Bakımından Çevre”, “Gelecek Bakımından Çevre”, “Canlılar Bakımından Çevre”, “Oyun Oynanan Mekân Bakımından Çevre”, “Güzellikler Bakımından Çevre”, “İhtiyaçlar Bakımından Çevre”, “Temiz ve Sağlıklı Bir Yapı Olarak Çevre” ve “Kirlilik Bakımından Çevre” olmak üzere sekiz kategori olarak belirlenmiştir. İncelenen çalışmaların mevcut çalışma ile örtüşmesi sebebiyle birbirinin desteklediği görülmektedir. Bu bağlamda genellikle, öğrencilerin duygularından yola çıkılarak kahramanlık unsurları, aile, sevgi gibi katogoriler oluşturulduğu görülmektedir.

Araştırmanın bir diğer alt amacına olan, ortaokul öğrencilerinin vatanseverlik kavramını sanatsal çalışmalarına nasıl yansittiklarına bakıldığında, çalışmalarında genellikle şehit, asker, bayrak, anıtkabir, tank, savaş, mezar, savaş gemisi gibi resimlere rastlanmaktadır. Öğrencilerin sanatsal çalışmaları incelenirken çalışmaların renk ve biçim açısından oldukça özgün ve yaratıcı olduğu görülmüştür. Öğrenciler sıcak renkleri, soğuk renkleri, nötr renkleri bir arada kullanmış ve neredeyse tamamı kontür çizgilerine yer vermişlerdir. Öğrencilerin büyük bir kısmı resimlerinde kuru boya tekniğini kullanmış olsada bir kısmı pastel boya, bir kısmı keçeli kalem, bir kısmı ise resimlerini karışık

teknik kullanarak tamamlamıştır. Özellikle kontür çizgilerinin keçeli kalemle çizdiği dikkat çekmektedir. Öğrencilerin küçük bir kısmının ise vatanseverliği çizdiği resimde ülkelerinin yakın dönemdeki sosyal ve siyasal olaylarıyla ilişkilendirdiği görülmüştür. Çizilen resimlerde çoğunlukla savaş meydanı, savaş sonrası zafer resimleri ağırlıkla görülmektedir. Öğrenciler resimlerini genellikle bir kara parçası üzerinde ve gündüz şeklinde çizmiş ve renklendirmiştir. Bunun yanı sıra birkaç öğrenci deniz ve gece görsellerini de sanatsal çalışmalarına yansıtmıştır. Yapılan etkinlikte öğrencilerin kendilerini özgür bir biçimde ifade ettikleri görülmüştür. Ayrıca bu tarz etkinliklerin öğrencilerin duygu, düşünce ve fikirlerinin meydana çıkmasını sağladığı, yaratıcılık ve yansıtma yeteneklerinin gelişmesine olanak sağladığı sonucuna ulaşılmıştır. Benzer araştırmalardan Aksu & Taşkesen (2022) yaptıkları araştırmada katılımcıların sanatsal çalışmaları yorumlarken renk açısından cesaretli adımlar attıklarını, yaratıcı ve kendine has oldukları sonucuna ulaşmışlardır. Bir diğer benzer araştırmada Serin & Taşkesen (2021), katılımcıların sanatla ilgili fikirleri incelendiğinde kendilerini, duygu ve düşüncelerini daha özgür bir şekilde yansıttıklarından söz edilmektedir. Aksak & Taşkesen (2021) çalışmalarında kız öğrencilerin sarı, kırmızı, pembe gibi renkler kullandıkları, erkek öğrencilerin ise genellikle siyah ve kırmızı renkleri ve sert çizgileri kullandıkları görülmüştür. Benzer araştırmalar incelendiğinde aynı yaş grubundaki öğrencilerin aynı renk ve biçimlerde çizimler yaptığı görülmektedir. Öğrencilerin kendine has bir üslupla metaforlarını resimlerine aktardıkları sonucuna ulaşılmaktadır. Ulaşılan bu sonuçların mevcut çalışmayı desteklediği görülmektedir.

Araştırmanın üçüncü alt amacına ilişkin olan, ortaokul öğrencilerinin yazdıkları ve çizdikleri vatanseverlik kavramı arasındaki ilişki durumuna bakıldığında ise genel olarak benzerlik görüldüğü tespit edilmiştir. Öğrencilerin metafor olarak daha çok sevmek, vatani korumak, fedakarlık, gurur ve mutluluk kavramları üzerinde durdukları tespit edilmiştir. Bu bağlamda öğrencilerin çizdikleri resimlerde vatanseverlik kavramına bağlı kalarak çizimler yaptığı görülmektedir. Benzer araştırmalardan Karademir & Demirel (2020) yaptıkları çalışmada katılımcıların “öğretmen” kavramına ilişkin metaforlar geliştirdikleri ve sanatsal çalışmalarında çizdikleri imgeler arasında benzerlik görüldüğü tespit edilmiştir. Bir başka araştırmada Tatlı & Güngöraytar (2017) katılımcıların değerler eğitimine uygun metaforlara ulaştığını ve çizdikleri resimlerde ulaştıkları metaforlarla uyuşan görseller yaptıkları sonucuna ulaşmıştır. Türkcan &

Girmen (2012) ise çalışmalarında katılımcıların yazdıkları şiirler ve çizimlerinde işledikleri konu ve biçimin benzer olduğu sonucuna ulaşmıştır. Çağlar (2017) çalışmasında katılımcıların “çevre sorunları” kavramından hareketle çizdikleri resimlerin ve metaforların benzerlik gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Benzer araştırmalar incelendiğinde öğrencilerin metaforları ile yaptıkları resimler arasında benzerlik olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Mevcut araştırmada da benzer sonuçlara ulaşılması araştırmayı desteklemektedir.

Araştırmanın sonuçlarına göre ortaokul öğrencilerinin, kök değerlerimizden olan vatanseverlik kavramına yönelik algılarını metafor yoluyla tespit etmek amacıyla vatanseverlik kavramının, ortaokul öğrencileri için ne ifade ettiğini ve bunun sebebini açıklamaları istenmiştir. Yaptıkları açıklamayla öğrencilerin aynı kavrama ne gibi anlamlar yükledikleri tespit edilmiştir. Öğrenciler vatanseverlik kavramını şehit, Atatürk, gurur, asker, sevmek, mutluluk, hayatın anlamı, dürüstlük, yardımseverlik, vatani korumak, fedakârlık, başarı, bayrak, bağımsızlık, birlik ve cesaret metaforları ile ifade etmişlerdir. Öğrencilerin bir değeri ifade ederken duyguları ve farklı değerleri de kullandığı görülmektedir. Bu bağlamda öğrencilere, vatanseverlik eğitimi verilirken duyguların ve değerlerin kullanılabileceği sonucuna ulaşılmıştır. Ortaokul öğrencilerinin vatanseverlik kavramına dair kullandıkları metaforların 4 kategoride yer aldığı görülmüştür. Bu kategoriler sevgi, saygı sorumluluk ve sadakatin ifadesi olarak sınıflandırılmıştır. Metaforlar tespit edildikten sonra öğrencilerden vatanseverlik kavramının onlarda çağrıştırdığı anlam ile bir resim çizmeleri ve çalışmaları tamamlandıktan sonra resimlerinde ne anlattıklarını yazmaları istenmiştir. Öğrenciler metafor yoluyla vatanseverlik kavramına dair düşüncelerini ifade ederken, çizdikleri sanatsal çalışmalarda da vatanseverlik kavramına dair somut anlamların ortaya çıktığı tespit edilmiştir. Öğrencilerin vatanseverlik kavramını sanatsal çalışmalarına nasıl yansıttıklarına bakıldığında ise çalışmalarında genellikle şehit, asker, bayrak, anıtkabir, tank, savaş, mezar, savaş gemisi gibi resimlere rastlanmaktadır. Bu durumda öğrencilerin çizimlerinde özellikle kahramanlıkla bağlantılı metaforların üzerinde durduğu görülmektedir. Öğrencilerin vatanseverlik kavramına yönelik resimleri yaparken istekli ve mutlu olduğu görülmüştür. Öğrencilerin teknik, biçim, form açısından sınırlandırılmaması, kendilerini ve duygularını istedikleri gibi kâğıda aktarıyor olmaları onlar için oldukça keyifli olmuştur. Öğrencilerin resimleri yorumlandığında, kendilerine

özgü, yaratıcı ve renkli resimler yaptıkları görülmüştür. Öğrencilerin neredeyse tamamının resimlerinde kontür çizgilerine yer verdiği görülmektedir. Kontür çizgileri genellikle bir simgeyi veya duyguyu belirginleştirmek ve vurgulamak için kullanılmaktadır. Bu bağlamda öğrencilerin vatanseverlik duygularını cesur bir şekilde vurgulamak istedikleri düşünülmektedir. Öğrencilerin görsel çalışmalarında pastel boya ve sulu boya tekniklerinin yanı sıra en fazla kuru boya tekniğinin kullanıldığı görülmektedir. Öğrencilerin yazdıkları metaforlar ve çizdikleri resimler arasındaki ilişki durumuna bakıldığında ise birbirleri ile örtüştüğü tespit edilmiştir. Ortaokul öğrencilerinin sanatsal çalışmalarında konu olarak vatanseverliğe bağlı kaldıkları, ayrıca çalışmalarında aynı tip görselleri kullandıkları görülmüştür. Bu bağlamda öğrencilerin gerekli imge zenginliğine sahip olmadıkları düşünülmektedir. Çocukların yalnızca vatanseverlik değerinin anlamını bilmesi yeterli değildir. Bunun yanı sıra bu değeri görsel sanat çalışmasında ne şekilde ifade edebildiği de oldukça önemlidir. Sonuç olarak öğrencilerin vatanseverlik kavramına ait duygu ve düşüncelerini başarılı bir şekilde yansıttıkları görülmüştür.

Öneriler

Değerler eğitimi öğrencilere ezbere dayalı bir şekilde vermenin pek etkili olmayacağı düşünüldüğü için, görsel sanatlar dersinin değerler eğitiminin kazanılması ve öğretilmesi açısından oldukça önemli bir yere sahip olduğu düşünülmektedir. Bu nedenle görsel sanatlar dersi saatleri artırılarak öğretim programında kök değerlere daha fazla yer verilmesi önerilmektedir.

Öğrencilerin duygu ve düşüncelerini özgür bir biçimde ifade edebilmeleri için görsel sanatlar dersinin iyi ve etkili bir araç olduğu düşünülmektedir. Bu amaçla öğrencilere kazandırılması düşünülen kavramların, öğrencilere kazandırılması için bu tip çalışmalara daha sık yer verilmesi önerilmektedir.

Metafor, öğrencilerin bir kavram hakkında duygu ve düşüncelerinin öğrenilmesi açısından oldukça iyi bir araçtır. Bu nedenle görsel sanatlar dersi öğretim programında metaforlara yer verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Açık, İ. (2020). *İlkokul 4. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersinde Kültürel Mirasa Duyarlılık ve Vatanseverlik Değerlerinin Biyografilerle Öğretimi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Ağluç, L. (2013). Sanat Yaratıcılık Bağlamında İnsan ve Yaratma Güdüsü. *Akdeniz İnsani Bilimler Dergisi*, 3(1), 1-14.
- Akar Ayaydın, Z., & Taşkesen, S. (2024). Görsel Sanatlar Öğretiminde Görsel Kültür Eğitimi Etkinliği: Van Gogh'un Arles'daki Yatak Odası. *EKEV Akademi Dergisi*(97), 345-361. <https://doi.org/10.17753/sosekev.1388617>
- Akbaş, O. (2004). *Türk Milli Eğitim Sisteminin Duyuşsal Amaçlarının İlköğretim II. Kademedeki Gerçekleşme Derecesinin Değerlendirilmesi*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Ankara Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Akbaş, Y., & Gençtürk, E. (2013). Coğrafi Bilgi Sistemi Kavramına Metaforik Bakış. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, (21), 179-196.
- Akkurt, S., & Boratav, O. (2018). Neden Sanat Eğitimi?. *International Journal of Scholars in Education*, 1(1), 54-60.
- Aksak, E., & Taşkesen, S. (2021). A Semiotic Approach On The Effects Of Cartoons On The Creativity Of The Primary School Students. *International Journal of Fine Arts Education Research (UGSEAD)*, 4(1).
- Aksu, M., & Taşkesen, S. (2022). Ortaokul Öğrencilerinin Pedagojik Sanat Eleştirisi Algı Düzeylerinin ve Sanat Eleştirisi Etkinliklerinin Sanatsal Çalışmalarına Yansıması. *International Journal of Fine Arts Education Research (UGSEAD)*, 5(2).
- Akşahin, N. (2022). *2006 Yılı Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programı (1-8) İle 2018 Yılı Görsel Sanatlar Dersi (1-8) Programın Karşılaştırılması*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Akyol, Y. (2016). Ortaokul 6. Sınıf Öğrencilerinin Vatanseverlik Değerine İlişkin Metaforik Algıları. *Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi*, (7), 19-32.
- Alakuş, A.O. & Mercin, L. (2009). *Sanat Eğitimi ve Görsel Sanatlar Öğretimi*. Ankara: Pegem Yayınları.

- Altun, S. A., & Apaydın, Ç. (2013). Kız ve Erkek Öğretmen Adaylarının “Eğitim” Kavramına İlişkin Metaforik Algıları. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 3(3), 329-354.
- Arık, R. O. (1983). *Coğrafyadan Vatana*. İstanbul: Millî Eğitim Basımevi.
- Artut, K. (2013). *Sanat Eğitimi Kuramları ve Yöntemleri*. Ankara: Anı Yayıncılık
- Aydın, F. (2010). Ortaöğretim Öğrencilerinin Coğrafya Kavramına İlişkin Sahip Oldukları Metaforlar. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimler Dergisi*, 10(3), 1293-1322.
- Aydoğdu, E. (2008). *İlköğretim Okullarındaki Öğrenci Ve Öğretmenlerin Sahip Oldukları Okul Algıları İle İdeal Okul Algılarının Metaforlar (Mecazlar) Yardımıyla Analizi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Osman Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Aykut, A. (2006). Günümüzde Görsel Sanatlar Eğitiminde Kullanılan Yöntemler. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(21), 33-42.
- Aykut, A. (2012). *Sanat Eğitiminde Estetik*. İstanbul: Hayalperest Yayınevi.
- Ayna, Y., & Deniz, L. (2022). Ücretli Öğretmenlik: Bir Metafor Çalışması. *Necmettin Erbakan Üniversitesi Ereğli Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(1), 53-71.
- Bakioğlu, A., & Kurt, T. (2009). Öğretmenlerin Demokrasi Vatandaşlık ve Vatanseverlik Algılarının Nitel Olarak İncelenmesi. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 19-39.
- Balçık, E., & Taşkesen, S. (2022) Ortaokul Öğrencilerinin Sevgi Kavramını Algılamalarına İlişkin Göstergebilimsel Yaklaşım. *Sanat Eğitim Dergisi*, 10(2), 145-161.
- Baysal, N. (2013). *Ortaokul Sosyal Bilgiler Derslerinde Değerler Eğitimi Uygulamalarının Öğretmenler Yönüyle Değerlendirilmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Niğde Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Bozdoğan, K., & Sünbül, A. M. (2016). Ortaokul 7. Sınıf Öğrencilerinin ‘Müze’ Kavramına İlişkin Geliştirdikleri Metaforlar. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (31), 107-127.
- Brommer, G. S., & Horn. G. S. (1985). *Art in Your World*. Davis Publications. Inc. Worcester. Massachusetts U.S.A. Second Edition.

- Buyurgan, S., & Buyurgan, U. (2012). *Sanat Eğitimi ve Öğretimi*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E., Akgün, Ö. E. Karadeniz, Ş. & Demirel, F. (2010). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. (7. Baskı). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Can Beken, D. (2010). *Türkiye’de Ulus Devletin İnşasında Üniversite Mezunlarının Vatanseverlik Olgularına Katkıları*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Ceylan, A. (2016). *Aile Kavramına İlişkin Metaforik Algıların Belirlenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Çağlar, A. (2017). 4. ve 5. Sınıf Öğrencilerinin Çevre Sorunlarına Yönelik Algıları. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2017(9), 311-320.
- Çavdarıcı, M. (2002). *Türkiye’de Sosyal Değerlerin Aşılınması ve Kültür Sömürgeciliği*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Çelik, M. E. (2022). *Estetik ve Politika Bağlamında Sanat Eserinde Arşiv Kullanımı*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü.
- Çellek, T. (2003). Sanat ve Bilim Eğitiminde Yaratıcılık. *Pivolka*, 2(8), 4-11.
- Çetin, Ş. (2015). Millî Değerlerin Öğretimine Yönelik Tutum Ölçeği (Mdötö) Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 10(11), 447-460
- Çınar, Y. (2019). *Çağdaş Fotoğraf Sanatında Metafor Olarak Beden*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Erciyes Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü.
- Çomaklı, K. (2015). *Mevlana’nın Mesnevi Adlı Eserinde Yer Alan Hikâyelerin Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programındaki Değerlerin Öğretiminde Kullanımının İncelenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Devellioğlu, F. (2001). *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat*. Ankara: Aydın Kitabevi Yayınları.

- Doğan, Y. (2017). Ortaokul Öğrencilerinin Çevre Kavramına İlişkin Sezgisel Algıları: Bir Metafor Analizi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(1), 721-740.
- Doğan, M., Nacaroğlu, O., & Ablak, S. (2021). Sivrice Depremini Yaşamış Ortaokul Öğrencilerinin Depreme İlişkin Metaforik Algılarının İncelenmesi: Malatya İli Örneği. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, (51), 384-402.
- Duman, T., & Yılmaz, M. (2018). TRT Çocuk Dergisi'nde Milli Bir Değer Olarak "Vatan – Vatanseverlik" Değeri. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 7(2), 639-657.
- Dündar, F. N. (2022). Afiş Tasarımında Metafor Kullanımı. *Uluslararası Disiplinlerarası ve Kültürlerarası Sanat*, 7(15), 167-176.
- Elmas, S. A., & Demir, E. (2018). 5. Sınıf Öğrencilerinin Okul Olgusuna Yönelik Metaforik Algıları. *Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences (JFES)*, 51(3), 45-70.
- Ersoy, A. (1995). *Sanat Kavramlarına Giriş*. İstanbul: Yorum-Sanat Yayıncılık
- Ertürk, M., (2013). İlköğretim II. Kademe Görsel Sanatlar Eğitimi Dersi Öğretim Programının Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi. *Anadolu Journal of Educational Sciences International*, January, 3(1), 78-94.
- Er Türküresin, H. (2018). Ortaokul Öğrencilerinin Vatan Kavramına İlişkin Algılarının Metaforlar Yoluyla Belirlenmesi. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2018(10), 30-41.
- Fidan, B., & Fidan, M. (2016). Ortaokul Öğrencilerinin Görsel Sanatlar Dersi Kavramına İlişkin Metaforik Algıları. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(2), 159-166.
- Geçit, Y. & Gençer, G. (2011). Sınıf Öğretmenliği 1. Sınıf Öğrencilerinin Coğrafya Algılarının Metafor Yoluyla Belirlenmesi (Rize Üniversitesi Örneği). *Marmara Coğrafya Dergisi*, 23, 1-19.
- Gömleksiz, M. N., & Öner, Ü. (2016). Ortaokul Öğrencilerinin Vatan Kavramına İlişkin Metaforik Algıları. *Electronic Turkish Studies*, 11(2), 1409-1420.
- Güler, A. (2018). *Türk Toplumunda Korku Kültürü*. Ankara: Punto Tasarım.
- İşçi, M. (2000). *Sosyal Yapı ve Sosyal Değişme*. İstanbul: Der Yayınları.

- Karademir, A., & Demirel, B. (2020). 48-69 Aylık Çocukların Çizimlerinde “Öğretmen”: Bir Metafor Çalışması. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 30(2), 189-201.
- Karip, F. (2019). Görsel Sanatlar Öğretmenlerinin Sanat Kavramına İlişkin Metaforik Algıları. *SED-Sanat Eğitimi Dergisi*, 7(2), 179-196.
- Kasapoğlu, H. (2013). Okulda Değer Eğitimi ve Hikayeler. *Millî Eğitim Dergisi*, 43(198), 97-109.
- Kenan, S. (2009). Modern Eğitimde Kaybolan Nokta: Değerler Eğitimi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 9(1), 259-295.
- Keyifli, Ş. (2013). Eğitim ve Din Eğitimi. *Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi (ÇÜİFD)*, 13(2), 31-54.
- Kırıçoğlu, O. T. (2002). *Sanatta Eğitim*. Ankara: Pegem A Yayıncılık
- Levin, R. (1999). *Modern İnsanın Kökeni*. Ankara: Tübitak Yayınları.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2010). *İlköğretim Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Programı (4-5-6-7-8 Sınıf)*. Ankara: MEB Yayınları.
- Mindivanlı, E., Küçük, B., & Aktaş, E. (2012). Sosyal Bilgiler Dersinde Değerlerin Akatarımında Atasözleri ve Deyimlerin Kullanımı. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 1(3), 93-101
- MEB, (2018). *Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programı (İlkokul ve Ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar)*. Ankara: MEB Yayınları.
- Onur, B. (1995). *Ergeni Anlamak*. Ankara: İmge Kitabevi.
- Öner, N. (2008). *Millî Zihniyet ve Millî Birlik İçinde A. Köklügiller*. (Ed.), Milliyetçilik Nedir, Ne Değildir? (s. 261-271). İstanbul: IQ Kültür Sanat.
- Özsarı, E., & Öğretir Özçelik, A. D. (2021). İlkokula Devam Eden Çocukların Olumlu ve Olumsuz Duygular ve Bağlanma Metaforlarının İncelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 50(232), 89-104.
- Özsoy, V. (2007). *Görsel Sanatlar Eğitimi*. Ankara: Gündüz Eğitim ve Yayıncılık.
- Özsoy, V., & Mamur, N. (2019). *Görsel Sanatlar Öğrenme ve Öğretim Yaklaşımları*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Peşkersoy, E., & Yıldırım, O. (2010). *İlköğretim Görsel Sanatlar Dersi 1-8. Sınıflar Öğretmen Kılavuz Kitabı*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı.

- Poyraz, H. (2004). *Değerlerin Kuruluşu Ve Yapısı*. Değerler ve Eğitimi Uluslararası Sempozyumu (26-28 Kasım 2004) Bildiriler Kitabı içinde (s. 81-88). İstanbul: DEM Yayınları.
- Saban, A. (2008). Okula ilişkin Metaforlar. *Kuram Ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 55(55), 459-496.
- Saban, A. (2009). Öğretmen Adaylarının Öğrenci Kavramına İlişkin Sahip Oldukları Zihinsel İmgeler. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7(2), 281-326.
- Saban, A., Koçbeker, B. N., & Saban, A. (2006). Öğretmen Adaylarının Öğretmen Kavramına İlişkin Algılarının Metafor Analizi Yoluyla İncelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 6(2), 461-522.
- Sağdıç, M., & İlhan, G. O. (2018). Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının “Vatan” Kavramına İlişkin Metaforik Algıları. *International Journal of Geography and Geography Education*(38), 104-118. <https://doi.org/10.32003/iggei.430827>
- San, I. (1977). *Sanatsal Yaratma, Çocukta Yaratıcılık*. Ankara: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- San, İ. (1985). Sanat ve Yaratıcılık Eğitimi Olarak Tiyatro. *Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences (JFES)*, 18(1), 99-112.
- San, İ. (2010). *Sanat Eğitimi Kuramları*. Ankara: Ütopya Yayınları.
- Seale, C. (1999). Quality in qualitative research. *Qualitative Inquiry*, 5(4), 465-478.
- Serin, R., & Taşkesen, S. (2023). *Ortaokul Öğrencilerinin Soyut Sanat Algılarına Yönelik Bir Araştırma*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Sezer, H. (2001). *İlköğretimde Resim-İş Eğitimi*. Ankara: MEB Projeler Koordinasyon Dairesi Başkanlığı.
- Soğukpınar, R., & Karışan (2022). D. Ortaokul Öğrencilerinin Fen Bilimleri Dersine Yönelik Algılarının Metafor ve Öğrenci Çizimleri Yoluyla İncelenmesi. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(33), 217-249.
- Soyupak Yalçınkaya, A. (2020). *Ortaokul (6. 7. Ve 8. Sınıf) Öğrencilerinin Görsel Sanatlar Dersine Yönelik Sahip Oldukları Metaforların Çizdikleri Resimler Yoluyla İncelenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

- Şirin, A. (2008). Halk Eğitim Merkezlerinin Sanat Eğitimi Bağlamında Yetişkin Eğitimindeki Yeri ve Önemi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Taşkesen, S. (2017). *3D Modelleme Programları ve Figür İmajlarının Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı Öğrencilerinin Desen Dersi Başarılarına ve Motivasyon Düzeylerine Etkisi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Tatlı, S., & Güngöraytar, F. A. (2017). Okul Öncesi Dönem Çocuklarının Değerlere İlişkin Algıları ve Bunları İfade Etme Biçimlerinin İncelenmesi. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 21(2), 331-354.
- Taylor, W. (1984). *Metaphors of Education*. London: Heineman Educational Books Ltd.
- TDK.(2014). *Büyük Türkçe Sözlük*. Ankara: TDK Yayınları.
- Tepebaşılı, F. (2013). *Metafor Yazıları*. İstanbul: Çizgi Kitabevi Yayınları.
- Tezcan, M. (1974). *Türklerle İlgili Streotipler (Kalıpyargılar) ve Türk Değerleri Üzerine Bir Deneme*. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi.
- Tezcan, M. (1991). *Sosyolojiye Giriş*. Ankara: Gelişim Yayınevi.
- Toluyağ, D. (2018). *Bir Sanat Pratiği Olarak Giysi Metaforları*. (Yayınlanmamış Sanatta Yeterlilik Tezi). Gazi Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü.
- Topuz, S. K., & Erkanlı, H. (2016). Toplumsal Cinsiyet Bağlamında Kadın ve Erkeğe Atfedilen Anlamların Metafor Yöntemiyle Analizi. *Alternative Politics/Alternatif Politika*, 8(2), 300-321.
- Türkcan, B., & Girmen, P. (2012). İlköğretim Öğrencilerinin Şiir ve Resimlerinin Göstergebilimsel Analizi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(42), 241-263.
- Türk Dil Kurumu. (2017). *Türkçe Sözlük*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Uğurlu, H. (2008). Teknoloji Sanat İlişkisi: Günümüzde Teknolojik Sanatların Amacı. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 1(2), 247-262.
- Uyan, B. (2016). Metafor ve Ekslibris. *EX-LIBRIST-Uluslararası Ekslibris Dergisi*, 3(5), 122-128.
- Ülken, H. Z. (2016). *Bilgi Ve Değer*. Ankara: Doğu Batı Yayınları.
- Ülken, H. Z. (1976). *Millet Ve Tarih Şuuru*. İstanbul: Dergâh Yayınları.

- Ünver, E. (2016). Neden ve Nasıl Sanat Eğitimi. *İdil Sanat ve Dil Dergisi*, 5(23), 865-878.
- Üstel, F. (2004). “Makbul Vatandaş”ın Peşinde II. Meşrutiyet’ten Bugüne Vatandaşlık Eğitimi. İstanbul: İletişim Yayınları.
- Wells Yalçın, Ş. (2015). Görsel Sanatlar Öğretmeni Adaylarının Öğretmen ve Sanatçı Algısına İlişkin Metafor Analizi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 30(3), 160-175.
- Yaşar, Ş., & Çengelci, T. (2012). Sosyal Bilgiler Dersinde Değerler Eğitimine İlişkin Bir Durum Çalışması. *Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi*, 3(9), 1-23.
- Yaşmut, B. (2013). Piyanonun Müziksel İşitme, Okuma ve Yazma Davranışlarına Etkisi. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Yolcu, E. (2009). *Sanat Eğitimi Kuramları ve Yöntemleri*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2011). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yuvacı, T. S. (2021). *Ortaokul Öğrencilerinin, Öğretmenlerinin ve Yöneticilerinin Müzik Dersine İlişkin Algılarının Belirlenmesi: Bir Metafor Analizi Çalışması*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

EKLER

EK-1.:Öğrencilere Ait Metaforlar, Resimler ve Resimlerinin Hikayeleri

1. Öğrenci

SINIF: 6/A

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Vatanseverlik... *Kardamlık, Durallık, Birlik* 'dir.

Çünkü... *Kardamlık birliktir, olmasın ve sevgisizdir.*

Çünkü

Bayrağın altına gelince bayraklarımı örnek aldım.

2. Öğrenci

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Vatanseverlik... *Herkesin* 'dir.

Çünkü... *Vatanseverlik birliktir, olmasın ve sevgisizdir.*

Çünkü vatanseverlik birliktir, olmasın ve sevgisizdir.

3. Öğrenci

SINIF: 6/B

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Vatanseverlik... *Herkesin vatan sevgisi ve koremi* 'dir.

Çünkü... *vatanseverlik vatanın sevgisi, koremi, koremi...*

Aşker Türk bayrağını koremi.

4. Öğrenci

SINIF: 6/B

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Vatanseverlik... *Sevgi ve koremi* 'dir.

Çünkü... *Sevgi ve koremi...*

Vatanseverlik her vatan sevgisi ve koremi...

5. Öğrenci

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Vatanseverlik... Vatan... için... 'dır.

Çünkü... vatanseverlik... vatan... için... vatan... için... vatan... için...

Resim de Savaş tan Sığılma okullarına ve çocukların Anıtköyü bir'in
Anıtköyü e Sığın vatanın içinde bulgıta bulgıta beklediklerini
Nasıl ki Sığın

6. Öğrenci

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Vatanseverlik... Vatan... için... 'dır.

Çünkü... Vatan... için... vatan... için... vatan... için...

Bu bir resimde bir savaş alanı çizilmiş. Savaş alanı
Müşahat kol, gizli, ise ne kadar büyük savaş olduğunu anlatıyor

7. Öğrenci

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Vatanseverlik... Vatan... için... 'dır.

Çünkü... Vatan... için... vatan... için... vatan... için...

Gemini savaşta gittiği tankların Savaşta
gittiği

8. Öğrenci

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

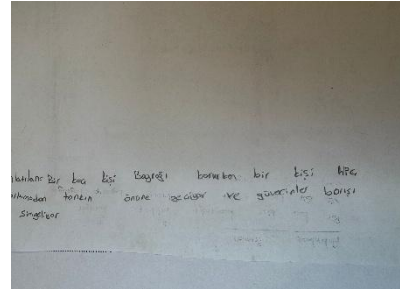
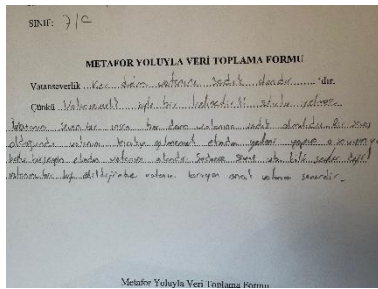
Vatanseverlik... Vatan... için... 'dır.

Çünkü... Vatan... için... vatan... için... vatan... için...

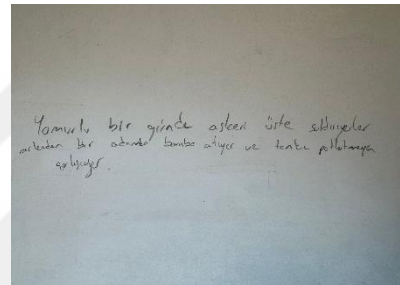
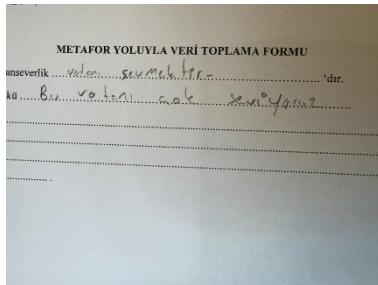

Onları; Türkiye'de özerklik, barış
hürriyet vardır, herkes özgür ve barış
kainatı

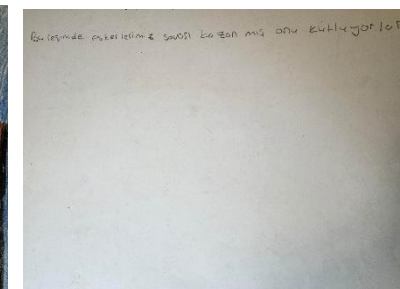
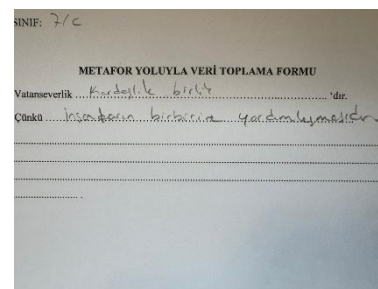
9. Öğrenci

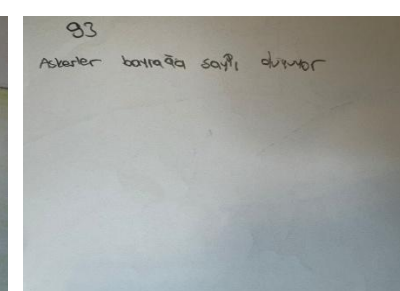
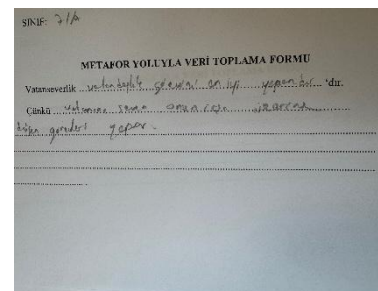
10. Öğrenci

11. Öğrenci

12. Öğrenci

13. Öğrenci

SINIF: 7

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Vatanseverlik 'dir.

Çünkü 'dir.

SINIF: 7

Sevdiğim vatan sevgisini anlatmak istedim.

14. Öğrenci

AD / SOYAD: ...
SINIF: 6B

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Vatanseverlik 'dir.

Çünkü 'dir.

Amanız kurdugu bu vatanda gocuklara mutlu yasaması

15. Öğrenci

D / SOYAD: Efe Şenel
SINIF: 6C

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Vatanseverlik 'dir.

Çünkü 'dir.

Bütün Türkler bağladığımızı çok seviyoruz.

16. Öğrenci

SINIF: 6A

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Vatanseverlik 'dir.

Çünkü 'dir.

Akademik birim için can kurtarıcıdır. Bütün vatanseverler için çok değerlidir. Bütün vatanseverler için çok değerlidir.

17. Öğrenci

SINIF: 6/5

METAFOR VOLULUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Vatanseverlik *Gökkuşadımı*'dır.

Yükü *Yüksek birim canını da*

Sektörler ve görevleri Hük. 24. Sektörleri dışarıya göre
İngiliz alması ağırlıkta olsa her biri herim olmaktadır işleri Hük.
olar

18. Öğrenci

AD/ SOYAD: Yener
SINIF: 6/C

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Vasatverlik ... her gıcıl bir şey ... "dir.

Çiçek ... her türlü insan her türlü her neyse

benim bir şeydir ... vatana birer kuru

Hand-drawn sketches of a star, a crescent moon, and a heart. Below the sketches is a small grid of dots arranged in a pattern that resembles a stylized 'V' or a heart shape.

19. Öğrenci

ADRESİ: _____
SINIF: 6/c

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Yabancı dil: İngilizce öğrenen 'dır.

Çinli: Yabancı dil, her bir dil
sınıp süren

12 mit der Summe $\sum_{i=1}^n a_i$ und $\sum_{i=1}^n b_i$ $\sum_{i=1}^n (a_i + b_i)$
 13 mit der Summe $\sum_{i=1}^n a_i$ und $\sum_{i=1}^n b_i$ $\sum_{i=1}^n (a_i - b_i)$

20. Öğrenci

AD / SOYADE :
SINIF: 6/a

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Vatanseverlik dir.
Çünkü
.....
.....
.....
.....
.....

Bu da okullarımıza bağışladıkları kurtarılmış ve hastalıklardan korunmuş çocuklarımızın sevgi dolu yüzlerini de gördük.

21. Öğrenci

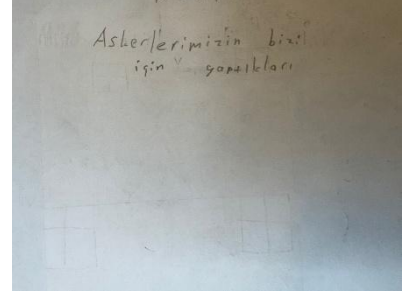
SINIF: 6/a

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Vatanseverlik Atatürk'ün bizim için yaptıklarıdır.

Çünkü Atatürk'ün bize sağladıkları çoktur.

Onlara ölümleridir.

22. Öğrenci

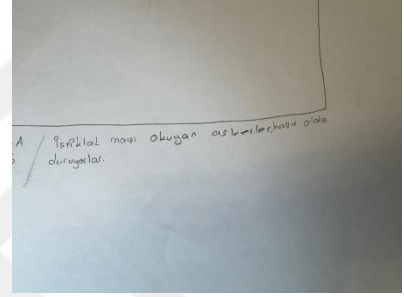
SINIF: 6/a

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Vatanseverlik vatanseverlerin yaptığıdır.

Çünkü vatanseverlerin vatanı için yaptıkları çoktur.

Onlara ölümleridir.

23. Öğrenci

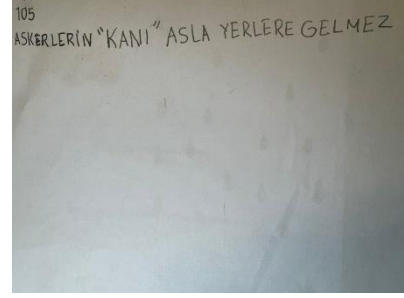
SINIF: 6/a

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Vatanseverlik Saygı, sevgi, işbirliği.

Çünkü bu millet için vatanseverlerin vatanı için yaptıkları çoktur.

Onlara ölümleridir.

24. Öğrenci

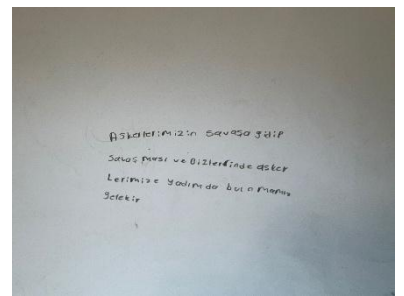
SINIF: 6/a

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Vatanseverlik ölüm, kurban, sevgi, dayanışma.

Çünkü vatanseverlerin vatanı için yaptıkları çoktur.

Onlara ölümleridir.

25. Öğrenci

SINIF: 6/C

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Vatanseverlik Huzur, Güven 'dir.

Çünkü Savaş bittikten sonra huzurlu bir hayat alırız.

Ben Türkiye'yi çok seviyorum

26. Öğrenci

SINIF: 6/B

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Vatanseverlik Barış, huzur 'dir.

Çünkü Vatan benim her şeyime vatanımdır. Her Türk asker değerli!

Her Türk asker değerli

Türkiye > dünya

27. Öğrenci

SINIF: 6/C

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Vatanseverlik vatanı korumaktır 'dir.

Çünkü Vatanımı koruyarak vatanımda yaşamaktırmıştır.

Sürekli olarak vatanımızı korumalıyız.

Askerler de vatanımdır.

28. Öğrenci

AD/ SOYAD:
SINIF: 6/B

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Vatanseverlik Sevgi, saygı 'dir.

Çünkü Vatanımda her şeyi vatanımda vatanseverlik.

Bayrakla saygısı olan
Vatanında saygısı olan
di. saygılı ol

29. Öğrenci

SINIF: 2/B

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Vatanseverlik Savaş sevgisi 'dır.

Çünkü İnsan vatanına savaş sevgisiyle bağlıdır ve eylemlerini yapar.

Yaptığım resme vatanın
güzelliğini ve aynılığı
anlatmaya çalıştım.

30. Öğrenci

SINIF: 7/A

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Vatanseverlik Aşk ve sevgi 'dır.

Çünkü Vatanseverlik herşeyi ilah eder. Bütünleşmeyi sağlar ve sahip çıkılmasına sebep olur.

Bir resimce, sevgi vatanseverliği
bulutların arkasından, tükülmüş güzellik
dışında hepimiz için güzel resimimizden bulundukları
işletim.

31. Öğrenci

SINIF: 7/A

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Vatanseverlik Vatan sevgisi 'dır.

Çünkü Vatan sevgisi, vatanı korumak için herşeyi yapmaya hazır olur. Vatan sevgisi, vatanı korumak için herşeyi yapmaya hazır olur. Vatan sevgisi, vatanı korumak için herşeyi yapmaya hazır olur.

7/A 15

Bu resimden vatan sevgisi için herşeyi yapmaya hazır olur. Vatan sevgisi, vatanı korumak için herşeyi yapmaya hazır olur. Vatan sevgisi, vatanı korumak için herşeyi yapmaya hazır olur.

32. Öğrenci

SINIF: 6/A

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Vatanseverlik Barış, Aşk, Kardeşlik 'dır.

Çünkü Barış sevgisinin kurtuluşu. Vatan sevgisi. Vatan sevgisi, vatanı korumak için herşeyi yapmaya hazır olur.

Barış sevmek gönülden sevmektir. Barış sevmek
kurtuluş sevgisi oldu hepimiz için.

33. Öğrenci

SINIF: 6/A

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Vatanseverlik ...can pahasına canını feda etmektir...dır.

Çünkü ...insanın en değerli varlığı vatan ve vatanseverlik...dir.

...çünkü vatan sevmek vatanı korumaktır...

12/0

Bu resim vatanseverlik ve vatanı korumak için çizilmiştir.

34. Öğrenci

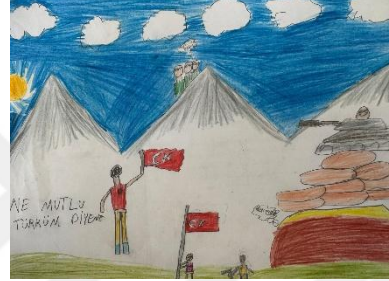
SINIF: 6/C

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Vatanseverlik ...vatanı korumak ve vatanı sevmektir...dır.

Çünkü ...vatanı korumak vatanı sevmektir...

...vatanı korumak vatanı sevmektir...

34 6/C

Bu resim vatanseverlik ve vatanı korumak için çizilmiştir.

35. Öğrenci

AD/ SOYAD: ...

SINIF: 6/C

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Vatanseverlik ...vatanı korumak ve vatanı sevmektir...dır.

Çünkü ...vatanı korumak vatanı sevmektir...

...vatanı korumak vatanı sevmektir...

36. Öğrenci

SINIF: 6/C

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Vatanseverlik ...vatanı korumak ve vatanı sevmektir...dır.

Çünkü ...vatanı korumak vatanı sevmektir...

Amanım korunduğumuz bir
savaşın ardından sevinçli
2 er

37. Öğrenci

METAFOR YOLUyla VERİ TOPLAMA FORMU

Varianseverlik .. *biraz bitimsizlik* .. *bir* .. *sevgi* .. *dir* ..

Çünkü .. *yeteneverlik* .. *ayrım* .. *ve* .. *yağmurla* ..

filan .. *hiç* ..

1. PROBLEME
 Was bei bestimmten Umständen bei Zugluft in baugewandten Luft strömungsfähig
 Ob kritische Stellen

38. Öğrenci

AD/SÖYALE: *Yusuf*

SINIF: *7B*

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Vatanseverlik *canlılık* *gelişim* *sevinç* *du-*
çukluk *Bu vatanım* *onlar* *canlılık* *seki* *can-*
lar *ek* *her biri* *vatanı* *canlılık* *ek* *sevinç* *du-*

Türk askerleri deminlerin tozunu,
kızın o tarafa baktık çıkıp
Sığı, duruşuna, duruşları

39. Öğrenci

SINIF: 6/3

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Vatanseverlik *aydınlatılır* 'dır.

Çünkü *Savunulabilir, yavaş gelişenle mücadele*

Vater - Serectil - Mithilaktat

40. Öğrenci

[illegible]

FILE 20

Gen. br. Pismo. Operações. Curitiba. Sarajinda. Alexandre. Cam. Patrocinio. Grupos. SP. 1961.

por Rio. Cajiao.

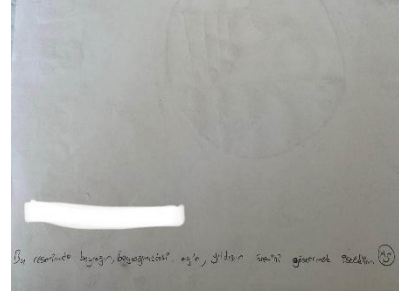
45. Öğrenci

SINIF: 6

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Vatanseverlik ... *karbonatın vatanı savunmak* ...'dır.

Çünkü ... *Ben toprak diyordum vatanı korumak için her zaman müddet olur*

46. Öğrenci

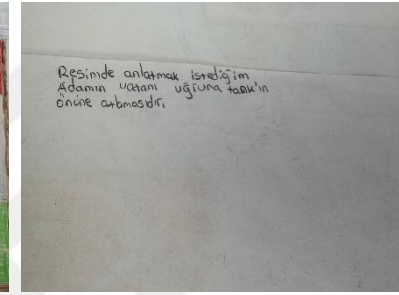
AD/SOYAD: ...

SINIF: ...

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Vatanseverlik ... *birlikten kuvvet doğar* ...'dır.

Çünkü ... *vatanımı sevdiğim için vatanımı her zaman birlikle neylecek olacağız*

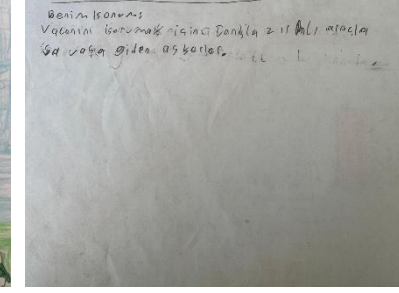
47. Öğrenci

SINIF: 7

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Vatanseverlik ... *toprakın sevinç, vatanın korunak* ...'dır.

Çünkü ... *bu vatanı ben koruyacağım, vatanı koruyacağım, vatanı koruyacağım*

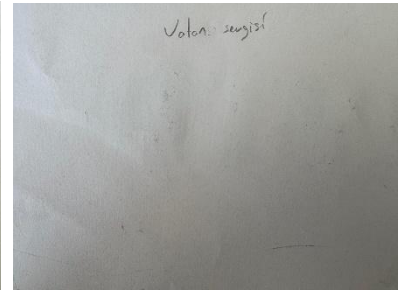
48. Öğrenci

SINIF: ...

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Vatanseverlik ... *canın canı savunmak* ...'dır.

Çünkü ... *vatanı koruyacağım, vatanı koruyacağım, vatanı koruyacağım*

EK-2.: Etik Kurul Onayı

T.C
ERZİNCAN BİNALİ YILDIRIM ÜNİVERSİTESİ
İNSAN ARAŞTIRMALARI EĞİTİM BİLİMLERİ
ETİK KURULU KARARI

Etik Kurul Toplantı Tarihi	03/06/2024
Protokol No	10/07
Araştırma Başlığı	Ortaokul Öğrencilerinin Vatanseverlik Kavramına İlişkin Metaforik Algılarının Sanatsal Yaratıcılıklarına Yansıması
Araştırma Türü	Nitel- Olgubilim (fenomenoloji)
Araştırmacılar	Zeynep AKAR AYAYDIN (Sorumlu Araştırmacı) Doç. Dr. Selma TAŞKESEN (Danışman)
Karar	Başvuru dosyanıza ait araştırmanız etik açıdan uygun bulunmuştur.
Açıklama: - Etik Kurul Onayı, uygulama ve/veya veri toplama için araştırmacının ilgili kurum veya kuruluşlardan izin alma sorumluluğunu ortadan kaldırmaz. - Kurul üyelerine ait araştırma önerileri görüşülürken, ilgili yönerge gereğince, öneri sahibi üye görüşmelere katılmamış ve oy kullanmamıştır.	

e-imzalıdır

Prof. Dr. Güldem DÖNEL AKGÜL
İnsan Araştırmaları Eğitim Bilimleri
Etik Kurul Başkanı

EK-3.: Metafor Yoluyla Veri Toplama Formu

AD / SOYADI:

SINIF:

METAFOR YOLUYLA VERİ TOPLAMA FORMU

Vatanseverlik 'dır.

Çünkü

.....

.....

.....

.....

ÖZ GEÇMİŞ

Ad Soyad: ZEYNEP AKAR AYAYDIN	
Eğitim Bilgileri	
Lisans	
Üniversite	ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
Fakülte	KAZIM KARABEKİR EĞİTİM FAKÜLTESİ
Bölümü	RESİM İŞ EĞİTİMİ BÖLÜMÜ
Yüksek Lisans	
Üniversite	
Enstitü Adı	
Ana Bilim Dalı	
Programı	
Makale ve Bildiriler (Varsa)	
1. Akar Ayaydın, Z., & Taşkesen, S. (2024). Görsel Sanatlar Öğretiminde Görsel Kültür Eğitimi Etkinliği: Van Gogh'un Arles'daki Yatak Odası. <i>EKEV Akademi Dergisi</i>(97), 345-361. https://doi.org/10.17753/sosekev.1388617 2. Akar Ayaydın, Z., & Taşkesen, S. (2023). Görsel Sanatlar Öğretiminde Görsel Kültür Eğitimi Etkinliği: Van Gogh'un Arles'daki Yatak Odası. 4. Ulusal Sanat Eğitimi Sempozyumu Sözlü Bildiri.	